

Teismo praktikos rinkinys

BENDROJO TEISMO (penktoji išplėstinė kolegija) SPRENDIMAS

2023 m. gruodžio 20 d.*

„Konkurencija – Koncentracija – Vokietijos elektros energijos ir dujų rinka – Sprendimas, kuriuo koncentracija pripažįstama suderinama su vidaus rinka – Pareiga motyvuoti – Sąvoka „viena koncentracija“ – Teisė į veiksmingą teisminę gynybą – Teisė būti išklausytam – Rinkos apibrėžimas – Analizės laikotarpis – Operacijos poveikio konkurencijai vertinimas – Akivaizdžios vertinimo klaidos – Įsipareigojimai – Rūpestingumo pareiga“

Byloje T-53/21

EVH GmbH, įsteigta Halėje (Vokietija), atstovaujama advokatų I. Zenke ir T. Heymann,

ieškovė,

prieš

Europos Komisiją, atstovaujamą G. Meessen ir J. Szczodrowski, padedamų advokatų T. Funke ir A. Dlouhy,

atsakovę,

palaikomą

E.ON SE, įsteigtos Esene (Vokietija), atstovaujamos advokatų C. Grave, C. Barth ir D.-J. dos Santos Goncalves,

ir

RWE AG, įsteigtos Esene, atstovaujamos advokatų U. Scholz, J. Ziebarth ir J. Siegmund,

įstojusią į bylą šalių,

BENDRASIS TEISMAS (penktoji išplėstinė kolegija),

kurį sudaro pirmininkas M. van der Woude, teisėjai J. Svingens, C. Mac Eochaidh, J. Martín y Pérez de Nanclares (pranešėjas) ir M. Stancu,

posėdžio sekretorė S. Jund, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

* Proceso kalba: vokiečių.

įvykus 2023 m. balandžio 18 d. posėdžiui,

priima šį

Sprendimą¹

- 1 SESV 263 straipsniu grindžiamu ieškiniu ieškovė EVH GmbH prašo panaikinti 2019 m. rugsėjo 17 d. Komisijos sprendimą C(2019) 6530 *final* dėl koncentracijos paskelbimo suderinama su vidaus rinka ir EEE susitarimo veikimu (byla M.8870 – *E.ON / Innogy*) (toliau – ginčijamas sprendimas).

I. Ginčo aplinkybės

A. Nagrinėjamos įmonės

- 2 E.ON SE yra pagal Vokietijos teisę įsteigta bendrovė, kuri pranešimo apie numatomą koncentraciją momentu veikė visoje energijos tiekimo grandinėje, įskaitant gamybos, didmeninės prekybos, perdavimo, skirstymo, mažmeninės prekybos ir su energija susijusios veiklos srityse (kaip antai matavimo, elektromobilumo) (toliau – energijos rinka). E.ON vykdo veiklą įvairiose Europos valstybėse, tarp jų Čekijos Respublikoje, Danijoje, Vokietijoje, Italijoje, Vengrijoje, Lenkijoje, Rumunijoje, Slovakijoje, Švedijoje ir Jungtinėje Karalystėje.
- 3 *Innogy SE* (toliau kartu su E.ON – koncentracijos šalys) yra RWE AG patronuojamoji bendrovė, pastarajai priklauso didžioji jos dalis; tai pagal Vokietijos teisę įsteigta bendrovė, veikianti visoje energijos tiekimo grandinėje: gamybos, skirstymo, mažmeninės prekybos ir su energija susijusios veiklos srityse, kaip antai matavimo ar elektromobilumo. *Innogy* vykdo veiklą įvairiose Europos valstybėse, tarp jų Belgijoje, Čekijos Respublikoje, Vokietijoje, Ispanijoje, Prancūzijoje, Kroatijoje, Italijoje, Vengrijoje, Nyderlanduose, Lenkijoje, Portugalijoje, Rumunijoje, Slovėnijoje, Slovakijoje ir Jungtinėje Karalystėje.
- 4 Ieškovė yra pagal Vokietijos teisę įsteigta įmonė, veikianti visais energijos tiekimo grandinės lygmenimis. Elektros energijos ir dujų skirstymas šeimos ūkiams ir mažiesiems komerciniams klientams yra viena iš pagrindinių jos veiklos sričių. Ji eksploatuoja elektros energijos ir dujų paskirstymo tinklus per bendrovę *EVH Netz*.

B. Koncentracijos kontekstas

- 5 Šioje byloje nagrinėjama koncentracija yra sudėtingų RWE ir E.ON turto mainų dalis, apie kurią 2018 m. kovo 11 ir 12 d. paskelbė abi aptariamoms įmonėms (toliau – bendra operacija). Taigi įvykdžiusi pirmąją operaciją RWE pageidauja įgyti išimtinę arba bendrą tam tikrų E.ON gamybos priemonių kontrolę. Pagal antrąjį sandorį, t. y. įvykus šioje byloje nagrinėjamai koncentracijai, E.ON įgijo skirstymo ir mažmeninės prekybos veiklos sričių ir tam tikrų RWE valdomos *innogy* gamybos priemonių išimtinę kontrolę. Pagal trečiąjį sandorį numatyta, kad RWE įsigys 16,67 % E.ON akcijų.

¹ Pateikiami tik tie šio sprendimo punktai, kuriuos Bendrasis Teismas mano esant tikslinga paskelbti.

- 6 2018 m. balandžio 17 d. ieškovė nusiuntė Europos Komisijai raštą, jame nurodė norinti dalyvauti procedūroje, susijusioje su pirmąja ir antrąja koncentracijos operacijomis, ir dėl to gauti su jomis susijusius dokumentus. Tam ji taip pat pateikė kritines pastabas apie šias dvi koncentracijos operacijas.
- 7 2018 m. birželio 26 d. įvyko ieškovės atstovo ir Komisijos susitikimas, per jį jis išreiškė Komisijai savo klientės nuogąstavimus dėl pirmosios ir antrosios koncentracijos operacijų ir pageidavimą dalyvauti su tuo susijusiose procedūrose.
- 8 2018 m. rugpjūčio 28 d. įvyko atskiras Komisijos ir ieškovės susitikimas, per jį pastaroji pateikė pastabų dėl pirmosios ir antrosios koncentracijos operacijų.
- 9 Apie pirmąją koncentracijos operaciją Komisijai buvo pranešta 2019 m. sausio 22 d. (toliau – koncentracija M.8871). Dėl pirmosios koncentracijos operacijos Komisija priėmė 2019 m. vasario 26 d. Sprendimą C(2019) 1711 *final*, kuriuo koncentracija pripažįstama suderinama su vidaus rinka ir su Europos ekonominės erdvės (EEE) susitarimu (byla M.8871 – *RWE/E.ON Assets*) (toliau – sprendimas M.8871).
- 10 Apie trečiąją operaciją buvo pranešta *Bundeskartellamt* (Federalinė kartelių tarnyba, Vokietija) ir ši leido ją vykdyti 2019 m. vasario 26 d. sprendimu (byla B8-28/19, toliau – koncentracija B8-28/19).

C. Administracinė procedūra

- 11 2019 m. sausio 31 d. Komisija gavo pranešimą apie koncentracijos pasiūlymą pagal 2004 m. sausio 20 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 139/2004 dėl koncentracijų tarp įmonių kontrolės (OL L 24, 2004, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 8 sk., 3 t., p. 40) 4 straipsnį, kuriuo E.ON pageidavo įgyti, kaip tai suprantama pagal to reglamento 3 straipsnio 1 dalies b punktą, tam tikrą RWE kontroliuojamos *innogy* skirstymo ir sprendimų vartotojams veiklos bei tam tikrą gamybos priemonių išimtinę kontrolę.
- 12 Nagrinėdama šią koncentraciją Komisija atliko pirmąjį rinkos tyrimą, skirtą koncentracijos šalių konkurentams (toliau – pirmasis rinkos tyrimas), ir dėl to 2013 m. vasario 1 d. tam tikroms įmonėms, įskaitant ieškovę, pateikė klausimyną; ieškovė į jį atsakė 2019 m. vasario 8 d.
- 13 2019 m. vasario 8 d. Komisija *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* paskelbė išankstinį pranešimą apie šią koncentraciją (byla – M.8870 – *E.ON / Innogy*) (OL C 50, 2019, p. 13, toliau – koncentracija M.8870), kaip nustatyta Reglamento Nr. 139/2004 4 straipsnio 3 dalyje.
- 14 Tos pačios dienos laišku ieškovė pakartojo pageidavimą dalyvauti Komisijos vykdomoje procedūroje ir dėl to būti Komisijos išklaudyta.
- 15 Koncentracija vyko dviem etapais. Per pirmąjį etapą E.ON įsigijo visą *innogy*. Per antrąjį etapą E.ON, viena vertus, atsisakė didžiosios dalies elektros energijos gamybos veiklos iš *innogy* atsinaujinančiųjų energijos išteklių, vienuolikos Čekijos Respublikoje ir Vokietijoje *innogy* eksploatuojamų dujų saugyklų ir 49 % *innogy* turimų *Kärntner Energieholding Beteiligungs GmbH* akcijų ir, kita vertus, šį turtą perleido RWE.

- 16 2019 m. kovo 7 d. sprendime Komisija nusprendė, kad koncentracija M.8870 kelia didelių abejonių dėl jos suderinamumo su bendrąja rinka ir Europos ekonominės erdvės susitarimu (OL L 1, 1994, p. 3; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 11 sk., 52 t., p. 3, toliau – EEE susitarimas). Todėl Komisija nusprendė pradėti išsamaus tyrimo procedūrą pagal Reglamento Nr. 139/2004 6 straipsnio 1 dalies c punktą.
- 17 2019 m. kovo 14 d. Komisija ieškovei nusiuntė prašymą pateikti informacijos pagal Reglamento Nr. 139/2004 11 straipsnį. Tuo prašymu pateikti informacijos siekta gauti dokumentus, susijusius su 2016 m. ir 2018 m. ieškovės atliktomis klientų apklausomis apie elektros energijos ir dujų mažmeninį tiekimą Vokietijoje (toliau – prašymas pateikti informaciją). Į šį prašymą ieškovė atsakė 2019 m. kovo 21 d.
- 18 2019 m. kovo 18 d. Komisija *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* paskelbė apie procedūros pradžią (OL C 102, 2019, p. 2) pagal Reglamento Nr. 139/2004 6 straipsnio 1 dalies c punktą.
- 19 2019 m. balandžio 12 d. ieškovė nusiuntė raštą bylas nagrinėjančiam pareigūnui ir paprašė suteikti jai trečiosios suinteresuotosios šalies statusą, kad galėtų būti išklaudyta per procedūrą dėl koncentracijos M.8870. 2019 m. balandžio 23 d. raštu jis patenkino šį prašymą.
- 20 Per 2019 m. gegužės 27 d. įvykusį ataskaitinį susitikimą Komisija informavo koncentracijos šalis apie preliminarius rinkos studijos rezultatus ir apie preliminarių nuogastavimų mastą.
- 21 Kad būtų išspręstos per 2019 m. gegužės 27 d. ataskaitinį susitikimą Komisijos nustatytos konkurencijos problemos, 2019 m. birželio 20 d. E.ON pateikė įsipareigojimų pasiūlymą, kaip nustatyta Reglamento Nr. 139/2004 8 straipsnio 2 dalyje.
- 22 Komisija atliko antrąjį rinkos tyrimą dėl E.ON pasiūlytų įsipareigojimų (toliau – antrasis rinkos tyrimas) ir 2019 m. birželio 21 d. tam tikroms įmonėms, įskaitant ieškovę, pateikė du klausimynus, iš kurių vienas pateiktas dėl siūlomų įsipareigojimų, susijusių su šildymui naudojamos elektros energijos rinka, o kitas – dėl siūlomų įsipareigojimų, susijusių su elektromobilumo rinka. Į šį tyrimą ieškovė atsakė 2019 m. birželio 26 d.
- 23 2019 m. liepos 3 d. E.ON pateikė galutinę tų įsipareigojimų versiją.

D. Ginčijamas sprendimas

- 24 Kadangi Komisija nusprendė, jog E.ON pateikti įsipareigojimai yra pakankami, kad būtų galima išsklaidyti dideles abejones dėl koncentracijos suderinamumo su vidaus rinka, ji bendrovei E.ON nesiuntė pranešimo apie kaltinimus ir priėmė ginčijamą sprendimą. Tame sprendime (jo santrauka paskelbta Oficialiajame leidinyje (OL C 379, 2020, p. 16)) Komisija pripažino, kad koncentracija yra suderinama su vidaus rinka ir EEE susitarimu.
- 25 Dėl koncentracijos E.ON ir *innogy* veikla didele dalimi sutampa, ypač Vokietijoje. Taigi Komisija išnagrinėjo koncentracijos poveikį šios šalies rinkoms.

[Praleista]

[Praleista]

[Praleista]

[*Praleista*]

[*Praleista*]

[*Praleista*]

II. Šalių reikalavimai

74 Ieškovė Bendrojo Teismo prašo:

- panaikinti ginčijamą sprendimą,
- priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.

75 Komisija, palaikoma RWE ir E.ON, Bendrojo Teismo prašo:

- atmesti ieškinį,
- priteisti iš ieškovės bylinėjimosi išlaidas.

III. Dėl teisės

76 Grįsdama ieškinį ieškovė iš esmės pateikia šešis pagrindus, iš kurių pirmasis siejamas su klaidingu bendros operacijos analizės skaidymu, antrasis – su pareigos motyvuoti pažeidimu, trečiasis – su teisės būti išklausytam pažeidimu, ketvirtasis – su teisės į veiksmingą teisminę gynybą pažeidimu, penktasis – su akivaizdžiomis vertinimo klaidomis, o šeštasis – su rūpestingumo pareigos pažeidimu.

[*Praleista*]

A. Dėl penktojo pagrindo, siejamo su akivaizdžiomis vertinimo klaidomis

170 Pateikdama penktąjį pagrindą, siejamą su akivaizdžiomis vertinimo klaidomis, ieškovė iš esmės teigia, kad Komisija klaidingai nusprendė, jog koncentracija suderinama su vidaus rinka, nors turėjo pripažinti ją nesuderinama su vidaus rinka pagal Reglamento Nr. 139/2004 8 straipsnio 3 dalį. Pasak ieškovės, Komisija turėjo ištirti visas lemiamos reikšmės turinčias faktines aplinkybes, kuriomis remdamasi galėtų numatyti, kokį poveikį darys koncentracija, įskaitant daug vertikalų poveikio atvejų, ir ypač remtis žalos teorijoms skaitmeninės ekonomikos srityje ir duomenimis, kurie gauti iš didžiulio skaičiaus klientų duomenų, prie kurių E.ON gali priėti, ir jai vykdant veiklą prieigos valdiklių kanaluose.

1. Pirminės pastabos

171 Pagal Reglamento Nr. 139/2004 2 straipsnio 3 dalį nesuderinamomis su vidaus rinka turi būti pripažintos koncentracijos operacijos, kurios itin apriboja veiksmingą konkurenciją vidaus rinkoje arba didelėje jos dalyje, be kita ko, dėl dominuojančios padėties sukūrimo ar sustiprinimo.

- 172 Dėl įrodymams keliamų reikalavimų pažymėtina, kad remiantis 2008 m. liepos 10 d. Sprendimu *Bertelsmann ir Sony Corporation of America / Impala* (C-413/06 P, EU:C:2008:392, 50–53 punktai) darytina išvada, kad Komisija iš esmės privalo nuspręsti arba leisti vykdyti koncentracijos operaciją, dėl kurios į ją kreiptasi, arba uždrausti ją vykdyti, atsižvelgdama į atliktą aptariamą koncentracijos labiausiai tikėtinos ekonominės raidos vertinimą. Taigi kalbama apie tikimybių vertinimą, o ne apie Komisijai tenkančią pareigą nesant pagrįstų abejonų įrodyti, kad koncentracija nekelia konkurencijos problemų (2013 m. gruodžio 11 d. Sprendimo *Cisco Systems ir Messagenet / Komisija*, T-79/12, EU:T:2013:635, 47 punktas).
- 173 Tokiomis aplinkybėmis Komisija privalo bendrai įvertinti tai, ką atskleidžia įrodymų visuma, naudojama vertinant konkurencinę padėtį. Tokiu atveju gali nutikti taip, kad tam tikriems duomenims bus suteikta daugiau reikšmės, o kiti bus atmesti. Šiam nagrinėjimui ir jame išdėstytiems motyvams taikoma Bendrojo Teismo vykdoma Komisijos sprendimų koncentracijų srityje teisėtumo kontrolė (2010 m. liepos 6 d. Sprendimo *Ryanair / Komisija*, T-342/07, EU:T:2010:280, 136 punktas).
- 174 Be to, remiantis suformuota jurisprudencija, Reglamento Nr. 139/2004 pagrindinėmis normomis ir konkrečiai – jo 2 straipsniu Komisijai suteikiama tam tikra diskrecija, būtent kiek tai susiję su ekonominiiais vertinimais, o dėl šios priežasties teismo vykdoma tokio įgaliojimo, kuris turi esminę reikšmę nustatant koncentracijos taisykles, kontrolė turi būti atliekama atsižvelgiant į diskreciją, kuri būdinga ekonominio pobūdžio normoms, esančiomis koncentracijos sistemos dalimi (žr. 2010 m. liepos 6 d. Sprendimo *Ryanair / Komisija*, T-342/07, EU:T:2010:280, 29 punktą ir nurodytą jurisprudenciją).
- 175 Tuo remiantis galima teigti, kad Sąjungos teismas, atlikdamas Komisijos sprendimo koncentracijos operacijų srityje kontrolę, gali tik patikrinti, ar faktinės aplinkybės iš esmės yra tikslios ir ar nėra akivaizdžios vertinimo klaidos (žr. 2008 m. liepos 10 d. Sprendimo *Bertelsmann ir Sony Corporation of America / Impala*, C-413/06 P, EU:C:2008:392, 144 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 176 Tokiomis aplinkybėmis tai nereiškia, kad Sąjungos teismas turi netikrinti, kaip Komisija aiškina ekonominius duomenis. Iš tiesų Sąjungos teismas privalo, be kita ko, ne tik įsitikinti pateiktų įrodymų faktiniu teisingumu, patikimumu ir nuoseklumu, bet ir patikrinti, ar tie įrodymai apima visus reikšmingus duomenis, į kuriuos turi būti atsižvelgta vertinant sudėtingą atvejį, ir ar jie gali pagrįsti jais remiantis padarytas išvadas (2005 m. vasario 15 d. Sprendimo *Komisija / Tetra Laval*, C-12/03 P, EU:C:2005:87, 39 punktas ir 2009 m. gegužės 7 d. Sprendimo *NVV ir kt. / Komisija*, T-151/05, EU:T:2009:144, 54 punktas).
- 177 Taip pat reikia priminti, kad klausimas, ar faktinis vertinimas, kad nagrinėjama koncentracija nekelia suderinamumo su vidaus rinka problemų pagal Reglamento Nr. 139/2004 8 straipsnio 2 dalį, susijęs su nagrinėjimu, ar buvo padaryta akivaizdi vertinimo klaida. Siekiant patikrinti, ar priimdama sprendimą Komisija pagrįstai rėmėsi ta nuostata, reikia išnagrinėti, ar vertindama koncentracijos projekto poveikį konkurencijai ji nepadarė akivaizdžios klaidos (šiuo klausimu ir pagal analogiją žr. 2013 m. birželio 7 d. Sprendimo *Spar Österreichische Warenhandels / Komisija*, T-405/08, nepaskelbtas Rink., EU:T:2013:306, 48 punktą).
- 178 Atsižvelgiant būtent į šiuos argumentus reikia išnagrinėti, ar Komisija padarė akivaizdžią vertinimo klaidą.

179 Penktasis pagrindas suskirstytas į tris dalis. Pirmoji siejama su klaidingu analizės laikotarpio nustatymu, antroji – su atitinkamų rinkų klaidingu apibrėžimu, o trečioji – su koncentracijos poveikio klaidingu vertinimu. Tačiau prieš nagrinėjant tas tris dalis reikia išnagrinėti ieškovės pateiktą kritiką dėl duomenų, į kuriuos Komisija atsižvelgė atlikdama analizę.

2. Dėl duomenų, į kuriuos Komisija atsižvelgė atlikdama analizę

a) Dėl koncentracijos šalių pateiktos informacijos ir reikšmingų duomenų visumos

180 Ieškovė teigia, kad Komisija išimtinai rėmėsi koncentracijos šalių pateikta informacija, tačiau neatliko jos kritinio tyrimo ir neatsižvelgė į kitus informacijos šaltinius, konkrečiai – į skirtingas rinkos pateiktas pastabas.

181 Pirma, Komisijos atliktų rinkos tyrimų rezultatai ir ieškovės pateikti duomenys, t. y. dokumentai, su kuriais galima viešai susipažinti, LBD studija, 2020 m. spalio mėn. *Büro für Energiewirtschaft und technische Planung GmbH (BET)* atlikta studija „Kurzgutachten zu den Ergebnissen der Marktbefragung im Zusammenhang mit der Neuaufteilung der Geschäftsfelder zwischen E.ON und RWE/innogy“ (Rinkos tyrimo dėl naujo E.ON ir RWE / *innogy* veiklos sričių paskirstymo rezultatų glaustas įvertinimas, toliau – BET tyrimas) ir 2021 m. sausio 13 d. *Innoplexia* atlikta studija „Digitale Marktbeobachtung. Deutschlandweite Erhebung zur Untersuchung von dominanten Stellungen deutscher Energieversorger“ (Skaitmeninė rinkos apžvalga. Vokietijos energijos tiekėjų dominuojančios padėties tyrimas Vokietijos mastu, toliau – *Innoplexia* studija), prieštarauja Komisijos nustatytiems faktinėms aplinkybėms. Taigi, jeigu būtų atlikusi reikalingus išankstinius veiksmus, Komisija būtų galėjusi ir privalėjusi atmesti koncentracijos šalių išvadas.

182 Antra, Komisija negali pagrįstai teigti, kad visiškai nereikia atsižvelgti į BET ir *Innoplexia* studijas, nes jos buvo parengtos jau priėmus ginčijamą sprendimą. Konkrečiai kalbant, ieškovė teigia, kad BET studija remiasi Komisijos bendro tyrimo koncepcija ir ja siekiama tik patvirtinti Komisijos konstatavimų įtikimumą, o *Innoplexia* studijoje matuojamas E.ON grobuoniškas veikimas internete, todėl tos dvi studijos negali būti kvalifikuojamos kaip naujos faktinės aplinkybės, susiklosčiusios jau priėmus ginčijamą sprendimą.

183 Komisija, palaikoma E.ON ir RWE, tvirtina, kad surinko visas lemiamos reikšmės turinčias faktines aplinkybes, galinčias jai sudaryti sąlygas numatyti koncentracijos poveikį vidaus rinkai. Šiuo atveju Komisija naudojosi ne tik savo žiniomis apie rinką, vieša informacija ir koncentracijos šalių pateiktais duomenimis, bet ir iš trečiųjų šalių gauta informacija. Dėl įrodymų Komisija pažymi, kad BET ir *Innoplexia* studijos yra nepriimtinos, nes ginčijamo sprendimo priėmimo momentu jos neegzistavo. Galiausiai Komisija ginčija ieškovės pateiktų įrodymų reikšmę, nuoseklumą ir tvirtumą.

184 Iš pradžių Bendrasis Teismas analizuos bendrą priekaištą, kad Komisija neatsižvelgė į kitą viešą informaciją ar į trečiųjų šalių pateiktą informaciją ir išimtinai rėmėsi koncentracijos šalių pateikta informacija. Paskui Bendrasis Teismas nagrinės ieškovės pateiktų studijų priimtinumą, taip pat jų reikšmę, nuoseklumą ir tvirtumą, kiek jose siekiama įrodyti, kad analizuodama koncentracijos pasekmes Komisija neatsižvelgė į visas reikšmingas faktines aplinkybes.

185 Pirma, dėl ieškovės argumento, kad Komisija išimtinai rėmėsi koncentracijos šalių pateikta medžiaga neatlikusi jos kritiško tyrimo, taip pat neatsižvelgė į kitus informacijos šaltinius, reikia konstatuoti, kad ieškovė nenurodo egzistuojančios teisės normos, kuria Komisijai draudžiama

per administracinę procedūrą remtis pačių koncentracijos šalių pateiktais duomenimis, arba, priešingai, kuria ji įpareigojama atlikti savąjį rinkos tyrimą, nepriklausomai nuo koncentracijos šalių pateiktų duomenų (šiuo klausimu žr. 2013 m. birželio 7 d. Sprendimo *Spar Österreichische Warenhandels / Komisija*, T-405/08, nepaskelbtas Rink., EU:T:2013:306, 126 punktą).

- 186 Taip pat reikia pažymėti, kad, atsižvelgiant į skubos reikalavimą ir griežtus terminus, kurių privalo laikytis Komisija koncentracijų kontrolės procedūroje, nesant požymių, kad pateikta informacija yra netiksli, ji negali būti įpareigota patikrinti visą gaunamą informaciją. Nors rūpestingo ir nešališko patikrinimo įpareigojimas, tenkantis Komisijai tokioje procedūroje, neleidžia jai remtis tokiais duomenimis ir informacija, kurie negali būti laikomi atitinkančiais tikrovę, minėtas skubos reikalavimas suponuoja, kad ji negali pati iki smulkmenų tikrinti visų jai atsiųstų pranešimų teisingumo ir patikimumo, nes koncentracijų kontrolės procedūra neišvengiamai tam tikra dalimi grindžiama pasitikėjimu (žr. 2021 m. spalio 20 d. Sprendimo *Linie Lotnicze „LOT“ / Komisija*, T-240/18, EU:T:2021:723, 87 punktą ir nurodytą jurisprudenciją).
- 187 Šiuo klausimu reikia priminti, kad teisės normose dėl koncentracijų kontrolės numatytos įvairios priemonės, skirtos atgrasyti nuo netikslios ar klaidinančios informacijos suteikimo ir už tai nubausti. Iš tiesų ne tik pranešančioms šalims pagal Reglamento (EB) Nr. 802/2004 4 straipsnio 1 dalį ir 6 straipsnio 2 dalį nustatyta tiesioginė pareiga Komisijai pateikti tikrovę atitinkančius ir išsamius faktus bei sprendimui reikšmės turinčias aplinkybes, už tos pareigos nesilaikymą Reglamento Nr. 139/2004 14 straipsnyje numačius sankcijas; remdamasi Reglamento Nr. 139/2004 6 straipsnio 3 dalies a punktu ir 8 straipsnio 6 dalies a punktu Komisija taip pat gali atšaukti sprendimą dėl suderinamumo, jeigu jis grindžiamas netiksliu informacija, už kurią atsakinga viena iš nagrinėjamų įmonių, arba jei toks sprendimas gautas apgaulės būdu (žr. 2021 m. spalio 20 d. Sprendimo *Linie Lotnicze „LOT“ / Komisija*, T-240/18, EU:T:2021:723, 88 punktą ir nurodytą jurisprudenciją).
- 188 Taigi Komisijai niekas nekliudo remtis išimtinai koncentracijos šalių pateikta informacija, jei nėra jos netikslumo požymių ir jeigu ta informacija sudaro visumą reikšmingų duomenų, į kuriuos reikia atsižvelgti vertinant kompleksinį atvejį.
- 189 Nagrinėjamu atveju remiantis ginčijamu sprendimu galima teigti, kad Komisija iš dalies rėmėsi koncentracijos šalių pateiktais duomenimis. Tačiau perskaičius visą ginčijamą sprendimą matyti, kad Komisija akla nepasitikėjo koncentracijos šalių pateikta medžiaga. Atvirkščiai, dėl ieškovės ginčijamo koncentracijos šalių Komisijai pateiktų duomenų patikimumo reikia pažymėti, kad tie duomenys buvo patvirtinti kita Komisijos pateikta informacija. Pavyzdžiui, ginčijamo sprendimo 81 ir paskesniuose punktuose koncentracijos šalių parodymus dėl mažmeninio elektros energijos tiekimo geografinės rinkos apibrėžties Komisija kritiškai išnagrinėjo atsižvelgdama į LBD studiją. Taip pat to sprendimo 230 punkte koncentracijos šalių teiginius dėl jų sutartinio ryšio per konkursus dėl elektros energijos ir dujų koncesijos Komisija sugretino su tam tikrų konkurentų požiūriu. Be to, ginčijamo sprendimo 293 punkte informaciją, kurią surinko atlikdama savąjį rinkos tyrimą dėl galimo konkurentų išstūmimo iš interneto svetainių, kuriose lyginamos kainos, Komisija taip pat palygino su turimomis žiniomis apie rinką. Beje, ginčijamo sprendimo 191 punkte Komisija nagrinėjo koncentracijos šalių medžiagą, atsižvelgdama į kitą reikšmingą informaciją, kaip antai į Federalinės kartelių tarnybos ataskaitas dėl reikšmingai padidintos kainos prie automagistralių esančiose degalinėse, palyginti su degalinėmis, kurios yra prie pat automagistralių ir ne prie automagistralių.

- 190 Tokiomis aplinkybėmis reikia pažymėti, kad Komisija patikrino koncentracijos šalių pateiktus duomenis, atsižvelgdama į visus turėtus duomenis. Taigi visa informacija, į kurią atsižvelgė Komisija, apima ne tik koncentracijos šalių pateiktą medžiagą, bet ir kitą viešą informaciją ir kitą trečiųjų šalių informaciją, surinktą pateikus prašymus ją pateikti, atlikus rinkos tyrimus ar per pokalbius, kaip galima teigti remiantis, pavyzdžiui, ginčijamo sprendimo 12, 13, 21 ir 58 punktais.
- 191 Taigi šioje studijoje nedarant įtakos klausimui, ar visose konkrečiose analizės dalyse Komisija tikrai atsižvelgė į visus tai analizei reikšmės turinčius duomenis, galima daryti išvadą, kad apskritai ji siekė surinkti reikšmingus įrodymus, galinčius sudaryti sąlygas jai numatyti, kokį poveikį koncentracija padarys, ir kad ji juos sugretino.
- 192 Bet kuriuo atveju reikia priminti, kad Komisija privalo įvertinti, ar jos turimos informacijos pakanka konkurencijai išanalizuoti (2015 m. gegužės 13 d. Sprendimo *Niki Luftfahrt / Komisija*, T-162/10, EU:T:2015:283, 109 punktą), ir bendrai įvertinti tai, ką atskleidžia įrodymų visuma, naudojama vertinant konkurencinę padėtį. Taikydama ta bendrą įvertinimą Komisija gali vieniems duomenims suteikti daugiau reikšmės, o kitus atmesti. Bendrasis Teismas turi patikrinti šio tyrimo teisėtumą ir motyvus (šiuo klausimu žr. 2010 m. liepos 6 d. Sprendimo *Ryanair / Komisija*, T-342/07, EU:T:2010:280, 136 punktą).
- 193 Šiuo klausimu ieškovė iš esmės tik nurodo, kad Komisija klaidingai arba neišsamiai nustatė faktines aplinkybes ir neatsižvelgė į tam tikrus įrodymus. Vis dėlto remiantis ginčijamu sprendimu yra akivaizdu, kad Komisija, naudodamasi jai suteikta diskrecija, atsižvelgė į visus turėtus įrodymus ir kad vieniems įrodymams suteikė daugiau reikšmės, o kitus atmetė, apibendrintai nurodydama priežastis, dėl kurių nusprendė neatsižvelgti į tam tikrą medžiagą.
- 194 Antra, dėl šio sprendimo 181 punkte primintų ieškovės pateiktų trijų studijų reikia pažymėti, kad buvo nuspręsta, jog Sąjungos akto teisėtumas turi būti vertinamas pagal akto priėmimo metu buvusias faktines ir teises aplinkybes (žr. 2013 m. liepos 18 d. Sprendimo *Schindler Holding ir kt. / Komisija*, C-501/11 P, EU:C:2013:522, 31 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją ir 2007 m. rugsėjo 17 d. Sprendimo *Microsoft / Komisija*, T-201/04, EU:T:2007:289, 260 punktą ir nurodytą jurisprudenciją). Konkrečiai kalbant, sprendimo dėl konkurencijos teisėtumas turi būti vertinamas, remiantis suformuota jurisprudencija, atsižvelgiant į informaciją, kurią Komisija galėjo turėti tuo metu, kai priėmė tą sprendimą (žr. 2021 m. sausio 27 d. Sprendimą *KPN / Komisija*, T-691/18, nepaskelbtas Rink., EU:T:2021:43, 141 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 195 Dėl tos priežasties ginčijamas sprendimas turi būti nagrinėjamas remiantis jo priėmimo momentu egzistavusiomis, o ne po jo priėmimo susiklosčiusiomis faktinėmis aplinkybėmis (2006 m. liepos 4 d. Sprendimo *easyJet / Komisija*, T-177/04, EU:T:2006:187, 204 punktą).
- 196 Reikia konstatuoti, kad ginčijamas sprendimas buvo priimtas 2019 m. rugsėjo 17 d. Dėl 2019 m. gegužės 9 d. paskelbtos LBD studijos reikia pažymėti, kad tą studiją Komisija aiškiai mini ginčijamo sprendimo 81, 83, 84 ir 86 punktuose, taip pat 79, 80, 84, 85, 90–92 ir 315 išnašose. Taigi ta studija ne tik turi reikšmės vertinant ginčijamo sprendimo teisėtumą, bet ir Komisijai negalima priekaištauti, kad ji neatsižvelgė į tą studiją, nagrinėdama koncentracijos poveikį.
- 197 Atvirkščiai, akivaizdu, kad 2020 m. spalio mėn. paskelbta BET studija ir 2021 m. sausio 13 d. paskelbta *Innoplexia* studija atliktos po to, kai priimtas grindijamas sprendimas.

- 198 Vis dėlto Komisija apskritai negali remtis jurisprudencija, pagal kurią ginčijamo teisės akto teisėtumas turi būti vertinamas atsižvelgiant į ginčijamo sprendimo priėmimo momentu egzistavusias teises ir faktines aplinkybes (2005 m. rugsėjo 21 d. Sprendimo *EDP / Komisija*, T-87/05, EU:T:2005:333, 158 punktas), kad atmestų šias dvi studijas, kuriose analizuojamas ginčijamo sprendimo teisėtumas.
- 199 Kadangi priedo pateikimas yra ne bandymas pakeisti anksčiau Komisijai pateiktą faktinį ir teisinį pagrindą, kuriuo remdamasi ji turi priimti ginčijamą sprendimą, o tik argumentų išdėstymas paprasčiausiai naudojantis teise į gynybą, tas priedas turi būti laikomas priimtiniu (2009 m. gegužės 7 d. Sprendimo *NVV ir kt. / Komisija*, T-151/05, EU:T:2009:144, 63 punktas).
- 200 Nagrinėjamu atveju reikia konstatuoti, kad BET ir *Innoplexia* studijos buvo parengtos konkrečiai siekiant užginčyti ginčijamo sprendimo teisėtumą. Taigi, remiantis šio sprendimo 199 punkte priminta jurisprudencija, Komisija negali reikalauti, kad BET ir *Innoplexia* studijos būtų pripažintos nepriimtinomis tik dėl to, kad buvo parengtos po ginčijamo sprendimo priėmimo, neišanalizavus jų turinio siekiant patikrinti, ar jomis bandoma keisti ginčijamo sprendimo priėmimo momentu buvusias teises ir faktines aplinkybes.
- 201 Atvirkščiai, Komisija turi teisę gindamasi dėl konkrečių punktų remtis aplinkybe, kad priedas neatitinka per administracinę procedūrą šalių pateiktų ar nepateiktų tiesioginių parodymų (2005 m. rugsėjo 21 d. Sprendimo *EDP / Komisija*, T-87/05, EU:T:2005:333, 158 punktas). Taip pat gali būti, kad priedo konkretaus punkto analizė grindžiama ginčijamo sprendimo momentu egzistavusia informacija, kaip tai suprantama remiantis šio sprendimo 198 punkte priminta informacija. Kitaip tariant ieškovei niekas nekliudo naudojantis teise į gynybą remtis priede pateikta ir po ginčijamo akto priėmimo atlikta analize, jeigu ji grindžiama to akto priėmimo momentu egzistavusiomis faktinėmis aplinkybėmis.
- 202 Pirma, BET studijos 2 skirsnyje kritikuojama Komisijos naudota metodika atliekant pirmąjį rinkos tyrimą. Tačiau ta kritika turi būti laikoma argumentų, kuriais įgyvendinama ieškovės teisė į gynybą, sudedamąja dalimi. Taigi tas BET studijos skirsnis yra priimtinas.
- 203 Atvirkščiai, BET studijos 3 skirsnyje pateikti nuo 2020 m. liepos 29 d. iki rugpjūčio 18 d., t. y. kaip galima teigti remiantis tos studijos 41 punkto 3 skirsniu, praėjus beveik visiems metams po ginčijamo sprendimo priėmimo, jos atlikto rinkos tyrimo rezultatai.
- 204 Šiuo atveju reikia konstatuoti, kad ieškovė neįrodė ir net neteigė, jog dalyvavusių įmonių nuomonė yra tokia pati, kokia būtų buvusi, jeigu jos būtų buvusios apklaustos tuo momentu, kai buvo priimtas ginčijamas sprendimas. Taigi, be to, atsižvelgiant į energijos rinkos dinamiškumą, galima pagrįstai numanyti, kad BET studijoje dalyvavusių įmonių atsakymai praėjus beveik metams nuo ginčijamo sprendimo priėmimo pasikeitė kartu su energijos rinkos pokyčiais. Taip pat reikia pridurti, kad atsakymai buvo pateikti aplinkybėmis, susiklosčiusiomis jau įvykus koncentracijai. Taigi atsakymų analizė buvo atlikta remiantis faktinėmis aplinkybėmis, kurių Komisija negalėjo turėti ginčijamo sprendimo priėmimo momentu. Komisija negalėjo žinoti, kokia rinkos dalyvių nuomonė bus praėjus maždaug metams, t. y. po koncentracijos įvykdymo.
- 205 Kadangi energijos rinkos padėtis tuo momentu, kai buvo atliekamas BET tyrimas, neišvengiamai skyrėsi nuo padėties tuo metu, kai Komisija atliko savo tyrimus, remiantis vėlesniais duomenimis BET studijoje atliktos analizės reikšmė ir įrodomoji vertė geriausiu atveju yra ribota. Iš tiesų ieškovė tuos duomenis naudoja ne tik siekdama išdėstyti argumentus ir pasinaudoti teise į

gynybą, bet ir bent iš dalies bandydama pakeisti faktinį pagrindą, buvusį tuo momentu, kai Komisija priėmė ginčijamą sprendimą, kaip tai suprantama remiantis šio sprendimo 199 punkte nurodyta jurisprudencija.

- 206 Antra, dėl *Innoplexia* studijos reikia pažymėti, kad toje studijoje naudojami duomenys buvo surinkti per du kartus. Viena vertus, nuo 2020 m. gruodžio 4 d. iki 17 d. duomenys buvo kasdien renkami visoje Vokietijoje naudojantis *Google* paieškos sistema ir dviem interneto svetainėmis *Check 24* ir *Verivox*, kuriose atliekamas palyginimas. Kita vertus, kad galėtų į tyrimą taip pat įtraukti ilgesnio laikotarpio interneto svetainių, kuriose atliekamas palyginimas, duomenis, *Innoplexia* nuolat nuskaitydama duomenis laikotarpiu nuo 2020 m. sausio 1 d. iki gruodžio 31 d.
- 207 Šiuo klausimu reikia konstatuoti, kad *Google* paieškos sistema, kaip ir interneto svetainės *Check 24* ir *Verivox*, kuriose atliekamas palyginimas, rodo operatorių pasiūlymus konkrečiu momentu. Vadinasi, šiose platformose duomenys kinta taip pat dinamiškai kaip ir energijos rinka.
- 208 Taigi ieškovė neįrodė ir net neteigė, kad gauti rezultatai būtų buvę tokie patys, jei duomenys būtų buvę renkami tuo laikotarpiu, kai Komisija atliko savąją analizę. Kaip buvo konstatuota dėl BET tyrimo, yra pagrindo numanyti, kad tie rezultatai laikui bėgant pasikeitė, keičiantis pačiai energijos rinkai.
- 209 Be to, remiantis ta studija akivaizdu, kad *Innoplexia* turėjo duomenis, kuriuos surinko nuolat nuskaitydama interneto svetaines, imituojančias žmonių vykdomos paieškos veiksmus ir leidžiančias atsakyti į kelis milijonus užklausų per dieną daugelį metų. Tačiau, nors buvo galima naudoti to paties laikotarpio duomenis, kuriuos Komisija naudojo atlikdama rinkos studiją, *Innoplexia* nusprendė naudoti 2020 m. duomenis.
- 210 Kadangi *Innoplexia* studijos analizė daugiausia grindžiama 2020 m. duomenimis, kurie yra vėlesni už ginčijamo sprendimo priėmimo datą, tokių duomenų naudojimas bent iš dalies yra bandymas pakeisti faktinį pagrindą, egzistavusį tuo metu, kai Komisija priėmė ginčijamą sprendimą, kaip tai suprantama remiantis šio sprendimo 199 punkte nurodyta jurisprudencija. Taigi, net jeigu tos analizės priimtinos, jų reikšmė ir įrodomoji vertė geriausiai atveju yra ribota.
- 211 Galiausiai ieškovės pateiktose BET ir *Innoplexia* studijose nenurodyti duomenys, į kuriuos Komisija neatsižvelgė, priimdama ginčijamą sprendimą. Taigi įrodyti, kad Komisija neatsižvelgė į tam tikrus duomenis, ieškovei pavyks remiantis ne šiomis studijomis.

b) Dėl pirmojo Komisijos rinkos tyrimo

- 212 Ieškovė teigia, kad pirmojo Komisijos atlikto rinkos tyrimo koncepcija, forma, terminas ir turinys nebuvo optimalūs.
- 213 Komisijos nuomone, pirmojo rinkos tyrimo eiga buvo tinkama.
- 214 Pirma, dėl nustatytos imties atliekant pirmąjį rinkos tyrimą reikia pažymėti, kad remiantis ginčijamo sprendimo 52 išnaša teigtina, jog 161 įmonės realiai dalyvavo pirmajame rinkos tyrime, įskaitant ne tik didžiuosius konkurentus, kaip antai *EnBW* ir *Vattenfall*, bet ir 50 įvairaus dydžio savivaldybių įmonių, savivaldybių įmonių kooperatyvų, bendrovių, kurių akcijos priklausė tik savivaldybėms ar jų įmonėms, bendrovių, kurių akcijų turėjo savivaldybių įmonės ir nepriklausomi tiekėjai, bendrovių, kurių akcijos priklausė tik nepriklausomiems tiekėjams, nepriklausomų tiekėjų ir naujų rinkos dalyvių.

- 215 Taigi Komisija atrinko labai įvairius rinkos dalyvius, turėjusius pateikti atsakymus jai atliekant rinkos tyrimą.
- 216 Rinkos studijos tikslais siekiant nustatyti tinkamo dydžio imtį reikia atsižvelgti, pirma, į populiacijos, kurioje bus vykdoma apklausa, dydį, antra, į pasitikėjimo lygį, kuris išreikštas procentu, rodančiu, kaip užtikrintai populiacija pasirinks atsakymą, esantį tarp dviejų nurodytų verčių, ir, trečia, į paklaidą, kuri išreikšta procentu, rodančiu, kiek apklausos rezultatai gali atspindėti visos populiacijos nuomonę.
- 217 Nagrinėjamu atveju bendra populiacija yra maždaug 2 500 įmonių, kurių nuomonė gali būti naudinga. Kad būtų pasiektas 95 % pasitikėjimo lygis, kuris atitinka pramonės standartą, ir 10 % paklaida, tinkamas imties dydis turėtų būti 93 respondentai. Taigi apklaususi 383 energijos rinkos įmones, iš kurių, tikėtina, tam tikras skaičius atsakymo nepateiks, Komisija siekė nustatyti pakankamai reprezentatyvią imtį.
- 218 Komisijai taip negalima pagrįstai priekaištauti dėl to, kad susisiekė tik su 383 įmonėmis, nes tokio tyrimo logistika ir organizavimas reikalauja didelių pastangų, kaip ir paskesnis informacijos sisteminimas, juo labiau atsižvelgiant į ribotus Komisijos išteklius ir skubos reikalavimą, kurių ji turi paisyti, kai vykdo koncentracijų kontrolę. Taigi atsižvelgdamas į skubos principą, kuris reglamentuoja koncentracijų kontrolę, Bendrasis Teismas laikosi nuomonės, kad dėl to, jog 161 iš 383 įmonių, į kurias kreiptasi, veiksmingai dalyvavo atliekant pirmąjį rinkos tyrimą, ta imtis gali būti laikoma pakankamai reprezentatyvia ir galinčia pateikti reikšmingų rezultatų, kuriais Komisija galėjo grįsti savo išvadas.
- 219 Antra, ieškovė kritikuoja sprendimą klausimyną pateikti anglų kalba. Šiuo atveju neginčijama, kad klausimai buvo parengti anglų kalba, tačiau įmonėms adresatėms nebuvo jokių kliūčių atsakymus pateikti vokiečių kalba.
- 220 2018 m. liepos 12 d. Sprendime *Brugg Kabel ir Kabelwerke Brugg / Komisija* (T-441/14, EU:T:2018:453) šalys teigė, kad Komisija pažeidė jų teisę į teisingą bylos nagrinėjimą ir teisę į gynybą, nes per procedūrą dėl kartelių prašymus pateikti informacijos ir pranešimą apie prieštaravimus joms pateikė išimtinai anglų kalba, nors viena iš ieškovių kelis kartus prašė pateikti vokiškai. To sprendimo 46–50 punktuose Bendrasis Teismas nusprendė, kad Komisijos atsisakymas *Brugg Kabel AG* pateikti prašomą informaciją vokiečių kalba pastarajai nesukliudė veiksmingai išreikšti požiūrį apie Komisijos prašomą informaciją, ypač dėl to, kad Komisija visiškai nereikalavo *Brugg Kabel AG* į prašymus pateikti informacijos atsakyti anglų kalba.
- 221 *A fortiori* taikydamas šią jurisprudenciją Bendrasis Teismas turi nuspręsti, kad pirmojo rinkos tyrimo klausimynas, kuriuo remiantis savaime nebuvo galima skirti sankcijų į jį atsakymus pateikusioms įmonėms, galėjo būti parengtas anglų kalba. Be to, jeigu įmonėms būtų kilę vertimo problemų, jos galėjo prašyti pratęsti terminą dėl kalbinių priežasčių. Galiausiai reikia pažymėti, kad niekas joms nekliudė veiksmingai pateikti savo požiūrį, nes į anglų kalba pateiktus klausimus jos galėjo atsakyti vokiečių kalba.
- 222 Taigi, atsižvelgiant, be kita ko, į skubos reikalavimą, iš Komisijos negalima reikalauti, kad ji išverstų klausimus į apklausiamų įmonių pageidaujamas kalbas.

- 223 Siekiant išsamumo reikia pažymėti, kad toks sprendimas juo labiau yra pagrįstas dėl to, kad rinkos tyrimus Komisija atliko skirtingose geografinėse rinkose, įskaitant Čekijos Respubliką, Vengriją, Slovakiją ir Jungtinę Karalystę. Taigi reikalavimas, kad Komisija išverstų klausimynus į valstybių narių, kuriose ji vykdo rinkos tyrimus, kalbas, būtų neproporcingas dėl Komisijos tarnybų patiriamų sąnaudų ir nesuderinamas su jai nustatytu skubos reikalavimu.
- 224 Trečia, reikia išanalizuoti klausimyno sudėtingumą ir Komisijos nustatytą terminą atsakymams pateikti. Šiuo klausimu reikia priminti, kad Komisija turi suderinti poreikį atlikti išsamų tyrimą, kad turėtų jos atliekamam vertinimui reikšmingų duomenų visumą, su jai nustatytu skubos reikalavimu. Taigi, viena vertus, Komisijai negalima priekaištauti dėl to, kad pateikė 228 klausimus. Kita vertus, nors terminas atsakymams pateikti buvo trumpas, aplinkybės, kad 161 įmonė atsakymus pateikė laiku, ir to, kad įmonės galėjo prašyti pratęsti terminą, pakanka padaryti išvadą, kad Komisija šiuo atveju nepažeidė rūpestingumo pareigos.
- 225 Remiantis tuo, kas išdėstyta, darytina išvada, kad pirmasis rinkos tyrimas buvo atliktas tinkamai. Taigi negalima teigti, kad jame savaime yra akivaizdžių vertinimo klaidų

3. Dėl penktojo pagrindo pirmos dalies, siejamos su klaidingu analizės laikotarpio nustatymu

- 226 Ieškovė teigia, kad Komisija iš esmės rėmėsi ankstesniais svarstymais ir nepateikė jokios prognozės, kiek tai konkrečiai susiję su elektromobilumo ir matavimo paslaugų rinka.
- 227 Iš esmės ieškovė kritikuoja analizės laikotarpio nustatymą, kiek tai susiję, pirma, su elektromobilumo rinka ir, antra, su matavimo paslaugų rinka.
- 228 Komisija ginčija ieškovių argumentus.
- 229 Kiek tai konkrečiai susiję su matavimo paslaugų rinka, reikia pažymėti, kad ieškovė iš esmės priekaištauja Komisijai, kad ši neatsižvelgė į aplinkybės, kad dėl koncentracijos ir veiklos, kurią galės plėtoti matavimo paslaugų rinkoje, E.ON surinks daug duomenų, kuriais remdamasi galės vartotojams siūlyti naujoviškus sprendimus, poveikį ateityje.
- 230 Reikia priminti, kad vykdydama koncentracijų kontrolę Komisija turi įvertinti, ar koncentracija gali itin riboti veiksmingą konkurenciją vidaus rinkoje arba didžiojoje jos dalyje. Tai nustatyta reglamento Nr. 139/2004 2 straipsnio 2 ir 3 dalyse.
- 231 Komisijos atliekama koncentracijos sandorių kontrolė reikalauja perspektyvinės analizės, kurią atliekant nagrinėjama, kaip toks sandoris galėtų pakeisti konkurencijos padėtį konkrečioje rinkoje lemiančius veiksniai, siekiant nustatyti, ar dėl to galėtų atsirasti didelė veiksmingos konkurencijos kliūtis. Ši perspektyvioji analizė reikalauja įsivaizduoti įvairias sekas nuo priežasties iki pasekmių, kad būtų galima nustatyti tą seką, kurios tikimybė didžiausia (2009 m. birželio 19 d. Sprendimo *Qualcomm / Komisija*, T-48/04, EU:T:2009:212, 88 punktą ir 2015 m. kovo 9 d. Sprendimo *Deutsche Börse / Komisija*, T-175/12, nepaskelbtas Rink., EU:T:2015:148, 62 punktą; šiuo klausimu taip pat žr. 2005 m. vasario 15 d. Sprendimo *Komisija / Tetra Laval*, C-12/03 P, EU:C:2005:87, 43 punktą).
- 232 Be to, kaip iš esmės priminta šio sprendimo 94 punkte, Komisijos atliekamas įmonių koncentracijos operacijos suderinamumo su vidaus rinka vertinimas turi būti paremtas tik faktinėmis ir teisinėmis aplinkybėmis, kurios egzistavo tuo momentu, kai apie tą operaciją buvo

pranešta, o ne remiantis hipotetiniais duomenimis, kurių ekonominės apimties neįmanoma įvertinti tuo metu, kai priimamas sprendimas neprieštarauti konkurencijai (žr. 2010 m. rugsėjo 13 d. Sprendimo *Éditions Odile Jacob / Komisija*, T-279/04, nepaskelbtas Rink., EU:T:2010:384, 327 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

- 233 Tuo remiantis galima teigti, kad iš Komisijos tikimasi, kad ji įvertins koncentracijos poveikį per laikotarpį, kuris negali būti ilgesnis už pakankamai tikėtiną tam tikrų įvykių atsiradimo momentą. Kuo labiau įvykis, kurį reikia numatyti, yra nutolęs laiko atžvilgiu, tuo labiau neaišku, ar jis įvyks. Šiuo atveju iš Komisijos negalima reikalauti, kad atliktų perspektyviąją analizę, remdamasi duomenimis, kurių poveikio ilguoju laikotarpiu negali numatyti su protinga paklaida.
- 234 Nagrinėjamu atveju remiantis ginčijamu sprendimu galima teigti, kad analizėje Komisija atsižvelgė į perspektyviusius duomenis, kurie yra pakankamai prognozuojami, kad būtų reikšmingi.
- 235 Pirma, kiek tai susiję su elektromobilumo sektoriumi, remiantis ginčijamo sprendimo 183 punktu galima teigti, kad Komisija atsižvelgė į lygiagretų elektromobilių įkrovimo stotelių skaičiaus ir pačių elektromobilių pardavimo didėjimą, kurie iki 2029 m. turi augti maždaug 27 % per metus. Ginčijamo sprendimo 193 punkte Komisija taip pat konstatavo, kad rinkos dalyviai tikisi, jog itin greito įkrovimo stotelės taps vis labiau įprastos ir kad greitojo ir itin greito įkrovimo stotelių kaina skirsis, o 199 punkte – kad rinkos dalyviai tikisi, jog elektromobilių įkrovimo stotelių sektorius plėtosis taip pat, kaip tradicinių degalinių, kuriame konkurencijos sąlygos vietos lygmeniu daro įtaką degalų operatorių strategijai. Taip pat ginčijamo sprendimo 385 punkte Komisija nurodė numatomus pokyčius įprato ir greitojo įkrovimo stotelių įrengimo ir eksploatavimo rinkoje, kuri greitai kinta. Tuo remiantis darytina išvada, kad reikia numatyti naujų dalyvių atėjimą į rinką, įskaitant *Deutsche Telekom*, kuri neseniai paskelbė ketinanti elektromobilių įkrovimo stoteles integruoti į telefono ryšio skirstymo dėžutes, arba *Volkswagen*, kuri taip pat paskelbė ketinanti ateiti į elektromobilumo rinką ir numato statyti viešąsias elektromobilių įkrovimo stoteles 4 000 automobilių atstovybių ir degalinių partnerių teritorijoje Europoje.
- 236 Taigi remiantis ginčijamo sprendimo 183, 193, 199 ir 385 punktais galima daryti išvadą, kad, priešingai, nei teigia ieškovė, koncentracijos operacijos poveikio konkurencijai analizėje Komisija ne tik išnagrinėjo padėtį tą dieną, kai priimtas ginčijamas sprendimas, bet ir atsižvelgė į prognozuojamą elektromobilumo sektoriaus raidą.
- 237 Antra, kiek tai susiję su matavimo paslaugų sektoriumi, dėl kurio ieškovė teigia, kad E.ON dominuojanti padėtis šiai taip pat suteiks lyderės vietą duomenų naudojimu grindžiamų sprendimų klientams srityje, ieškovė nenurodo konkrečių pokyčių, į kuriuos Komisija turėjo atsižvelgti, nei laikotarpio, kuris šiuo atveju būtų reikšmingas. Atvirkščiai, ji tik teigia, kad dėl to, jog Komisija nepritaria jos pateiktoms žalingo poveikio prognozėms, Komisijos perspektyvioji analizė yra neteisinga.
- 238 Bet kuriuo atveju reikia konstatuoti, kad Komisija iš tiesų išanalizavo, kokios galėtų būti koncentracijos pasekmės šioje srityje, ir ginčijamo sprendimo 423 punkte nurodė, kad kritinę masę viršijantys papildomi duomenys nebūtinai gali suteikti papildomos vertės. Ginčijamo sprendimo 424 punkte Komisija taip pat pažymėjo, kad yra labai neaišku, kokio minimalaus kiekio (ir kokios rūšies) duomenų reikia naujiems energetikos sprendimams kurti.
- 239 Dėl tos priežasties Komisija neturėjo duomenų, kuriais remdamasi būtų galėjusi atlikti perspektyviąją analizę, grindžiamą ilgesniu laikotarpiu nei jos pasirinktasis. Taigi nustatydamą perspektyviosios analizės laikotarpį ji nepadarė akivaizdžios vertinimo klaidos.

- 240 Galiausiai ginčijamo sprendimo 432 punkte Komisija apibrėžė analizės ribas ir nurodė, kad elektros energijos rinka iš pagrindų keičiasi ir kad net jos dalyviai nesutaria, kaip ji galiausiai vystysis.
- 241 Remiantis tuo, kas išdėstyta, darytina išvada, kad, atsižvelgiant į neaiškumus, kaip elektros energijos rinka vystysis apskritai, Komisija negalėjo pagrįstai išplėsti perspektyviosios analizės, kad ji apimtų ilgesnį laikotarpį, nei ji pasirinko. Dėl tos priežasties nustatydama analizės laikotarpį ji nepadarė akivaizdžios vertinimo klaidos.
- 242 Taigi pirmąją dalį, siejamą su klaidingu analizės laikotarpio nustatymu, reikia atmesti.

4. Dėl penktojo pagrindo antros dalies, siejamos su atitinkamų rinkų klaidingu apibrėžimu

- 243 Nagrinėjamu atveju ginčijamo sprendimo 7.1 skirsnyje Komisija apibrėžė atitinkamas rinkas Vokietijoje. Komisija, be kita ko, išanalizavo prekių ir geografinių rinkų apibrėžimą šiose srityse: elektros energijos gamybos ir didmeninio tiekimo (7.1.1 skirsnis), elektros energijos paskirstymo arba elektros energijos tinklų (7.1.2 skirsnis), elektros energijos mažmeninio tiekimo (7.1.3 skirsnis), šildymui vartojamos elektros energijos mažmeninio tiekimo (7.1.4 skirsnis), dujų paskirstymo arba dujų tinklų (7.1.5 skirsnis), dujų mažmeninio tiekimo (7.1.6 skirsnis), matavimo paslaugų (7.1.7 skirsnis) ir elektromobilumo (7.1.8 skirsnis).

a) Dėl pirmojo priekaišto, siejamo su klaidingu elektros energijos ir dujų mažmeninio tiekimo rinkų apibrėžimu

- 244 Ieškovė iš esmės teigia, kad Komisija nepakankamai išnagrinėjo faktines aplinkybes elektros energijos mažmeninio tiekimo namų ūkiams ir mažiesiems komerciniams klientams sektoriuje ir akivaizdžiai klaidingai apibrėžė elektros energijos ir dujų mažmeninio tiekimo rinkas.
- 245 Pirma, Komisija netiksliai apibrėžė atitinkamą prekių rinką, nes nepakankamai atsižvelgė į vartotojų nuomonę. Dėl tos priežasties ji padarė klaidingą išvadą, kad elektros energijos ir dujų mažmeninio tiekimo namų ūkiams ir mažiesiems komerciniams klientams pagal bazinį tiekimo planą rinka skiriasi nuo elektros energijos ir dujų mažmeninio tiekimo namų ūkiams ir mažiesiems komerciniams klientams pagal specialias sutartis rinkos.
- 246 Antra, Komisija klaidingai įvertino elektros energijos ir dujų mažmeninio tiekimo namų ūkiams ir mažiesiems komerciniams klientams rinkos geografinę apibrėžtį, nes klaidingai nusprendė, kiek tai susiję su klientų, kuriems taikomos specialios sutartys, rinka, kad tai yra nacionalinė, o ne vietos rinka. Taigi Komisija neatsižvelgė į koncentracijos nulemtą E.ON turimų vietos rinkos dalių padidėjimą, kuris kartais siekė 70 % ir daugiau.
- 247 Komisija, palaikoma E.ON, ginčija ieškovės argumentus.
- 248 Reikia pažymėti, kad ginčijamo sprendimo 7.1.3 ir 7.1.6 skirsniuose Komisija, be kita ko, išanalizavo elektros energijos ir dujų mažmeninio tiekimo rinkų apibrėžimą. Ginčijamo sprendimo 91 punkte ji padarė išvadą, kad tame sprendime:

– elektros energijos mažmeninio tiekimo didiesiems pramonės klientams rinka bus laikoma nacionalinio masto rinka,

- elektros energijos mažmeninio tiekimo namų ūkiams ir mažiesiems komerciniams klientams pagal bazinį tiekimo planą rinka bus laikoma atskira prekių rinka ir vietos masto rinka, kurią riboja atitinkama tiekimo pagal bazinį planą zona,
  - elektros energijos mažmeninio tiekimo namų ūkiams ir mažiesiems komerciniams klientams pagal specialias sutartis rinka bus laikoma atskira prekių rinka ir nacionalinio masto rinka su vietos elementais;
- 249 Ginčijamo sprendimo 129 punkte Komisija nusprendė, kad dujų mažmeninio tiekimo rinkos sandara ir veikimas yra labai panašūs į elektros energijos mažmeninio tiekimo rinkos sandarą ir veikimą.

1) Dėl atitinkamos prekių rinkos apibrėžimo

- 250 Kiek tai susiję su atitinkama prekių rinka, elektros energijos mažmeninio tiekimo prekių rinką Komisija išnagrinėjo ginčijamo sprendimo 7.1.3.2 skirsnyje (52–62 punktuose), o dujų mažmeninio tiekimo – 7.1.6.1 skirsnyje (130–133 punktuose).
- 251 Iš pradžių reikia konstatuoti, kad, kaip galima teigti remiantis ginčijamu sprendimu, Komisija išanalizavo daug informacijos šaltinių, kad apibrėžtų elektros energijos ir dujų mažmeninio tiekimo prekių rinkas. Taigi ji išanalizavo ne tik koncentracijos šalių požiūrį (51, 55, 58 ir 132 punktai), bet ir atsižvelgė į ankstesnę savo ir Federalinės kartelių tarnybos bei *Bundesnetzagentur* (*BNetzA*, Federalinė tinklų agentūra, Vokietija) (52–54, 58, 130–131 punktai) sprendimų praktiką, Federalinės kartelių tarnybos pateiktą informaciją (50 punktas), taikytinus teisės aktus (47, 51, 56 ir 133), Energijos reguliuotojų bendradarbiavimo agentūros (ACER) ataskaitą (59 punktas), konkurentų atsakymus į pirmąjį rinkos tyrimą (58 ir 60 punktai), taip pat į koncentracijos šalių vidaus dokumentus (61 punktas). Taigi Komisija atsižvelgė į visus turėtus reikšmingus įrodymus. Bet kuriuo atveju ieškovė Komisijai veikiau priekaištauja dėl to, kad ši nepadarė tokių pat išvadų kaip ieškovė. Iš tiesų problemų kelia ne tai, kad Komisija neatsižvelgė į reikšmingus įrodymus, o veikiau tai, kad ieškovė nepritaria Komisijos atliktai tų įrodymų analizei.
- 252 Darant pirminę pastabą reikia pažymėti, kad atskirdama elektros energijos ir dujų mažmeninio tiekimo namų ūkiams ir mažiesiems komerciniams klientams rinką pagal bazinį tiekimo planą ir pagal specialias sutartis Komisija siauriau apibrėžė atitinkamas rinkas, nei būtų apibrėžusi tuo atveju, jei nebūtų dariusi skirtumo tarp bazinio tiekimo plano ir tiekimo pagal specialias sutartis. Šiuo klausimu, beje, pažymėtina, kad, kaip galima teigti remiantis ginčijamo sprendimo 55 ir 132 punktais, koncentracijos šalys per administracinę procedūrą taip pat laikėsi nuomonės, kad tiekimo pagal bazinį planą ir tiekimo pagal specialias sutartis atskyrimas yra netinkamas.
- 253 Pirma, ieškovė teigia, kad jeigu Komisija būtų išnagrinėjusi namų ūkių ir mažųjų komercinių klientų elgesį, būtų turėjusi konstatuoti, kad klientai, kuriems buvo tiekama pagal bazinį planą, nebuvo inertiški ir kad egzistavo bendra galimybė pereiti nuo bazinio tiekimo plano tarifų prie tarifų pagal specialias sutartis dėl to, kad tokios vienaarūšės prekės, kaip antai elektros energija ir dujos, yra tarpusavyje pakeičiamos.
- 254 Nagrinėjamu atveju Komisija, atsižvelgdama į šio sprendimo 251 punkte nurodytus įrodymus, išanalizavo tam tikrus reikšmės turinčius duomenis paklausos požiūriu.

- 255 Taigi Komisija prekių rinkoje nustatė skirtumą tarp klientų, kuriems taikomas bazinis tiekimo planas, ir klientų, kuriems taikomos specialios sutartys, nes nebuvo paklausos pakeičiamumo. Nepaisant to, kad pagal bazinius elektros energijos tarifus aprūpinamų namų ūkių procentinė dalis nuolat mažėja nuo maždaug 59 % 2007 m. iki 37 % – 2012 m., iki 31 % – 2016 m. ir iki 28 % – 2017 m. (ginčijamo sprendimo 50 punktas), Komisija nusprendė, kad elektros energijos ir dujų bazinio tiekimo tarifai objektyviai nebuvo varžomi specialių sutarčių tarifų ir kad dėl tos priežasties abidvi sutarčių rūšys sudarė dvi atskiras prekių rinkas (ginčijamo sprendimo 62 ir 133 punktai).
- 256 Šiuo klausimu didžiąją dalį analizės Komisija grindė vartotojų inercija. Taigi ginčijamo sprendimo 7.1.3.1 skirsnyje ji parengė išanginę dalį, kurioje paaikškino klientų inercijos sąvoką, kuriai būdinga tai, kad po Vokietijos elektros energijos rinkos liberalizavimo 1998 m. didelė dalis klientų, ypač namų ūkių ir mažų įmonių, nusprendė pasirinkti rinkoje jau įsitvirtinusį tiekėją, nepaisydami to, kad buvo konkurencingesnių pasiūlymų, kaip ir daugelyje Europos elektros energijos mažmeninių rinkų (ginčijamo sprendimo 48 punktas). Pasak Komisijos, šis rinkoje įsitvirtinusio operatoriaus efektas ypač ryškus klientams, kurie vis dar aprūpinami pagal bazinio tiekimo sutartis, kurie nesistengia keisti tiekėjo ir kuriuos tenkina rinkoje įsitvirtinusio operatoriaus taikomi didesni bazinio aprūpinimo tarifai (ginčijamo sprendimo 50 punktas). Komisijos teigimu, šioje byloje nagrinėjama koncentracija gali daryti tik nedidelį materialųjį poveikį arba nedaryti jokio poveikio šiems vartotojams (ginčijamo sprendimo 49 punktas). Komisija teigia, kad tie patys argumentai gali būti pritaikyti dujų sektoriui (ginčijamo sprendimo 133 punktas).
- 257 Taigi, nors Komisija nekalba apie elektros energijos ir dujų vienaarūšiškumą, kurio ji neginčija, ji vis dėlto pažymėjo, kad, nepaisant laipsniško bazinio tiekimo sutarčių skaičiaus mažėjimo ir apskritai palankesnių specialių sutarčių sąlygų, 28 % namų ūkių dar turėjo tokios rūšies elektros energijos tiekimo sutartis.
- 258 Atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta, Bendrasis Teismas laikosi nuomonės, kad Komisija gerai pagrindė tam tikrą klientų inerciją dėl bazinio tiekimo, kurio paklausa yra ne tokia lanksti, kaip tai patvirtina aplinkybė, jog, nepaisant palankesnių specialiųjų sutarčių sąlygų, dalis esamų klientų visada dvejoja priimti sprendimą keisti sutartį.
- 259 Neginčijama, kad laipsniško bazinio tiekimo sutarčių skaičiaus mažėjimas klientams sudarant specialiąsias sutartis rodo tam tikrą paklausos pakeičiamumą tarp bazinių sutarčių ir specialiųjų sutarčių. Tačiau didelio skaičiaus vis dar plačiai taikomų bazinio tiekimo sutarčių, kurių egzistavimas įrodo, jog yra atskira prekių rinka, stebėjimas priskiriamas Komisijos diskrecijai. Taigi Komisija nepadarė akivaizdžios vertinimo klaidos, kai neapsiribojo konstatavimu, kad elektros energijos ir dujų objektyvios savybės yra vienaarūšės, ir taip pat išanalizavo konkurencijos padėtį ir būtent pasiūlos ir paklausos rinkoje sandarą. Taigi šį argumentą reikėtų atmesti.
- 260 Antra, dėl neva klaidingo *small but significant non-transitory increase of price* (nedidelio bet reikšmingo nelaikino kainos padidėjimo) testo (toliau – SSNIP testas) taikymo dėl to, kad pirmojo rinkos tyrimo rezultatai buvo netinkamai pateikti, ir dėl to, kad nebuvo atlikti paprastai atliekami plataus masto SSNIP testas ir kiekybinis SSNIP testo vertinimas, reikia priminti, kad, remiantis 1997 m. gruodžio 9 d. Komisijos pranešimu dėl atitinkamos rinkos apibrėžimo Bendrijos konkurencijos teisės tikslams (OL C 372, 1997, p. 5; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 8 sk., 1 t., p. 155, toliau – pranešimas dėl rinkos apibrėžimo), 17 punkte keliamas klausimas, ar kainos padidėjimas 5–10 % paskatintų klientus, kuriems taikomos bazinio tiekimo sutartys, pereiti prie specialiųjų sutarčių.

- 261 Šiuo klausimu ginčijamo sprendimo 60 punkte Komisija, remdamasi pirmuoju rinkos tyrimu, paminėjo, kad nors tam tikras skaičius respondentų nurodė, kad toks bazinio tiekimo sutartyse nustatytų kainų padidėjimas galėjo paskatinti perėjimo prie specialiųjų sutarčių lygio padidėjimą, maždaug 70 % konkurentų atsakė, kad perėjimo padidėjimas tikriausiai būtų nedidelis arba nereikšmingas. Taigi dauguma rinkos dalyvių įvertino, kad nėra paklausos pakeičiamumo pagal SSNIP testą.
- 262 Nors neginčyta, kad Komisija neparengė už konkurentų atsakymus platesnės kiekybinės ar plataus masto analizės, reikia priminti, kad ji privalo įvertinti, ar turimos informacijos pakanka konkurencijos analizei atlikti (2015 m. gegužės 13 d. Sprendimo *Niki Luftfahrt / Komisija*, T-162/10, EU:T:2015:283, 109 punktą).
- 263 Taip pat reikia priminti, kad nereikia nustatyti „netechninių įrodymų“ ir „techninių įrodymų“ hierarchijos, tačiau Komisija privalo bendrai įvertinti tai, ką atskleidžia įrodymų visuma, naudojama vertinant konkurencinę padėtį, ir kad šiuo atveju įmanoma, jog vieniems įrodymams bus teikiama pirmenybė, o kiti bus atmesti (šiuo klausimu žr. 2015 m. kovo 9 d. Sprendimo *Deutsche Börse / Komisija*, T-175/12, nepaskelbtas Rink., EU:T:2015:148, 133 punktą).
- 264 Atsižvelgiant į šiuo klausimu daugumos pirmojo rinkos tyrimo respondentų pateiktus vertinimus, Komisija nepadarė akivaizdžios vertinimo klaidos, kai nusprendė, kad jos turimos informacijos pakako bazinio tiekimo sutarčių ir specialiųjų sutarčių pakeičiamumo dėl nedidelio, tačiau reikšmingo ir nuolatinio bazinio tiekimo sutartyse nustatytų kainų padidėjimo konkurencijos analizei atlikti.
- 265 Bet kuriuo atveju reikia konstatuoti, kad ieškovės argumentai nesuteikia galimybės paneigti Komisijos išvadas dėl SSNIP testo. Iš tiesų ieškovė nenurodo, kuriuos konkrečiai duomenis Komisija turėjo išanalizuoti, ir nepateikė jokie įrodymo, leidžiančio paneigti Komisijos išvadą, kad kiekybinė analizė nebuvo reikalinga.
- 266 Trečia, dėl ieškovės argumento, kad Komisija turėjo konstatuoti, jog tiekėjo keitimo procentinė dalis nekito ne dėl klientų inertiškumo, o dėl to, kad E.ON ir RWE sudarė rinkos pasidalijimo sutartį, pakanka konstatuoti, kad ji nepateikia jokie įrodymo šiems teiginiams pagrįsti. Bet kuriuo atveju Komisija, remdamasi koncentracijos šalių pateiktais duomenimis, ginčijamo sprendimo 287 punkte išanalizavo perėjimo nuo E.ON prie *innogy* santykį zonoje, kurioje 2015–2018 m. (gerokai iki E.ON ir RWE sudarytos sutarties) E.ON buvo skirstymo tinklo valdytoja (STV).
- 267 Ketvirta, ieškovė teigia, kad Komisija klaidingai konstatavo, jog koncentracijos šalys taikė skirtingus kainų nustatymo mechanizmus bazinio tiekimo tarifams ir specialiesiems tarifams, nors iš tikrųjų jos taikė vietos tarifus, kad nustatytų ne tik specialiuosius tarifus, bet ir bazinio tiekimo tarifus.
- 268 Reikia pažymėti, kad ginčijamo sprendimo 51 ir 60 punktuose Komisija iš tikrųjų pažymėjo, kad bazinio tiekimo sutarčių ir specialiųjų sutarčių sudarymas buvo reglamentuojamas skirtingų teisės aktų. Iš tiesų Vokietijos teisės aktuose nustatyta, kad vienoje tiekimo zonoje gali būti tik vienas bazinis tiekėjas ir kad įmonė, kuri bus bazinė tiekėja, turi kas tris metus patvirtinti kompetentinga STV. Taigi baziniam tiekimui taikomi specialūs teisės aktai. Bazinis tiekėjas turi teisės aktuose įtvirtintą pareigą sudaryti bazinio tiekimo sutartis, jis gali nutraukti bazinio tiekimo sutartį tik išimtinėmis aplinkybėmis, o klientas gali bet kada nutraukti sutartį iš anksto pranešęs tik prieš dvi savaites. Be to, baziniai tiekėjai pagal teisės aktus privalo perkelti nesusigrąžinamas teisės aktuose nustatytas sąnaudas, t. y. mokesčius, koncesijos mokesťį, mokesčio priemokas ir rinkliavas,

išskyrus tinklo rinkliavas, ir jiems taikomi kainos didinimo ribojimai dėl to, kad pelno maržos didinti jiems neleidžiama. Galiausiai kainų svyravimai didmeninėse rinkose gali tik nedaug atsispindėti mažmeninio bazinio tiekimo kainose.

- 269 Tuo remiantis darytina išvada, kad bazinio tiekimo ir specialiųjų sutarčių kainų nustatymas ir tarifų politika galiausiai yra nepalyginama ir kad Komisija nepadarė akivaizdžios vertinimo klaidos, kai nusprendė, jog skirtumas tarp bazinio tiekimo tarifų ir specialiųjų sutarčių tarifų taip pat yra akivaizdus dėl to, kad abiejų tarifų rūšių atžvilgiu koncentracijos šalys laikėsi skirtingos tarifų nustatymo ir kainų tikslinimo politikos. Grįsdama šiuos teiginius Komisija rėmėsi ne tik skirtingu reglamentavimu, bet ir koncentracijos šalių vidaus dokumentais, kurie, remiantis Komisijos praktika, paprastai yra laikomi svarbiais ir didelę įrodomąją vertę turinčiais įrodymais, nes tuos dokumentus šalys rengė ne koncentracijos poreikiams – tai yra dokumentai, kuriuose pateikta neapibendrinta informacija.
- 270 Penkta, dėl ieškovės argumento, kad Komisija padarė klaidą, nes neišnagrinėjo, kokią įtaką prekių rinkos apibrėžimui darė klientų nesidomėjimas jų sutarties teisiniu kvalifikavimu, paprastos ir nemokamos galimybės pereiti nuo bazinio tiekimo sutarties prie specialiosios sutarties ir realūs klientų tiekėjų pakeitimai, Bendrasis Teismas laikosi nuomonės, kad Komisijos nurodyti ir šio sprendimo 268 punkte priminti reglamentavimo skirtumai turi tiesioginės įtakos paklausos pakeičiamumui. Iš tiesų pareiga sudaryti sutartį ir ribojimai nustatant tarifus mažina sutarčių vienaarūšiškumą. Nors galutinis produktas, t. y. elektros energija arba dujos, yra vienaarūšis, vis dėlto yra tarifų nustatymo skirtumų tarp bazinio tiekimo sutarčių ir specialiųjų sutarčių ir, kaip galima teigti remiantis šio sprendimo 261 ir 264 punktais, didžioji dalis koncentracijos šalių konkurentų įvertino, kad tos sutartys yra nepakeičiamos paklausos požiūriu.
- 271 Be to, dėl galimybės lengvai pakeisti sutartį, ginčijamo sprendimo 59 punkte Komisija, remdamasi šio sprendimo 251 punkte nurodyta ACER ataskaita, nurodė, kad suvokimas, kokia maža finansinė nauda bus gauta pakeitus tiekėją, pasitikėjimo naujais tiekėjais trūkumas, išivaizduojamas pakeitimo procedūros sudėtingumas ir pasitenkinimo esamu tiekėju lygis buvo nurodyti kaip pagrindiniai veiksniai, lemiantys lėtą vartotojų apsisprendimą pasiryžti pokyčiams. Taigi neatsižvelgiant į tai, kad keisti tiekėją yra taip lengva, kaip teigia ieškovė, yra daug klientų, kurie, nepaisant teorinės naudos, nusprendžia nekeisti bazinių sutarčių.
- 272 Šešta, kiek tai susiję su galimu nukrypimu nuo Komisijos sprendimo praktikos, ginčijamo sprendimo 52–54 punktuose Komisija išanalizavo ankstesnę savo ir Federalinės kartelių tarnybos sprendimų praktiką.
- 273 Šiuo atveju remiantis ginčijamo sprendimo 53 ir 133 punktais darytina išvada, kad praeityje Komisija nebuvo priėmusi tvirto sprendimo dėl klausimo, ar specialiosios sutartys ir bazinio tiekimo tarifai priklauso skirtingoms rinkoms. Taigi 2015 m. gruodžio 8 d. Komisijos sprendime C(2015) 9088, kuriuo koncentracija pripažįstama suderinama su vidaus rinka ir su EEE susitarimu (byla M.7778 – *Vattenfall / ENGIE / GASAG*), Komisija įvertino koncentracijos poveikį namų ūkiams ir mažiesiems komerciniams klientams, nacionaliniu lygmeniu atsižvelgdama, viena vertus, į klientus, kurie naudojami baziniu tiekimu ir kurie yra sudarę specialiąsias sutartis, tačiau jų neišskirdama, ir, kita vertus, atskirai paėmus, klientus, kurie yra sudarę specialiąsias sutartis. Vis dėlto tame sprendime Komisija paliko atvirą klausimą dėl prekių rinkos apibrėžties. Iš tiesų to sprendimo 19 punkte Komisija nurodė, kad šiuo atveju klausimas dėl tikslaus nagrinėjamos prekių rinkos apibrėžimo gali likti neatsakytas, nes numatoma koncentracijos operacija nekelia didelių abejonių dėl suderinamumo su vidaus rinka, neatsižvelgiant į tai, koks būtų numatomas jos apibrėžimas.

- 274 Tuo remiantis darytina išvada, kad šioje byloje negalima teigti, kad Komisija nukrypo nuo ankstesnės sprendimų praktikos. Atvirkščiai, Komisija nusprendė, kad jos ankstesni vertinimai yra reikšminga analizės sudedamoji dalis. Taigi Komisija, pasinaudojusi turima diskrecija, ginčijamo sprendimo 56–62 ir 133 punktuose konstatavo, kad ginčijamo sprendimo priėmimo momentu rinkos sąlygos reikalavo siauriau apibrėžti prekių rinką.
- 275 Bet kuriuo atveju reikia priminti, kad, kai Komisija priima sprendimą dėl koncentracijos suderinamumo su vidaus rinka remdamasi pranešimu ir tos operacijos bylos medžiaga, ieškovė neturi teisės ginčyti jos konstatavimų dėl to, kad jie skiriasi nuo anksčiau išdėstytų konstatavimų kitoje byloje remiantis kitu pranešimu ir kita bylos medžiaga, net jeigu atitinkamos rinkos abiejose bylose yra panašios ar net identiškos. Taigi, jeigu ta ieškovė remiasi ankstesniame sprendime Komisijos atlikta analize, ta jos argumentų dalis neturi reikšmės (žr. 2022 m. gegužės 18 d. Sprendimo *Wieland-Werke / Komisija*, T-251/19, nepaskelbtas Rink., EU:T:2022:296, 78 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 276 Bet kuriuo atveju nei Komisija, nei *a fortiori* Bendrasis Teismas nėra saistomi ankstesniame sprendime pateiktų faktinių aplinkybių konstatavimo ir ekonominių vertinimų. Jeigu ginčijamame sprendime atlikta analizė skirtusi nuo analizės, kuri buvo atlikta ankstesniame sprendime, tačiau tas skirtumas nebūtų objektyviai pagrįstas, Bendrasis Teismas privalėtų panaikinti šioje byloje ginčijamą sprendimą tik tuo atveju, jeigu jame, o ne ankstesniame sprendime, būtų padaryta klaidų. Taigi ieškovė visada privalo įrodyti, kodėl sprendime, kuris yra ginčijamas, pateikti vertinimai savaime ir neatsižvelgiant į ankstesniame sprendime pateiktus vertinimus yra klaidingi (2022 m. gegužės 18 d. Sprendimo *Wieland-Werke / Komisija*, T-251/19, nepaskelbtas Rink., EU:T:2022:296, 79 punktą).
- 277 Be to, kaip nustatyta jurisprudencijoje, Komisijos neįpareigoja jos ankstesniuose sprendimuose atlikti atitinkamų rinkų vertinimai (šiuo klausimu žr. 2017 m. sausio 11 d. Sprendimo *Topps Europe / Komisija*, T-699/14, nepaskelbtas Rink., EU:T:2017:2, 93 punktą).
- 278 Remiantis tuo, kas išdėstyta, darytina išvada, kad ieškovei nepavyko įrodyti, kad apibrėždama atitinkamą prekių rinką Komisija padarė akivaizdžią vertinimo klaidą. Todėl priekaištą, siejamą su klaidingu atitinkamos prekių rinkos apibrėžimu, kiek tai susiję su elektros energijos ir dujų mažmeniniu tiekimu, reikia atmesti.

2) Dėl geografinės rinkos apibrėžties

- 279 Ginčijamo sprendimo 90 punkte Komisija padarė išvadą, kad, nepaisant to, jog nėra vietinių konkurencijos elementų, tame sprendime elektros energijos mažmeninio tiekimo namų ūkiams pagal specialiąsias sutartis rinka yra nacionalinė rinka, nors Komisija taip pat išnagrinėjo konkurencijos poveikį vietos lygmeniu ir nusprendė, kad koncentracija nekelia konkurencijos problemų net vietos lygmeniu. Dėl dujų ginčijamo sprendimo 147 punkte Komisija nusprendė, kad tame sprendime dujų mažmeninio tiekimo namų ūkiams pagal bazinio tiekimo sutartis rinka laikoma atskira vietos masto prekių rinka, apribota atitinkama bazinio aprūpinimo zona, ir kad dujų mažmeninio tiekimo namų ūkiams pagal specialiąsias sutartis rinka laikoma atskira nacionalinio masto prekių rinka.
- 280 Ieškovė iš esmės teigia, kad elektros energijos arba mažmeninio tiekimo namų ūkiams pagal specialiąsias sutartis rinka turėjo būti apibrėžta kaip vietos rinka, o ne kaip nacionalinė rinka su vietos elementais.

- 281 Pirma, dėl argumento, kad Komisija tiksliai atkartojo nepagrįstą koncentracijos šalių požiūrį į vietinį rinkos apibrėžimą, neatsižvelgdama į skirtingus požymius ir savomis priemonėmis neatlikdama tyrimo, Bendrasis Teismas konstatuoja, kiek tai susiję su elektros energija, kad ginčijamo sprendimo 63–65 punktuose Komisija išanalizavo savo sprendimų praktiką, to sprendimo 66 ir 67 punktuose – Federalinės kartelių tarnybos praktiką, 68 punkte – koncentracijos šalių nuomonę, o ginčijamo sprendimo 69–90 punktuose pateikė savo analizę.
- 282 Viena vertus, dėl elektros energijos mažmeninio tiekimo namų ūkiams ir mažiesiems komerciniams klientams pagal specialiąsias sutartis geografinės rinkos reikia pažymėti, kad analizėje Komisija atsižvelgė ne tik į koncentracijos šalių nuomonę (78, 83, 84 ir 88 punktai). Iš tiesų ji taip pat išnagrinėjo ankstesnę savo sprendimų praktiką (69 ir 70 punktai), Federalinės kartelių tarnybos praktiką (69, 74, 85 ir 86 punktai), Federalinės kartelių tarnybos pateiktą informaciją (80, 82, 83 ir 86 punktai), taikytinus teisės aktus (66 punktas), konkurentų atsakymus į pirmąjį rinkos tyrimą (74–76, 79 ir 80 punktai), išsamaus tyrimo etapo klausimyną, skirtą Vokietijos MVĮ ir mikroįmonių klientams (85 punktas), konkurentų nuomones (75, 79, 81, 84 ir 87 punktai) ir LBD tyrimą (81, 84 ir 87 punktai). Be to, Komisija atliko savo analizę. Tuo remiantis darytina išvada, kad apibrėždama elektros energijos mažmeninio tiekimo geografinę rinką Komisija sugretino turimus skirtingus informacijos šaltinius.
- 283 Kita vertus, dėl dujų tiekimo mažmeninės rinkos apibrėžimo geografinio apibrėžimo reikia pasakyti, kad ginčijamo sprendimo 134 ir 135 punktuose Komisija išanalizavo savo sprendimų praktiką, to sprendimo 136 punkte – Federalinės kartelių tarnybos praktiką, o jo 137 punkte – koncentracijos šalių nuomonę. Be to, ginčijamo sprendimo 138–146 punktuose ji atliko visumos analizę.
- 284 Kaip ir elektros energijos srityje, atlikdama analizę Komisija ne tik vertino koncentracijos šalių nuomonę, bet ir atsižvelgė į ankstesnę Federalinės kartelių tarnybos sprendimų praktiką (138 ir 139 punktai), Federalinės kartelių tarnybos pateiktą informaciją (142 ir 144 punktai), konkurentų atsakymus į pirmąjį rinkos tyrimą (138 ir 143 punktai), savo analizę (145 punktas) ir koncentracijos šalių vidaus dokumentus (143 punktas). Tuo remiantis darytina išvada, kad, kaip ir elektros energijos sektoriuje, apibrėždama dujų mažmeninio tiekimo geografinę rinką Komisija sugretino skirtingus informacijos šaltinius.
- 285 Dėl tos priežasties ieškovės argumentui, kad Komisijos atliktos elektros energijos ir dujų mažmeninio tiekimo geografinių rinkų analizės yra nepakankamos, negalima pritarti.
- 286 Beje, reikia pažymėti, kad taip pat, kaip ir tuo atveju, kai ieškovė priekaištavo Komisijai, kad ši nepakankamai ištyrė kitus koncentracijos kontrolės aspektus (žr. šio sprendimo 251 punktą), ieškovė Komisijai iš tikrųjų priekaištavo dėl to, kad ši nenagrinėjo tam tikrų įrodymų, kuriuos nagrinėjo ieškovė, ir dėl to, kad Komisija nepadarė tokių pačių išvadų kaip ji.
- 287 Antra, ieškovė nurodo, kad tyrimas neatliktas dėl to, kad yra tik vietos pasiūla su skirtingomis kainomis.
- 288 Iš pradžių dėl klientų studijos pagal jų pašto kodą ir dėl tiekėjų pasiūlos vietos lygmeniu Bendrasis Teismas konstatuoja, kad ginčijamo sprendimo 73 punkte Komisija iš tiesų padarė išvadą, kad nors egzistavo vietiniai konkurencijos elementai, elektros energijos tiekimo specialiųjų sutarčių rinka buvo nacionalinio masto su vietiniais konkurencijos elementais. Šiuo klausimu Komisija konstatavo, kiek tai susiję su elektros energija, kad kiekvienoje tinklo zonoje buvo aktyvių tiekėjų skaičiaus didėjimo tendencija (74 punktas), kad tiekėjai turėjo tendenciją taikyti panašias

pardavimo strategijas visuose regionuose (75 punktas), kad 65 % tiekėjų, atsakiusių į pirmąjį rinkos tyrimą, siūlė tą pačią galutinę kainą visoje šalyje, išskyrus retus atvejus (76 punktas), kad pasiūlos pakeičiamumas buvo didelis dėl galimybės santykinai lengvai ir įprastai plėstis vietinėse zonose (77 punktas) ir kad vidutinis tiekėjų skaičius kiekvienoje zonoje padidėjo nuo 46 – 2008 m. iki 124 – 2017 m. (80 punktas).

- 289 Dėl dujų ginčijamo sprendimo 142 punkte Komisija konstatavo, kad Vokietijoje dujų vartotojai galėjo rinktis vidutiniškai iš maždaug 120 tiekėjų savo tinklo zonoje, o visoje Vokietijos teritorijoje veikė daugiau kaip 50 konkurentų. Ginčijamo sprendimo 143 punkte ji nurodė, kad tik mažuma konkurentų deklaravo, jog visų prekių ar jų daugumos kainos atskiruose regionuose buvo skirtingos, kad koncentracijos šalių vidiniai dokumentai įrodė, kad jos stebėjo konkurentų veiklą visoje Vokietijoje ir nesikoncentravo į konkrečius regionus ar konkurentus, nes konkurencijos pokyčius elektros energijos ir dujų sektoriuje koncentracijos šalys taip pat stebėjo ir vertino, kad pasiūlos pakeičiamumas buvo didelis ir kad ji nenustatė didelių kliūčių ateiti į rinką ar plėstis.
- 290 Taigi Komisija įvertino elektros energijos pobūdį ir savybes, kliūčių ateiti į rinką egzistavimą, vartotojų teikiamą pirmenybę ir kainų lygius visoje teritorijoje, kaip nustatyta Reglamento Nr. 139/2004 9 straipsnio 7 dalyje. Atsižvelgdama į šiuos duomenis Komisija nusprendė, kad klientai, kuriems taikomos specialiosios sutartys, galėjo naudotis didelio skaičiaus elektros energijos tiekėjų paslaugomis panašiomis sąlygomis visoje Vokietijoje.
- 291 Iš tiesų atsižvelgdama į atsakymus į pirmojo rinkos tyrimo 12 klausimą Komisija nusprendė, kad maždaug du trečdaliai tiekėjų paprastai siūlė tarifus nacionaliniu mastu ir nustatė vienodas galutines kainas. Ieškovė neginčija Komisijos nustatyto skaičiaus.
- 292 Kiek tai susiję su dujomis, atsakymai į pirmojo rinkos tyrimo 80 klausimą pagrindė Komisijos vertinimą, kad dauguma respondentų nurodė, jog kainos apskritai buvo tos pačios visoje šalyje, tačiau retkarčiais skirdavosi atskiruose regionuose. Nors neginčijama, kad Komisija pati nevykdė tyrimo naudodamasi *Google* paieškos sistema ir interneto svetainėmis *Check 24* ir *Verivox*, kuriose atliekamas palyginimas, kad nustatytų, ar siūlomos kainos skyrėsi atsižvelgiant į pašto kodą, ji vis dėlto privalo įvertinti, ar pakanka jos turimos informacijos, kad būtų galima atlikti analizę, kaip galima teigti remiantis šio sprendimo 192 ir 262 punktuose nurodyta jurisprudencija. Bendrasis Teismas teigia, kad per pirmąjį rinkos tyrimą Komisija tinkamai konstatavo, kad dauguma tiekėjų siūlo panašias kainas visoje Vokietijoje. Taigi papildomi tyrimai šiuo klausimu tose interneto svetainėse nebuvo reikalingi.
- 293 Bet kuriuo atveju ginčijamo sprendimo 81 ir paskesniuose punktuose Komisija iš esmės išanalizavo ieškovės suformuluotą kritiką, įskaitant susijusią su LBD tyrimu. Komisija nurodė, be kita ko, kad santykinai didelės kainos, kurias vietos elektros energijos ar dujų baziniai tiekėjai galėjo nustatyti pagal specialiąsias sutartis (83 ir 144 punktai), buvo nulemtos rinkoje įsitvirtinusio operatoriaus turimo pranašumo. Be to, ginčijamo sprendimo 84 punkte Komisija nustatė metodikos trūkumą, t. y. kad LBD studijoje atskiros koncentracijos šalių patronuojamosios įmonės buvo laikomos nepriklausomais subjektais, o tai galėjo turėti didelės įtakos rezultatams, jei, pavyzdžiui, kainos maržos ar strategijos būtų analizuotos regiono mastu arba jei grupei priklausanti bendrovė būtų bazinis tiekėjas, ir kad buvo atsižvelgta tik į to subjekto maržas ar kainas tame regione, o į kitų grupės bendrovių – ne.
- 294 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, Komisija nepadarė akivaizdžios vertinimo klaidos, kiek tai susiję su elektros energijos ir dujų tarifų sąlygų geografine apimtimi.

- 295 Net jeigu atlikus tokią analizę, kokią siūlo ieškovė, būtų padaryta išvada, kad tiekėjai siūlo skirtingus tarifus ir sąlygas atsižvelgdami į pašto kodą, tai būtų tik vienas iš su pasiūla susijusių veiksnių, kaip tai suprantama remiantis pranešimo apie rinkos apibrėžimą 30 punkte. Iš tiesų kiti veiksniai, kaip antai kliūtys ateiti į rinką, tai pat yra reikšmingi. Šiuo atveju kiekvienas elektros energijos tiekėjas turi galimybę tiekti visiems namų ūkiams ar mažiesiems komerciniams klientams visoje nacionalinėje teritorijoje. Ieškovė neneigia Komisijos konstatavimo, kad tiekėjai, įskaitant mažas savivaldybių įmones, nuolatos bando vystyti ir skatinti konkurenciją už jų zonos ribų, ir neginčija, kad per dvejus ar trejus paskutinius metus iki ginčijamo sprendimo priėmimo į konkrečiam pašto kodui priskiriamą zoną atėjo maždaug du nauji rinkos dalyviai ir greitai užėmė nemenkas rinkos dalis (79 punktą). Dujų sektoriuje dabartinė konkurencija ir rizika, jog ateis nauji rinkos dalyviai, kelia spaudimą vietos rinkoje įsitvirtinusiems senbuviams. Dėl tos priežasties yra pagrįsta numatyti, kad prie tam tikrų pašto kodų priskirtose zonose esant aukštesnėms maržoms nei konkurentų kiti tiekėjai ims konkuruoti, atsakydami į paklausą. Tokiomis aplinkybėmis nepakanka, kad egzistuočių vietos tarifai, kad būtų galima pagrįsti geografinės rinkos apibrėžties vietos lygmenį.
- 296 Be to, ieškovė neigia tiekėjų skaičiaus ir veiklos spindulio reikšmę apibrėžiant geografinę rinką. Tačiau elektros energijos tiekėjų, turinčių vieną pasiūlymą visoje nacionalinėje teritorijoje arba už jų regioninę zoną platesnėse zonose skaičius yra su pasiūla susijęs veiksnys, kaip tai suprantama pagal pranešimo dėl rinkos apibrėžimo 30 punktą. Remiantis tuo punktu, Komisija gali, jei reikia, patikrinti, ar skirtingose zonos veikiančios bendrovės nepatiria kliūčių, jeigu pageidauja konkurencingomis sąlygomis plėtoti pardavimą visoje geografinėje rinkoje. Tiekėjų skaičius ir veiklos spindulys yra tokių kliūčių požymis.
- 297 Beje, dėl argumento, kad geografinė rinka yra vietinė dėl to, jog klientai techniškai yra konkrečioje vietoje, pakanka konstatuoti, kad, kaip teigia Komisija, šis argumentas yra netinkamas, nes svarbus veiksnys yra tai, ar vartotojus gali aprūpinti kitur įsisteigę tiekėjai, o ne tai, ar vartotojai gali persikelti, kad juos aprūpintų kitas tiekėjas.
- 298 Dėl ieškovės argumento, kad tarifų sandara yra vietos pobūdžio ir kad tiekėjai priderina paskirstymo strategiją atsižvelgdami į vietos veiksnius, reikia pažymėti, kad ieškovė iš dalies remiasi BET ir *Innoplexia* studijomis, kurių įrodomoji vertė vis dėlto yra ribota dėl šio sprendimo 202–210 punktuose išsamiai nurodytų priežasčių. Bet kuriuo atveju remiantis ginčijamo sprendimo 81 punktu galima teigti, kad Komisija išnagrinėjo tuos teiginius, tačiau nepakeitė nuomonės, kad geografinė rinka yra nacionalinio lygmens. Net jeigu pasiūlymuose tiekėjai turėtų vietos perspektyvą, tai būtų tik galbūt vietos rinkos požymis, atitinkantis Komisijos išvadą, jog nacionalinėje rinkoje yra vietos rinkos elementų. Iš tiesų nereikia, kad visi konkurencijos parametrai būtų vienodi visoje valstybės narės teritorijoje, kad būtų galima pripažinti, jog egzistuoja nacionalinė rinka.
- 299 Beje, remiantis ginčijamo sprendimo 81 punktu teigtina, kad Komisija atsižvelgė į vietos tarifų nustatymus, kuriuos siūlė koncentracijos šalys ir kurie patvirtinti LBD studijoje.
- 300 Komisija taip pat atliko savo tyrimą ir nagrinėjo tiekėjų vietos tarifų nustatymo politikos prielaidą. Taigi ji išnagrinėjo, ar yra ryšys tarp tiekėjo maržos ir jo tiekimo vartotojų, kurie nėra sudarę specialiųjų sutarčių su baziniu tiekėju, grupei dalies. Šiuo atveju tai pagrįstas atskaitos taškas, nes galima tikėtis, kad tam tikroje srityje tam tikrą įtaką rinkoje turinti įmonė turi tam tikrą manevringumo maržą didinti kainas ir pelno maržas. Ši Komisijos analizė, be kita ko, atskleidžia, kad vietos lygmeniu nebuvo koreliacijos tarp maržų ir rinkos dalių, kiek tai susiję su specialiosiomis sutartimis (88 ir 89 punktai – dėl elektros energijos ir 145 punktą – dėl dujų).

Komisija padarė išvadą, kad sisteminio ryšio tarp maržų ir rinkos dalių nebuvimas, kiek tai susiję su klientais, kurie buvo bekeičiantys arba ketino keisti tiekėją, leido manyti, kad esama konkurencija ir naujo dalyvio atėjimo į rinką grėsmė darė spaudimą vietiniams rinkoje įsitvirtinusiems operatoriams, bent kiek tai susiję su ta klientų grupe, o tai reiškė, kad egzistuoja nacionalinė rinka.

- 301 Tokiomis aplinkybėmis Komisija nepadarė akivaizdžios vertinimo klaidos, kai nepritarė konkurenčių požiūriui, kad elektros energijos ir dujų mažmeninis tiekimas buvo vietos masto.
- 302 Trečia, dėl ieškovės argumento, kad Komisija nesilaikė įprastinės sprendimo praktikos, remiantis ginčijamame sprendime nurodytais precedentais galima teigti, kad Komisijos suformuota praktika negali patvirtinti ieškovės siūlomų geografinių rinkų apibrėžimų. Iš tiesų ankstesniuose sprendimuose klausimą dėl elektros energijos mažmeninio tiekimo geografinės rinkos apibrėžimo Komisija paliko atvirą ir ji mano, kad nacionalinės, regioninės ar vietos dujų rinkos apibrėžimas kiekvienoje byloje yra skirtingas.
- 303 Dėl elektros energijos ginčijamo sprendimo 63 punkte Komisija nurodė, kad elektros energijos mažmeninio tiekimo galutiniams klientams geografinės rinkas ji paprastai apibrėždavo kaip nacionalinio masto. 2009 m. birželio 22 d. Sprendime C(2009) 5111, kuriuo koncentracija pripažįstama suderinama su vidaus rinka ir su EEE susitarimu (byla COMP/M.5496 – *Vattenfall / Nuon Energy*), Komisija taip pat apsvarstė galimybę siauriau apibrėžti Vokietijos elektros energijos mažmeninio tiekimo mažiesiems klientams geografinę rinką skirstymo tinklo lygmeniu, nors galiausiai klausimą dėl rinkos apibrėžimo tuo atveju paliko atvirą. Tačiau ginčijamo sprendimo 64 ir 65 punktuose Komisija pažymėjo, kad nuo 2009 m. Vokietijos elektros energijos mažmeninio tiekimo rinka gerokai evoliucionavo ir kad konkurencijos geografinė apimtis išsiplėtė, o tai jau atsispindėjo jos 2015 m. gruodžio 8 d. Sprendime C(2015) 9088 *final*, kuriuo koncentracija pripažįstama suderinama su vidaus rinka ir EEE susitarimu (byla M.7778 – *Vattenfall / ENGIE / GASAG*); jame ji išnagrinėjo elektros energijos mažmeninį tiekimą namų ūkiams apskritai ir klientams tik pagal specialiąsias sutartis nacionalinių rinkų dalis, o klausimas dėl geografinės rinkos apibrėžimo liko atviras.
- 304 Dėl dujų ginčijamo sprendimo 134 punkte Komisija, cituodama 2015 m. gruodžio 8 d. Sprendimą C(2015) 9088 *final*, kuriuo koncentracija pripažįstama suderinama su vidaus rinka ir EEE susitarimu (byla M.7778 – *Vattenfall / ENGIE / GASAG*), 2011 m. balandžio 11 d. Sprendimą C(2011) 2638 *final*, kuriuo koncentracija pripažįstama suderinama su vidaus rinka ir EEE susitarimu (byla COMP/M.6068 – *ENI / ACEGASAPS / JV*) ir 2006 m. lapkričio 14 d. Sprendimą C(2006) 5418 *final*, kuriuo koncentracija pripažįstama suderinama su vidaus rinka ir EEE susitarimu (byla COMP/M.4180 – *Gaz de France / Suez*), nurodė, kad ankstesniuose sprendimuose ji nusprendė, kad dujų mažmeninio tiekimo rinka galėjo būti nacionalinio, regioninio ar vietos lygmens, apimančio tik skirstymo tinklo zoną, nelygu rinkos savybės.
- 305 Neginčytina, kad ieškovė veda paralelę su maisto produktų mažmeninės prekybos rinka, kurią Komisija apibrėžė kaip vietinę, nepaisant to, kad joje veikė daug nacionalinio lygmens tiekėjų. Vis dėlto pakanka konstatuoti, kad ieškovė nenurodo jokios priežasties, kuria remiantis būtų galima teigti, kad Komisija privalo atsižvelgti į kitose srityse suformuotą sprendimų praktiką. Ji taip pat nepaiškina, kuo jos bandoma išvesti paralelė yra reikšminga. Bet kuriuo atveju sprendimų praktika šioje srityje yra nereikšminga, nes elektros energijos ir dujų rinkose klientai negali keisti aprūpinimo vietos, o tik gali sudaryti sutartis su kitose nacionalinės teritorijos zonose įsisteigusiais tiekėjais, tačiau taip nėra mažmeninės prekybos maisto produktais atveju, dėl kurio Komisija

nusprendė, viena vertus, kad įmonės turi atlikti tam tikro dydžio investicijas, kad galėtų veikti traukos zonose, kuriose dar nevykdė veiklos, ir, kita vertus, kad klientas paprastai nėra pasirengęs keliauti didelius atstumus, kad nusipirktų maisto produktų.

- 306 Be to, dėl ieškovės argumento, kad sprendimų praktikoje Komisija neatsižvelgė į tai, jog regionuose taikomų kainų skirtumai įrodo, kad egzistuoja už nacionalines rinkas mažesnės rinkos, reikia pasakyti, jog ieškovė cituoja tam tikras bylas, tačiau nenurodo, kaip jomis remiantis galima daryti išvadą, kad egzistuoja suformuota praktika, arba kaip tose bylose padarytos išvados gali būti taikomos šioje byloje. Bet kuriuo atveju Komisija nepadarė akivaizdžios vertinimo klaidos, kai nusprendė, kad dauguma tiekėjo taikė tarifus nacionaliniu lygmeniu, kaip galima teigti remiantis šio sprendimo 291 punktu.
- 307 Taigi tuo remiantis darytina išvada, kad Komisija nenukrypo nuo ankstesnės sprendimų praktikos ir kad į ankstesnius vertinimus atsižvelgė kaip į reikšmingą analizės elementą.
- 308 Bet kuriuo atveju Bendrasis Teismas primena, kad Komisija nėra saistoma ankstesniuose sprendimuose atliktų atitinkamų rinkų vertinimų, kaip galima teigti remiantis šio sprendimo 277 punkte nurodyta jurisprudencija).
- 309 Taigi Komisija nepadarė akivaizdžios vertinimo klaidos, kai ginčijamo sprendimo 91 ir 147 punktuose nusprendė, kad ginčijamame sprendime elektros energijos ir dujų mažmeninis tiekimas namų ūkiams ir mažiesiems komerciniams klientams pagal bazinio tiekimo sutartis buvo vietos masto, apsiribojusio atitinkama bazinio tiekimo zona, o elektros energijos ir dujų mažmeninis tiekimas namų ūkiams ir mažiesiems komerciniams klientams pagal specialiąsias sutartis buvo nacionalinio masto su vietos elementais.
- 310 Remiantis tuo, kas išdėstyta, darytina išvada, kad pirmąjį priekaištą, siejamą su klaidingu elektros energijos ir dujų mažmeninio tiekimo rinkų apibrėžimu, reikia atmesti.

b) Dėl antrojo priekaišto, siejamo su neišsamiumi elektros energijos ir dujų paskirstymo rinkų apibrėžimu

- 311 Ieškovė iš esmės teigia, kad Komisija klaidingai tvirtina, jog reikšmės turi tik elektros energijos, dujų perdavimo tinklų ir paskirstymo tinklų eksploatacijos rinkos. Šiuo atveju Komisija neanalizavo, viena vertus, tinklo įrenginių ir statybos paslaugų įsigijimo srities ir informacinių technologijų paslaugų srities, kurioms koncentracija turėjo įtakos atsižvelgiant į paklausą, ir, kita vertus, paslaugų teikimo kitiems STV srities, kuriai įtaka padaryta atsižvelgiant į pasiūlą. Dėl tos priežasties tolesnė koncentracijos paslaugų analizė nėra išsami.
- 312 Komisija, palaikoma E.ON, ginčija ieškovės argumentus.
- 313 Reikia pažymėti, kad, kai Komisijai priekaištaujama, jog neatsižvelgė į galimą konkurencijos problemą kitose rinkose nei tos, kuriose buvo atliekama konkurencijos analizė, ieškovė turi pateikti patikimų įrodymų, galinčių konkrečiai įrodyti konkurencijos problemos, kurią dėl jos poveikio turėjo išnagrinėti Komisija, egzistavimą. Kad būtų tenkinamas šis reikalavimas, ieškovė turi įvardyti atitinkamas rinkas, apibūdinti konkurencinę padėtį, jei koncentracija nebūtų vykdoma, ir nurodyti tikėtiną koncentracijos poveikį konkurencinei padėčiai tose rinkose (žr. 2021 m. spalio 20 d. Sprendimo *Polskie Linie Lotnicze „LOT“ / Komisija*, T-240/18, EU:T:2021:723, 44 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

314 Taigi reikia konstatuoti, kad ieškovė tik pateikė nepagrįstus teiginius ir nepateikė jokio svaraus atitinkamų rinkų, kurioms neva padaryta žalos, pasiūlymo, todėl šį priekaištą reikia atmesti.

c) Dėl trečiojo priekaišto, siejamo su klaidingu matavimo paslaugų ir elektromobilumo rinkų apibrėžimu

315 Ieškovė iš esmės teigia, kad Komisija klaidingai apibrėžė matavimo paslaugų ir elektromobilumo rinkas, nes padarė klaidų visoje rinkos studijoje. Komisija, be kita ko, neatkreipė dėmesio į lemiamos reikšmės turinčius veiksnius, kaip antai išaugusią masto ekonomiją, finansinę galią, galimybę naudotis duomenimis ir bendradarbiavimo tinklus.

316 Pirma, dėl matavimo paslaugų rinkos ieškovė iš esmės teigia, kad Komisija klaidingai atskyrė *nGPC*, t. y. įprastai atsakingus matavimo taškų administratorius, ir *cGPC*, t. y. konkuruojančius matavimo taškų administratorius. Tai paaiškinama tuo, kad, vartotojo požiūriu, aplinkybė, ar matavimo paslaugas teikia *nGPC*, ar *cGPC*, neturi jokios reikšmės. Dėl to egzistuoja tik viena matavimo paslaugų rinka.

317 Antra, ieškovė teigia, kad Komisija nepakankamai įvertino elektromobiliams skirtų viešųjų įkrovimo stotelių įrengimo ir eksploatavimo rinkos geografinį apibrėžimą, nes pagal bendrąją taisyklę elektromobiliu per dieną nuvažiuojama tik 30 km ir kad tik daugiau nei 1 % kelionių viršija 100 km. Be to, ji priekaištuoja Komisijai, kad nepakankamai įvertino ne prie automagistralių esančių įkrovimo stotelių eksploatacijos apibrėžimą.

318 Trečia, dėl vykdomos veiklos matavimo paslaugų rinkoje koncentracijos šalys turi galimybę rinkti įvairius duomenis, leidžiančius joms įgyti pranašumą tų duomenų naudojimu grindžiamų sprendimų klientams rinkoje. Tačiau Komisija neapibrėžė šios rinkos.

319 Komisija, palaikoma E.ON, ginčija ieškovės argumentus.

1) Dėl matavimo paslaugų rinkų

320 Kaip buvo priminta šio sprendimo 32 punkte, matavimo paslaugos teikiamos matuojant elektros energijos, dujų, vandens ar šilumos suvartojimą sąskaitų išrašymo, skaidrumo ir vartojimo optimizavimo tikslais.

321 Ginčijamo sprendimo 151–153 punktuose Komisija nurodė, kad Vokietijoje matavimo taškų eksploatacija iki liberalizavimo 2005 m. buvo priskirta STV atsakomybei. 2016 m. rugsėjo 1 d. *Messstellenbetriebsgesetz* (Įstatymas dėl matavimo taškų valdymo) (*BGBI.* I, p. 2034) buvo atskirta tinklo eksploatacija nuo matavimo taškų eksploatacijos, sukurti *nGPC* ir *cGPC* vaidmenys ir nustatyta:

- pirma, pareiga išimtinai *nGPC* iki 2032 m. pakeisti visus Vokietijoje esančius elektros energijos skaitiklius moderniais skaitikliais,
- antra, pareiga *nGPC* įdiegti išmaniąsias apskaitos sistemas nustatant skirtingas kainų lubas pagal vartotojų kategorijas ir suvartojimo lygius, nes ši sistema mažiesiems klientams yra pagalbinė; ta pati pareiga taikoma *cGPC*, tačiau nenustatant lubų,

– trečia, bendra pareiga pakeisti esamus skaitiklius dujų skaitikliais, kurie būtų suderinami su itin saugiu komunikacijos prietaisu, t. y. tinklo sietuvu išmaniesiems skaitikliams, kuris leis perduoti nuskaitytus duomenis autorizuotiems rinkos dalyviams.

322 Tokiomis aplinkybėmis ginčijamo sprendimo 169 punkte Komisija nusprendė, kad reikia atskirti *nGPC* teikiamas elektros energijos ir dujų matavimo paslaugas nuo *cGPC* teikiamų elektros energijos ir dujų matavimo paslaugų dėl panašių priežasčių, kuriomis buvo grindžiamas skirtumas tarp bazinio tiekimo sutarčių ir specialiųjų sutarčių, t. y. visų pirma dėl to, kad didžiausia konkurencija vyko *cGPC* rinkoje, paskui dėl aplinkybės, kad *nGPC* ir *cGPC* reglamentavimo pagrindai buvo skirtingi, būtent kiek tai susiję su kainų lubų nustatymu ir įpareigojimais įdiegti modernius ir išmaniuosius skaitiklius, ir galiausiai dėl to, kad nepriklausomų dalyvių, kaip antai *Deutsche Telekom* ar *Deutsche Bahn*, atėjimas į nacionalinę rinką elektros energijos sektoriuje vyko *cGPC* rinkoje. Vis dėlto Komisija galiausiai nusprendė, kad klausimas, ar elektros energijos ir dujų matavimo paslaugų rinkos turi būti skirstomos atskiriant *nGPC* ir *cGPC*, gali likti atviras, nes koncentracija nekelia problemų dėl suderinamumo su vidaus rinka, neatsižvelgiant į tai, koks galėtų būti tikėtinas rinkos apibrėžimas.

323 Šiuo klausimu reikia priminti jurisprudenciją, pagal kurią Komisija gali palikti atvirą klausimą dėl nagrinėjamos prekės rinkos apibrėžimo, nes remiantis ginčijamame sprendime Komisijos išdėstytais motyvais galima aiškiai iš nedviprasmiškai suprasti, kad nė vienas rinkos apibrėžimas neleidžia konstatuoti reikšmingo veiksmingos konkurencijos ribojimo po koncentracijos (šiuo klausimu žr. 2017 m. spalio 26 d. Sprendimo *KPN / Komisija*, T-394/15, nepaskelbtas Rink., EU:T:2017:756, 60 punktą).

324 Taigi remiantis tuo, kas išdėstyta, darytina išvada, kad ieškovės argumentas, jog Komisija klaidingai apibrėžė prekių rinką atskirdama *nGPC* ir *cGPC*, turi būti atmestas, nes Komisija aiškiai nepriėmė aiškaus sprendimo siauresnio apibrėžimo naudai, nors iškėlė mintį, kad toks atskyrimas galėtų būti tinkamas.

2) Dėl elektromobilių viešųjų įkrovimo stotelių įrengimo ir eksploatacijos rinkų

325 Pirma, dėl, viena vertus, viešųjų greitojo įkrovimo stotelių įrengimo ir eksploatacijos prie automagistralių ir, kita vertus, viešųjų itin greito įkrovimo stotelių įrengimo ir eksploatacijos prie automagistralių rinkų geografinės apibrėžties ginčijamo sprendimo 197 punkte Komisija nustatė, kad 50 km atstumas yra geras rodiklis nustatant aikšteles, kurios galėjo vienos kitoms daryti didelį konkurencinį spaudimą. Tačiau skundžiamo sprendimo 200 ir 218 punktuose ji galiausiai paliko atvirą klausimą dėl geografinės rinkos apibrėžimo (vietinės ar nacionalinės su vietos konkurencijos elementais), nes nustatė reikšmingų veiksmingos konkurencijos ribojimų, neatsižvelgiant į tai, koks būtų tos rinkos apibrėžimas.

326 Šiuo klausimu ginčijamo sprendimo 367 ir 370 punktuose Komisija konstatavo, kad E.ON ir *innogy* kartu sudarė viešųjų greitojo ir itin greito įkrovimo stotelių įrengimo ir eksploatacijos sutartis su daugiau nei 60–70 % prie automagistralių esančių degalinių, priklausančių įmonei *Autobahn Tank & Rast*, kuri eksploatuoja daugiau kaip 90 % prie Vokietijos automagistralių esančių degalinių.

327 Tokiomis aplinkybėmis ginčijamo sprendimo 379 ir 380 punktuose Komisija konstatavo, kad tais atvejais, kai E.ON ir *innogy* viešosios įkrovimo stotelės buvo įrengtos 50 km atstumu viena nuo kitos ir jeigu tarp jų nebuvo kitam konkurentui priklausančių viešųjų įkrovimo stotelių, E.ON ir *innogy* tiesiogiai konkuravo viena su kita.

- 328 Taigi nesvarbu, kokia būtų rinkos geografinė apibrėžtis (vietos ar nacionalinė su vietos konkurencijos elementais), Komisija nustatė, kad 50 km atstumas yra reikšmingas elementas analizuojant, ar egzistuoja antikonkurencinis poveikis.
- 329 Taip pat reikia konstatuoti, kad jeigu Komisija gali palikti atvirą klausimą dėl nagrinėjamos rinkos apibrėžties, kai joks rinkos apibrėžimas neleidžia konstatuoti, kad po koncentracijos bus itin ribojama veiksminga konkurencija, kaip tai suprantama remiantis šio sprendimo 323 punkte nurodyta jurisprudencija, ji taip pat gali palikti atvirą klausimą dėl nagrinėjamos rinkos apibrėžimo, kai konstatuoja, kad bus daromas antikonkurencinis poveikis, neatsižvelgiant į tai, kaip ta rinka bus apibrėžta, juo labiau kad suinteresuotosioms įmonėms padarius reikiamus pakeitimus koncentracija nebegalės itin reikšmingai riboti veiksmingos konkurencijos, neatsižvelgiant į nagrinėjamos rinkos apibrėžtį.
- 330 Taigi tam, kad Komisija galėtų tokiomis sąlygomis palikti atvirą rinkos apibrėžtį, ji turėjo išanalizuoti, ar pašalinus koncentracijos šalių veiklos sutapimus 50 km atstumu buvo pašalintas antikonkurencinis poveikis, neatsižvelgiant į tai, koks būtų pateiktas geografinės rinkos apibrėžimas.
- 331 Šiuo klausimu ieškovė teigia, kad Komisija turėjo nustatyti 30 km, o ne 50 km, atstumą. Tačiau net jeigu jos nurodytos faktinės aplinkybės, t. y. kad per dieną elektromobiliu nuvažiuojamas atstumas yra 30 km ir kad tik šiek tiek daugiau nei 1 % kelionių yra ilgesnės kaip 100 km, būtų teisingos, ieškovė nepaaiškina, kaip jomis remiantis galima kelti klausimą dėl Komisijos nustatyto 50 km atstumo, kiek tai susiję su elektros įkrovimo stotelių įrengimu ir eksploatacija prie automagistralių, arba pagrįsti kokią nors akivaizdžią vertinimo klaidą.
- 332 Taigi neįrodyta, kad Komisija padarė akivaizdžią teisės klaidą, kai paliko atvirą klausimą dėl viešųjų greitojo įkrovimo stotelių įrengimo ir eksploatacijos prie automagistralių rinkos ir dėl viešųjų itin greito įkrovimo stotelių įrengimo ir eksploatacijos prie automagistralių rinkos geografinio apibrėžimo.
- 333 Antra, dėl ne prie automagistralių esančių įkrovimo stotelių įrengimo ir eksploatacijos ginčijamo sprendimo 203 punkte Komisija paliko atvirą klausimą dėl rinkos geografinio apibrėžimo, nes koncentracija nekėlė problemų, neatsižvelgiant į tikėtiną rinkos apibrėžimą dėl to, kad, kaip galima teigti remiantis ginčijamo sprendimo 381–387 punktais, koncentracijos šalys eksploatavo labai mažai itin greito įkrovimo stotelių, ir dėl to, kad rinkoje buvo daug konkurentų, taip pat daug didelių konkurentų, turinčių plėtros planų.
- 334 Taigi Komisija aiškiai nurodė, kad joks rinkos apibrėžimas nesudaro sąlygų konstatuoti, kad po koncentracijos bus itin ribojama veiksminga konkurencija. Atsižvelgiant į šio sprendimo 323 punkte nurodytą jurisprudenciją, reikia daryti išvadą, kad Komisija nepadarė akivaizdžios vertinimo klaidos, kai paliko atvirą klausimą dėl rinkos apibrėžimo, kiek tai susiję su ne prie automagistralių esančiomis įkrovimo stotelėmis.

3) Dėl duomenų naudojimu grindžiamų sprendimų klientams rinkos

- 335 Dėl įtariamo duomenų naudojimu grindžiamų sprendimų klientams rinkos apibrėžimo nebuvimo Bendrasis Teismas konstatuoja, kad Komisija iš tikrųjų nepateikė tokio apibrėžimo, nors ginčijamo sprendimo 7.4 skirsnyje „Kitos žalos teorijos“ ji išanalizavo galimą antikonkurencinį koncentracijos poveikį.

- 336 Vis dėlto atsižvelgiant į šio sprendimo 313 punkte primintą jurisprudenciją šį priekaištą reikia atmesti, nes ieškovė nepaaiškina, kokios apimties konkurencijos problema, kurią dėl jos poveikio Komisija turėjo iširti, egzistavo toje rinkoje. Ieškovė tik nurodo, kad Komisija išanalizavo galimą antikonkurencinį koncentracijos poveikį, tačiau nepaaiškino, kaip tokia analizė ją įpareigoja apibrėžti tą rinką.
- 337 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, trečiąjį priekaištą, siejamą su klaidingu matavimo paslaugų ir elektromobilumo rinkų apibrėžimu, reikia atmesti.

d) Dėl penktojo pagrindo antros dalies

- 338 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, reikia konstatuoti, kad Komisija tinkamai atsižvelgė į visus turimus reikšmingus duomenis ir nepadarė akivaizdžios vertinimo klaidos nustatė ir apibrėžė šiuo atveju atitinkamas rinkas.
- 339 Taigi penktojo pagrindo antrą dalį, siejamą su atitinkamų rinkų klaidingu apibrėžimu, reikia atmesti.

5. Dėl penktojo pagrindo trečios dalies, siejamos su klaidingu koncentracijos poveikio vertinimu

a) Dėl pirmojo priekaišto, siejamo su klaidingu poveikio elektros energijos ir dujų mažmeninio tiekimo rinkoms vertinimu

- 340 Ieškovė teigia, kad Komisija nepakankamai išnagrinėjo koncentracijos poveikį elektros energijos ir dujų mažmeninio tiekimo rinkoms, taip pat pateikė akivaizdžiai klaidingą jo vertinimą.
- 341 Pirma, ieškovės teigimu, Komisija neteisingai įvertino konkurencijos padėtį bazinio aprūpinimo srityje. Šiuo atveju Komisija tik išnagrinėjo, kuriose bazinio aprūpinimo zonose koncentracijos šalys turėjo galimybę viena kitą pakeisti kaip bazinės tiekėjos, o tai reiškia, kad analizė buvo neišsami.
- 342 Antra, ieškovė tvirtina, kad Komisija nenagrinėjo, kokį poveikį darė koncentracijos šalių klientų portfelio sujungimas joms priklausančiose bazinio aprūpinimo zonose, palyginti su kitais tiekėjais, ypač atsižvelgiant į didėjančią E.ON pajėgumą išstumti konkurentus.
- 343 Trečia, ieškovė teigia, kad Komisija nepakankamai įvertino E.ON ir *innogy* konkurencijos išnykimo pasekmes.
- 344 Ketvirta, ieškovė teigia, kad Komisija nepakankamai atsižvelgė į augančią E.ON finansinę galią, kuri jai suteikia konkurencinį pranašumą.
- 345 Komisija, palaikoma E.ON, teigia, kad nepadarė klaidos ir atliko išsamų koncentracijos poveikio elektros energijos ir dujų mažmeninio tiekimo rinkoms vertinimą.
- 346 Pirma, dėl neva klaidingo konkurencinės padėties elektros energijos ir dujų mažmeninio tiekimo namų ūkiams ir mažiesiems komerciniams klientams pagal bazinį tiekimo planą rinkose vertinimo reikia konstatuoti, kad šio sprendimo 278 ir 309 punktuose Bendrasis Teismas jau

- nusprendė, kad Komisija nepadarė jokios akivaizdžios vertinimo klaidos, kai ginčijamo sprendimo 91 ir 147 punktuose konstatavo, jog bazinis aprūpinimas elektros energija ir dujomis turi būti laikomas atskira vietos masto prekių rinka, apsiribojanti atitinkama bazinio tiekimo zona.
- 347 Šiuo klausimu ginčijamo sprendimo 265 ir 331 punktuose Komisija taip pat nurodė, kad dėl to, jog kiekvienoje bazinio aprūpinimo zonoje, sudarančioje atskirą rinką, tik viena įmonė buvo paskirta elektros energijos ir dujų bazine tiekėja, ta įmonė toje zonoje buvo monopolio padėtyje *de facto*, kiek tai susiję su elektros energija, ir *de jure*, kiek tai susiję su dujomis. Dėl tos priežasties ginčijamo sprendimo 265 ir 331 punktuose Komisija nusprendė, kad tose rinkose koncentracija darė nedidelį tiesioginį ar netiesioginį poveikį.
- 348 Iš pradžių reikia pažymėti, kad ieškovė neneigia aplinkybės, kad dėl bazinio aprūpinimo zonose esančio *de jure* monopolio nėra konkurencijos tarp skirtingų bazinio aprūpinimo zonų, taigi nėra ir galimo antikonkurencinio poveikio. Tačiau ieškovė nepaaiškina, kaip aplinkybė, jog E.ON rinkos dalys bazinio aprūpinimo zonose vietomis gali pasiekti 69 %, savaime gali itin riboti veiksmingą konkurenciją bazinio aprūpinimo rinkoje arba būti tokio ribojimo požymis. Iš tiesų, įvykus koncentracijai, padidėjo ne E.ON rinkos dalys bazinio aprūpinimo rinkoje ar zonoje, o zonų, kuriose E.ON tenka bazinio tiekėjo vaidmuo, skaičius. Taigi Komisija nepadarė akivaizdžios vertinimo klaidos, kai nusprendė, kad tiesioginio konkurencijos poveikis šiose rinkose geriausiai atveju yra nedidelis.
- 349 Dėl galimo konkurentų galimybės tapti baziniais tiekėjais pagal trimetį kontrolinį planą sumažėjimo remiantis ginčijamu sprendimu galima teigti, kad, nepaisant to, jog nėra tikėtinos rizikos, kad koncentracija darytų tiesioginį materialinį poveikį tose rinkose, didelę dalį ginčijamo sprendimo 7.2.2.1 skirsnio Komisija vis dėlto skyrė galimo netiesioginio poveikio nagrinėjimui, t. y. klausimui, ar koncentracija gali sustiprinti E.ON pajėgumą tam tikrose vietos zonose išsaugoti bazinio tiekėjo statusą ir taip sumažinti paskatas konkurencingai nustatyti specialiųjų sutarčių kainas.
- 350 Šiuo klausimu ginčijamo sprendimo 266 punkte Komisija konstatavo, kad iš tiesų bazinio tiekėjo statusą kas trejus metus nustatydavo kompetentingas STV ir kad tas statusas buvo suteikiamas elektros energijos tiekėjui, turinčiam daugiausiai regione gyvenančių klientų, įskaitant klientus, pagal bazinio aprūpinimo sutartis ir klientus pagal specialiąsias sutartis, taip pat įskaitant šildymui naudojamą elektros energiją. Kaip tame pačiame ginčijamo sprendimo punkte nurodė Komisija, bazinio aprūpinimo nustatymas priklauso nuo specialiąsias sutartis sudariusių gyvenančių klientų skaičiaus, o kainų pagal specialiąsias sutartis strategija gali turėti poveikį bazinio aprūpinimo rinkai.
- 351 Vis dėlto, nors koncentracijos šalys, įvykdžiusios koncentraciją, teoriškai gali sujungti namų ūkių klientus ir mažuosius komercinius klientus, kad padidintų galimybes išsaugoti arba įgyti bazinio tiekėjo statusą, reikia konstatuoti, kad, kaip ginčijamo sprendimo 268 punkte nurodė Komisija, bazinio aprūpinimo nustatymo tikslais į apskaitą įtraukiami tik teisės subjektui priklausantys klientai, tačiau negalima sujungti visų tai pačiai patronuojančiajai bendrovei priklausančių subjektų klientų. Šiuo klausimu Komisija nusprendė, kad jeigu strategija uždaryti tam tikrus teisės subjektus, kad būtų sustiprinta kito grupei priklausančio subjekto klientūra, arba suburti klientus į vieną teisės subjektą būtų pelninga, didelė tikimybė, kad šalys būtų jau bandžiusios ją įgyvendinti iki koncentracijos, tačiau ji to nepastebėjo.

- 352 Šiuo klausimu ieškovė tik nurodo tokią galimą žalos teoriją, tačiau nepateikia įrodymų, jog šią strategiją koncentracijos šalys jau iš tikrųjų įgyvendino, atsižvelgiant į iki koncentracijos jų kontroliuotų prekių ženklų ir patronuojamųjų bendrovių skaičių. Reikia pažymėti, kad nors koncentracijos šalys turėjo realių paskatų bandyti apsaugoti bazines zonas arba patekti į naujas, jos tikriausiai jau būtų sujungusios prekių ženklus ar subjektus, nes akivaizdu, jog koncentracijos šalys iki koncentracijos jau turėjo daug prekių ženklų ir patronuojamųjų įmonių. Ieškovė taip pat nenurodo priežasčių, dėl kurių rizika, kad bus imtasi tokios strategijos, padidėtų po koncentracijos. Atsižvelgiant į tai, kad trūksta tokios žalos teorijos tikrumo požymių, reikia pripažinti, kad ieškovė neįrodė, jog Komisija padarė akivaizdžią vertinimo klaidą, kai konstatavo, kad tokio netiesioginio poveikio rizika yra nedidelė.
- 353 Bet kuriuo atveju ginčijamo sprendimo 269 punkte Komisija konstatavo, kad koncentracijos šalys retai buvo viena kitai artimiausios konkurentės ir kad dažniausiai būtent savivaldybės įmonės buvo antras didžiausias tiekėjas namų ūkiams, o ginčijamo sprendimo 270 punkte nurodė, kad, remiantis E.ON vidaus dokumentais, ta įmonė tik vieną kartą *innogy* vertino kaip antrąją zonos tiekėją. Ginčijamo sprendimo 271 punkte Komisija taip pat konstatavo, kad zonose, kuriose viena iš koncentracijos šalių buvo bazinė tiekėja, kita šalis paprastai turėjo mažą klientų dalį, t. y. 5 % ar mažiau. Tuo remiantis darytina išvada, kad nors tokia strategija teoriškai yra įmanoma, Komisija pakankamai įrodė, kad koncentracijos šalys negali materialiai tuo pasinaudoti, atsižvelgiant į tai, kad regionuose turi mažai sutampančių klientų.
- 354 Galiausiai ieškovė teigia, kad Komisija neanalizavo poveikio, susijusio, viena vertus, su klientų inercija keisti vietos bazinį tiekėją ir, kita vertus, su tuo, kad bazinis tiekėjas aprūpina daugumą klientų, jo veiklos zonoje sudariusių specialiųjų sutartis. Šiuo klausimu reikia konstatuoti, kad ieškovė dar kartą apsiriboja teiginiu, jog Komisija neatliko tyrimo, tačiau nepaaiškina, kokią išvadą Komisija turėjo padaryti dėl poveikio bazinėse zonose. Bendrasis Teismas teigia, kad šie duomenys neturi reikšmės, nes aplinkybės, susijusios su klientais, kuriems taikomos specialiosios sutartys, sudarytos dėl bazinio tiekėjo statuso, arba su *innogy* ar E.ON bazinių klientų inercija, dėl koncentracijos nesikeičia. Tai pagrindžia tiesioginio poveikio nebuvimą, nes, kaip paaiškinta šio sprendimo 348 punkte, tarp skirtingų bazinio tiekimo zonų nėra tiesioginės konkurencijos. Dėl netiesioginio poveikio reikia pažymėti, kad ieškovė nepaaiškina, kaip šie veiksniai gali sustiprinti E.ON pajėgumą tam tikrose zonose išsaugoti ar įgyti bazinio tiekėjo statusą.
- 355 Taigi Komisija galėjo nepadarydama akivaizdžios vertinimo klaidos nuspręsti, kad koncentracija ne itin riboja veiksmingos konkurencijos veikimą Vokietijos elektros energijos ir dujų mažmeninio tiekimo namų ūkiams ir mažiesiems komerciniams klientams pagal bazinio aprūpinimo sutartis rinkoje.
- 356 Antra, dėl koncentracijos šalių klientų portfelio sujungimo elektros energijos ir dujų mažmeninio tiekimo namų ūkiams ir mažiesiems komerciniams klientams pagal specialiųjų sutartis rinkoje reikia priminti, kad vertindama koncentracijos operacijos antikonkurencinį poveikį Komisija lygina po operacijos, apie kurią pranešta, galinčias susiklostyti konkurencijos sąlygas su sąlygomis, kurios susiklostytų rinkoje, jei koncentracija neįvyktų (2019 m. gegužės 23 d. Sprendimo *KPN / Komisija*, T-370/17, EU:T:2019:354, 115 punktas).
- 357 Reikia pažymėti, kad didelės apimties rinkos dalių buvimas yra labai svarbus ir kad santykis tarp koncentracijos šalių ir jų konkurentų, ypač artimiausių, turimų rinkos dalių yra patikimas dominuojančios padėties egzistavimo ar reikšmingo veiksmingos konkurencijos ribojimo požymis. Be to, ypač maža vienos koncentracijos šalies užimama rinkos dalis gali reikšti,

prima facie, kad veiksminga konkurencija nėra itin ribojama, ypač kai kiti operatoriai užima daug didesnes rinkos dalis (šiuo klausimu žr. 2006 m. vasario 23 d. Sprendimo *Cementbouw Handel & Industrie / Komisija*, T-282/02, EU:T:2006:64, 201 punktą).

- 358 Be to, Gairių dėl horizontalių susijungimų vertinimo pagal Tarybos reglamentą dėl koncentracijų tarp įmonių kontrolės (OL C 31, 2004, p. 5; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 8 sk., 3 t., p. 10, toliau – gairės) 17 punkte nustatyta, viena vertus, kad tik labai didelė 50 % ir didesnė rinkos dalis savaime gali būti dominuojančios padėties rinkoje įrodymas, ir, kita vertus, kad mažiau nei 50 % rinkos užimanti koncentracijos operacija gali kelti konkurencijos problemų tik dėl kitų veiksmų, kaip antai, be kita ko, konkurentų pajėgumo ir jų skaičiaus (2013 m. birželio 7 d. Sprendimo *Spar Österreichische Warenhandels / Komisija*, T-405/08, nepaskelbtas Rink., EU:T:2013:306, 59 punktas).
- 359 Be to, remiantis Reglamento Nr. 139/2004 32 konstatuojamąja dalimi ir gairių 18 punktu, koncentracijos, kurios dėl suinteresuotųjų įmonių užimamos nedidelės rinkos dalies negali riboti veiksmingos konkurencijos, gali būti laikomos suderinamomis su vidaus rinka. Ši prezumpcija taikoma būtent tada, kai suinteresuotųjų įmonių užimama rinkos dalis neviršija 25 % nei vidaus rinkoje, nei didžiojoje jos dalyje.
- 360 Taigi atsižvelgiant būtent į šiuos argumentus reikia nustatyti, ar nagrinėjamu atveju Komisija padarė akivaizdžią vertinimo klaidą, klaidingai kvalifikuodama koncentracijos šalių klientų portfelio sujungimo poveikį elektros energijos mažmeninio tiekimo namų ūkiams ir mažiesiems komerciniams klientams pagal specialiąsias sutartis rinkoje.
- 361 Šiuo klausimu iš pradžių reikia pažymėti, kad ginčijamo sprendimo 274 ir 333 punktuose nurodyta, kad E.ON rinkos dalys tiekimo namų ūkiams ir mažiesiems komerciniams klientams pagal specialiąsias sutartis Vokietijos rinkoje yra nuo 5 % iki 10 %, t. y. [konfidencialu]², kalbant apie elektros energiją, ir nuo 5 % iki 10 %, t. y. mažiau nei [konfidencialu], kalbant apie dujas. *innogy* rinkos dalys yra nuo 10 % iki 20 %, t. y. [konfidencialu], kalbant apie elektros energiją, ir nuo 5 % iki 10 %, t. y. mažiau nei [konfidencialu], kalbant apie dujas.
- 362 Šiuo klausimu 2013 m. birželio 7 d. Sprendime *Spar Österreichische Warenhandels / Komisija* (T-405/08, nepaskelbtas Rink., EU:T:2013:306, 61 punktas) Bendrasis Teismas nusprendė, kad Komisija nepažeidė gairių, kai nusprendė, jog koncentracijos šalių bendra rinkos dalis buvo „vidutinė“, atsižvelgiant į bendrą koncentracijos šalių užimamą tiek 35,1 %, tiek 35,5 % rinkos dalį.
- 363 Taigi koncentracijos šalių bendrai užimamos rinkos dalys, kurios yra nuo 15 % iki 30 %, t. y. [konfidencialu], kalbant apie elektros energiją, ir nuo 10 % iki 20 %, t. y. mažiau nei [konfidencialu], kalbant apie dujas, yra bent jau ryškus požymis, kad koncentracija negali riboti veiksmingos konkurencijos Vokietijos elektros energijos mažmeninio tiekimo namų ūkiams ir mažiesiems komerciniams klientams pagal specialiąsias sutartis rinkoje.
- 364 Komisija taip pat atsižvelgė į kitus veiksmus. Ji, be kita ko, konstatavo, kad yra daug konkurentų, kad koncentracijos šalys nėra artimos konkurentės ir kad kliūtys patekti į rinką buvo santykinai mažos, o konkurencinis spaudimas didelis.

² Neskelbiami konfidencialūs duomenys.

- 365 Remiantis ginčijamo sprendimo 275 punktu ir ginčijamo sprendimo 281 išnašoje nurodyto Federalinės kartelių tarnybos dokumento 253 puslapiu galima teigti, kad atlikus 808 STV pateiktų duomenų apie tiekėjų skaičių analizę darytina išvada, jog 2017 m. daugiau kaip 89 % tinklo zonų veikė daugiau kaip 50 tiekėjų, o 71 % tinklo zonų veikė daugiau kaip 100 tiekėjų, todėl 2017 m. kiekvienas klientas Vokietijoje galėjo rinktis vidutiniškai iš daugiau kaip 120 tiekėjų. Be to Vokietijoje veikia daugiau kaip 1 000 elektros energijos tiekėjų, įskaitant *EnBW* ir *Vattenfall*, iš kurių kiekvienas užima nuo 5 % iki 10 % dydžio rinkos dalį, ir *EWE*, *Mainova* ir *Stadtwerke München*, iš kurių kiekvienas užima mažesnę nei 5 % rinkos dalį. Ginčijamo sprendimo 334 ir 335 punktuose Komisija taip pat konstatavo, kad dujų vartotojai Vokietijoje galėjo rinktis vidutiniškai iš maždaug 116 tiekėjų savo tinko zonoje, kad pastaraisiais metais vidutinis tiekėjų skaičius kiekvienoje zonoje nustojo augęs ir kad kartais tiekėjai ateidavo iš kito sektoriaus, kaip nutiko *Shell* atveju. Beje, Vokietijoje veikia daugiau kaip 1 000 dujų tiekėjų, įskaitant *EnBW*, kurios užimama rinkos dalis yra nuo 5 % iki 10 %, ir *EWE*, *Mainova*, *Enercity* ir *Rheinenergie*, iš kurių kiekviena užima mažesnę nei 5 % dydžio rinkos dalį. Taip pat reikia pasakyti, kad elektros energijos ir dujų tiekimo rinkas Federalinė kartelių tarnybą paprastai laiko konkurencingomis, kaip galima teigti remiantis ginčijamo sprendimo 276 ir 336 punktais.
- 366 Ginčijamo sprendimo 277 ir 337 punktuose Komisija konstatavo, kad koncentracijos šalys nėra itin artimos konkurentės elektros energijos ir dujų mažmeninio tiekimo pagal specialiąsias sutartis rinkoje. Iš tiesų, Komisija pažymėjo, kad klientai, kurie nususukdavo nuo E.ON ar *innogy* jų įsitvirtinimo zonose, retai atsisukdavo atitinkamai į *innogy* ar E.ON. Ne daugiau kaip 20 % klientų pasirinkdavo kita koncentracijos šalį. Be to, Komisija pažymėjo koncentracijos šalių vidaus dokumentuose nėra jokių ženklų, kad jos viena kitą stebėjo artimiau, nei kitus tiekėjus. Komisija taip pat pažymėjo, kad priimdamos sprendimus dėl tarifų nustatymo E.ON ir *innogy* neskyrė ypatingo dėmesio kitai šaliai. Galiausiai Komisija pažymėjo, kad dauguma į pirmąjį rinkos tyrimą atsakiusių konkurentų nurodė, kad galėjo pritraukti koncentracijos šalių klientus. Ginčijamo sprendimo 278 punkte taip pat nurodyta, kad elektros energijos srityje dauguma respondentų nurodė, kad nėra tokio klientų segmento, dėl kurio E.ON ir *innogy* ypač stipriai konkuruotų ir kuriame būtų mažai kitų galimybių, nei koncentracijos šalys. Dauguma su koncentracijos šalimis konkuruojančių respondentų nurodė, kad gali pritraukti visu tų šalių klientus.
- 367 Be to, ginčijamo sprendimo 279 ir 338 punktuose Komisija padarė išvadą, kad kliūtys ateiti į elektros energijos ir dujų mažmeninio tiekimo rinką ir joje plėstis yra santykinai mažos.
- 368 Galiausiai Komisija subsidiariai išnagrinėjo koncentracijos poveikį hipotetinėms elektros energijos ir dujų mažmeninio tiekimo namų ūkiams ir mažiesiems komerciniams klientams pagal specialiąsias sutartis vietos rinkoms: ginčijamo sprendimo 281–290 punktuose – kiek tai susiję su elektros energija, o to sprendimo 339–350 punktuose – kiek tai susiję su dujomis. Ta analizė yra atsakas į savivaldybių įmonių išreikštą nuogastavimą. Beje, kadangi, kaip nustatyta šio sprendimo 294, 301 ir 310 punktuose, Komisija nepadarė akivaizdžios vertinimo klaidos apibrėždama atitinkamą rinką, ji neprivalėjo atlikti šios analizės, kuri vis dėlto atlikta siekiant išsamumo.
- 369 Ieškovė remiasi aplinkybe, kad E.ON ir RWE priklausė energetikos sektoriuje veikiančių įmonių mažumos akcijos, ir priekaištauja Komisijai, kad ši į tai neatsižvelgė. Viena vertus, reikia konstatuoti, kad šiame ieškinyje Bendrojo Teismo kontrolei pateikta koncentracija M.8870 susijusi su E.ON vykdomu bendrovės *innogy* įsigijimu ir kad dėl to RWE nėra koncentracijos šalis. Taigi šiuo atveju RWE turimos mažumos akcijos yra nereikšmingos analizuojant šios koncentracijos poveikį. Kita vertus, ieškovė nepaaiškina, kokį poveikį šios akcijos galėtų turėti analizuojant su koncentracija susijusias konkurencijos kliūtis. Iš tikrųjų ieškovė tik nurodo, kiek

kitų įmonių akcijų turi RWE ir E.ON, tačiau nepaaiškina, ar jos veikia atitinkamose rinkose, kokias pozicijas tose rinkose užima, kaip jų santykiai su RWE ir E.ON gali kliudyti konkurencijai arba ar tos hipotetinės kliūtys gali būti koncentracijai būdingos pasekmės.

- 370 Be to, vertindama koncentraciją Komisija atsižvelgė į įmonių, kurių akcijų turėjo *innogy* ir E.ON, rinkos dalis. Šiuo klausimu ginčijamo sprendimo 280 ir 367 išnašose atitinkamai dėl elektros energijos ir dujų Komisija nurodė, kad net jeigu būtų pridėtos visos bendrovių, kurių mažumos akcijų turėjo koncentracijos šalys, rinkos dalys, tai padidintų bendrą šalių dalį mažiau nei 5%. Komisija pridūrė, kad dėl to, jog ši procentinė dalis nėra didelė ir kad dėl jos pervertinamas šalių turimas realus finansinis įnašas į tas bendroves, ji nusprendė, jog šalių turimos mažumos akcijos reikšmingai nepakeis jų pozicijos po koncentracijos ir dėl tos priežasties – jos pateikto tos koncentracijos vertinimo.
- 371 Be to, ginčijamo sprendimo 287 punkto 3 dalyje nustatyta, kad, remiantis Komisijos analize, nėra aiškios koreliacijos tarp aktyviausiems vartotojams taikomų E.ON ir *innogy* tarifų maržų ir kitos koncentracijos šalies pozicijos vietos lygmeniu, o tai rodo, kad tam tikrose vietinėse zonose koncentracijos šalys nėra itin artimos konkurentės ir kad koncentracija nepanaikins didelio konkurencinio spaudimo vietos lygmeniu.
- 372 Tokiomis aplinkybėmis reikia daryti išvadą, kad Komisija pakankamai ir net išsamiai bei plačiai, taip pat nepadarydama akivaizdžios vertinimo klaidos, išanalizavo poveikį elektros energijos ir dujų mažmeninio tiekimo namų ūkiams ir mažiesiems komerciniams klientams pagal specialiąsias sutartis rinkoms.
- 373 Trečia, dėl E.ON ir *innogy* konkurencijos išnykimo pasekmių ieškovė iš esmės teigia, kad po koncentracijos E.ON gebės įtikinti esamus klientus nekeisti tiekėjo, susigrąžinti klientus arba plėsti veiklą kitose zonose.
- 374 Šiuo klausimu Bendrasis Teismas daro nuorodą į šio sprendimo 364 ir paskesniuose punktuose išdėstytus konstatavimus, kurie rodo, jog Komisija, nepadarydama akivaizdžios vertinimo klaidos, įrodė, kad egzistuoja sveika konkurencija, kad koncentracijos šalyse nėra artimos konkurentės ir kad kliūtys pateikti į rinką ir plėstis yra mažos.
- 375 Ketvirta, kalbėdama apie didesnę E.ON finansinę galią po koncentracijos ieškovė iš esmės priekaištauja Komisijai, kad ši neišanalizavo išstūmimo iš rinkos poveikio, atsižvelgdama į galimus agresyvius tarifus, kuriuos E.ON galėtų taikyti, ir į jos galimas dėti pastangas reklamuotis. Tačiau ieškovė nepatikslina, kokioms rinkoms šis priekaištas taikomas.
- 376 Iš pradžių reikia konstatuoti, kad ginčijamo sprendimo 291–299 punktuose Komisija aptarė papildomus trečiųjų šalių išreikštus nuogąstavimus dėl galimo koncentracijos poveikio elektros energijos mažmeniniam tiekimui Vokietijoje.
- 377 Iš pradžių, kiek tai susiję su rizika dėl specialiųjų sutarčių kryžminio subsidijavimo iš bazinio aprūpinimo sutarčių, remiantis ginčijamo sprendimo 292 punktu galima teigti, kad Komisija išanalizavo, ar koncentracijos šalys galėtų bazinio aprūpinimo rinkoje gautą didelį pelną naudoti subsidijuodama ir remdama labai agresyvią kainų politiką specialiųjų sutarčių rinkoje. Šiuo klausimu Komisija nusprendė, kad ši žalos teorija yra mažai tikėtina, nes, jei tos strategijos būtų pelningos, E.ON ir *innogy* jau būtų jas įgyvendinusios, kadangi iki koncentracijos jos turėjo du didžiausius klientų, kuriems teikė bazinio aprūpinimo paslaugą, portfelius. Tačiau atlikdama pirmąjį rinkos tyrimą Komisija neaptiko tokių veiksmų požymių ir konstatavo, kad interneto

svetainėse, kuriose lyginamos kainos, tam tikri tiekėjai, įskaitant mažų kainų specialistus ir savivaldybių įmones, nuolat arba retkarčiais siūlydavo mažesnes už koncentracijos šalių kainas. Be to, atsižvelgdama į didelio skaičiaus naujų konkurentų atėjimą ir buvimą Komisija nusprendė, kad šios strategijos nebuvo įgyvendinamos ir kad net jei būtų įgyvendintos, nebūtų leidusios iš rinkos išstumti konkurentų arba sutrukdyti į ją patekti trečiosioms šalims.

- 378 Kiek tai susiję su galimu trečiųjų šalių išstūmimu iš reklamos skelbimo vietų, ginčijamo sprendimo 293 punkte Komisija išanalizavo, ar koncentracijos šalys po koncentracijos galėtų užimti visas pirmąsias vietas interneto svetainių, kuriose lyginamos kainos, klasifikacijose. Ji nusprendė, kad po koncentracijos E.ON turėtų mažinti savo prekės ženklų kainas žemiau optimalaus lygio, kad jos atsidurtų interneto svetainių, kuriose lyginamos kainos, pirmajame puslapyje, ir taip būtų išstumti konkurentai. Tačiau neginčijama, kad E.ON jau iki koncentracijos turėjo daug prekių ženklų ir didelių finansinių išteklių. Taigi tokia strategija koncentracijai nebūdinga.
- 379 Galiausiai Komisija pažymėjo, kad mažai tikėtina, jog padidėjęs koncentracijos šalių konkurencingumas Vokietijos elektros energijos mažmeninio tiekimo rinkoje padarytų žalos vartotojams (ginčijamo sprendimo 297 punktas), ypač dėl to, kad Vokietijos mažmeninio elektros energijos tiekimo rinka pritraukė daug įmonių ir šiandien yra labai fragmentuota, nes joje veikia daugiau kaip 1 000 tiekėjų (ginčijamo sprendimo 298 punktas), todėl labai mažai tikėtina, kad grobuoniška strategija galėtų būti pelninga. Taip pat, nepaisant didelių pajėgumų, kuriuos koncentracijos šalys turėjo iki koncentracijos, mažiausias kainas rinkoje dažnai siūlė mažesni ir nauji konkurentai, o ne koncentracijos šalys (ginčijamo sprendimo 299 punktas).
- 380 Šiuo klausimu vienintelis reikšmingas ieškovės pateiktas įrodymas siekiant užginčyti Komisijos konstatavimus yra LBD studija. Nors ieškovė taip pat remiasi *Innoplexia* studija, reikia priminti, kad jos reikšmė ir įrodomoji vertė yra nedidelė dėl šio sprendimo 210 punkte išdėstytų priežasčių. Be to, ieškovė daro nuorodą į šį priedą, tačiau nepakankamai tiksliai nurodo jo ištrauką, galinčią pagrįsti jos teiginius.
- 381 Vis dėlto reikia priminti, kad Bendrasis Teismas neprivalo prieduose ieškoti ir nustatyti pagrindus bei argumentus, kuriuos galėtų pripažinti pagrindžiančiais ieškinį, nes priedai atlieka tik įrodomąją ir pagalbinę funkciją (2005 m. birželio 28 d. Sprendimo *Dansk Rørindustri ir kt. / Komisija*, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P–C-208/02 P ir C-213/02 P, EU:C:2005:408, 97 punktas ir 2005 m. gruodžio 14 d. Sprendimo *Honeywell / Komisija*, T-209/01, EU:T:2005:455, 57 punktas). Ši vien įrodomoji ir pagalbinė priedų funkcija reiškia, kad jeigu priede yra teisinių aplinkybių, kuriomis paremti tam tikri ieškinyje nurodyti pagrindai, tos teisinės aplinkybės turi būti nurodytos pačiame dokumente, prie kurio pridedamas šis priedas, tekste arba bent pakankamai aiškiai tame dokumente (2009 m. gegužės 7 d. Sprendimo *NVV ir kt. / Komisija*, T-151/05, EU:T:2009:144, 61 punktas). Dėl tos priežasties Bendrasis Teismas neprivalo nagrinėti *Innoplexia* studijos ir joje ieškoti ieškovės teiginius pagrindžiančių įrodymų.
- 382 Dėl LBD studijos 4.1 skirsnyje (9 ir paskesnis puslapis) ieškovė nurodo, kad 2018 m. E.ON ėmėsi kainų lenktynių. Pasak jos, tai įrodo, kad E.ON geba daryti įtaką bendrai kainų struktūrai rinkoje ir kad siūlo kainas su neigiama marža, kokių joks mažesnis tiekėjas negalėtų taikyti. Dėl *innogy* taikomų kainų reikia pažymėti, kad dažniausiai jos yra didesnės nei „top 5“ kainos ir kad jos maržos yra didžiausios.
- 383 Reikia konstatuoti, kad ta studija iš tiesų atskleidžia, jog dauguma tiekėjų elektros energijos mažmeninio tiekimo namų ūkiams ir mažiesiems komerciniams klientams pagal specialiąsias sutartis rinkoje taikė neigiamas maržas. Vis dėlto, viena vertus, studija nerodo, kad po

koncentracijos E.ON turės padidėjusius pajėgumus siūlyti kainas su neigiama marža. Kita vertus, atvejis, kai dauguma konkurentų taiko kainas su neigiama marža, ekonominiu požiūriu turi prasmės tik esant pajėgumų pertekliui, kai vykdomas kainų karas siekiant sudrausminti rinką, kad mažiausiai veiksmingi konkurentai būtų išstumti iš jos, paskui kainos padidėtų ir leistų atkurti teigiamas maržas tiems tiekėjams, kurie lieka rinkoje. Tačiau tokių aplinkybių nenustatyta.

- 384 Be to, Komisija nurodo, kad LBD studija stokojo metodikos, nes joje buvo pateiktos įmokos už tiekiamą pirmaisiais sutarties sudarymo metais, o ne visu sutarties galiojimo laikotarpiu, o tai daro tiesioginę įtaką pirmaisiais tiekimo metais skelbiamų maržų lygiui. Per posėdį gavusi klausimą šia tema ieškovė veiksmingai nepaneigė Komisijos kritikos.
- 385 Taigi ieškovė neįrodė, kad Komisija padarė akivaizdžią vertinimo klaidą dėl pajėgumų sukūrimo ar paskatų galbūt taikyti kainų strategiją su didelėmis neigiamomis maržomis, siekiant iš rinkos išstumti mažuosius konkurentus ar užimti visas pirmąsias vietas interneto svetainių, kuriose lyginamos kainos, klasifikacijose.
- 386 Tokiomis aplinkybėmis reikia konstatuoti, kad Komisija pakankamai išanalizavo rinkas ir nepadarydama akivaizdžios vertinimo nusprendė, jog koncentracija ne itin riboja veiksmingą konkurencijos veikimą Vokietijos elektros energijos ir dujų mažmeninio tiekimo namų ūkiams ir mažiesiems komerciniams klientams pagal specialiąsias sutartis rinkoje.
- 387 Taigi reikia atmesti pirmąjį priekaištą, siejamą su klaidingu poveikio Vokietijos elektros energijos ir dujų mažmeninio tiekimo namų ūkiams ir mažiesiems komerciniams klientams rinkoms vertinimu.

b) Dėl antrojo priekaišto, siejamo su klaidingu poveikio elektros energijos ir dujų skirstymo rinkoms vertinimu

- 388 Dėstydamą antrąjį priekaištą, siejamą su klaidingu poveikio elektros energijos ir dujų skirstymo rinkoms vertinimu, ieškovė iš esmės teigia, kad Komisija nepakankamai išnagrinėjo tose rinkose vykdomos veiklos poveikį ir taip pat akivaizdžiai pateikė klaidingą jo vertinimą.
- 389 Komisija, palaikoma E.ON, iš esmės teigia, kad faktines aplinkybes nustatė ir išnagrinėjo nepadarydama vertinimo klaidos dėl elektros energijos ir dujų skirstymo rinkų.
- 390 Pirma, ieškovė teigia, kad koncentracijos šalys gali daryti įtakos techninių ir reguliavimo standartų rengimui. Todėl reikia išanalizuoti, ar Komisijos vertinime yra akivaizdi vertinimo klaida, kiek tai susiję, pirma, su Federalinės tinklų agentūros reguliavimo nuostatomis ir, antra, su kitų įstaigų ir asociacijų nustatytais taisyklėmis.
- 391 Dėl ieškovės priekaišto, kad nuo šiol Federalinė tinklų agentūra privalo reguliavimo reikalavimus orientuoti pirmiausiai, ar net išimtinai, į E.ON poreikius, Bendrasis Teismas iš karto konstatuoja, kad ginčijamo sprendimo 253 ir paskesniuose punktuose Komisija išanalizavo koncentracijos poveikį Federalinės tinklų agentūros vykdomam reglamentavimui. Atsižvelgusi į Federalinės tinklų agentūros teiginius Komisija nusprendė, kad mažai tikėtina, jog koncentracija turės reikšmingą įtaką Federalinės tinklų agentūros kompetencijai reglamentuoti tinklo tarifus. Šiuo klausimu ieškovė nepateikė jokio nei įtakos, kurią E.ON galėtų daryti ir kurią, be to, Federalinė tinklų agentūra pati neigia, nei to, kaip tokia įtaka galėtų savaime būti požymis, kad veiksminga konkurencija itin ribojama, įrodymo.

- 392 Dėl įtakos svarbioms standartus tvirtinančioms įstaigoms ir asociacijoms pažymėtina, kad ginčijamo sprendimo 246 ir paskesniuose punktuose Komisija išanalizavo, kokią įtaką E.ON gali daryti reguliuojančioms įstaigoms ir standartizacijos asociacijoms, ypač kiek tai susiję su *Verband der Elektrotechnik Elektronik Informationstechnik e.V.* (Elektrotechnikos, elektronikos ir informacinių technologijų asociacija, Vokietija) (toliau – VDE) techniniu forumu ir tinklų eksploatacija. Atsižvelgdama į 2019 m. gegužės 17 d. ir liepos 24 d. pokalbius su VDE telefonu (ginčijamo sprendimo 257 ir 260 išnašos) ir į 2019 m. liepos 25 ir 29 d. koncentracijos šalių pasiūlymus (ginčijamo sprendimo 258 ir 259 išnašos) ginčijamo sprendimo 252 punkte Komisija konstatavo, kad mažai tikėtina, jog koncentracija suteiktą E.ON pajėgumų daryti nepagrįstą įtaką VDE sprendimų priėmimo procesui, kiek tai susiję su techninių standartų tvirtinimu. Iš tiesų, kaip galima teigti remiantis ginčijamo sprendimo 248 ir 249 punktais, po koncentracijos E.ON neturėtų jokios daugumos įvairiose valdančiosiose tarybose, įpareigotose skirti už kiekvieną techninį standartą atsakingų darbo grupių narius, ir daugumą tikriausiai turėtų tik vienoje iš tų darbo grupių.
- 393 Iš tikrųjų ta asociacija yra viena iš tų, kurias nurodė ieškovė, o Komisija pasinaudojo tos konkrečios asociacijos dinamika kaip pavyzdžiu.
- 394 Šiuo atveju Bendrasis Teismas, vykdydamas kontrolę, turi įvertinti, ar Komisijos analizėje neatlikti veiksmai gali paneigti jos išvadą, kad ši koncentracija nekeltų didelių abejonių dėl jos suderinamumo su vidaus rinka (šiuo klausimu žr. 2007 m. liepos 9 d. Sprendimo *Sun Chemical Group ir kt. / Komisija*, T-282/06, EU:T:2007:203, 61 punktą ir nurodytą jurisprudenciją).
- 395 Vis dėlto šiuo klausimu ieškovė nepateikia įrodymų, pagrindžiančių teiginius, kad po koncentracijos E.ON turės daugumą kitų asociacijų tarybose. A.19 priede pateiktuose dokumentuose daugumos egzistavimui pagrįsti tik nurodytas E.ON ir RWE dalyvavimas tam tikrose Vokietijos asociacijose, tačiau jie neįrodo, kad E.ON turi tokią daugumą. Bet kuriuo atveju ieškovė neįrodo, kaip aplinkybė, kad E.ON galbūt turi daugumą vienoje ar kitoje iš tų organizacijų, galėtų itin riboti veiksmingą konkurenciją.
- 396 Taigi argumentą dėl įtakos Federalinei tinklų agentūrai ir kitoms įstaigoms ar asociacijoms reikia atmesti.
- 397 Ieškovė teigia, kad po koncentracijos E.ON turės palankesnes sąlygas, kiek tai susiję su tinklo įrenginiais, statybos paslaugomis ir tinklo koncepcija bei programine įranga, nes padidės jos perkamoji galia.
- 398 Šį klausimą Komisija išnagrinėjo ginčijamo sprendimo 262 ir 263 punktuose. Viena vertus, dėl pranašumo, palyginti su mažaisiais STV, dėl to, kad E.ON turės pirmenybę įsigyti tinklo paslaugas iš paslaugų teikėjų, kurių pajėgumas teikti tas paslaugas yra ribotas, Komisija nenustatė kokio nors tinklo paslaugų tiekimo stokos. Bet kuriuo atveju ginčijamo sprendimo 234 ir 235 punktuose ji konstatavo, kad iki koncentracijos E.ON ir *innogy* jau turėjo didesnę svorį nei daugelis kitų STV.
- 399 Kita vertus, Komisija nusprendė, kad nėra tikimybės, jog klientai bus susaistyti ir privalės naudotis koncentracijos šalių tinklo paslaugomis, nes daugelis tinklo paslaugų dažniausiai tiekiamos ir perkamos vietoje, o dėl to, kad koncentracija yra geografiškai papildoma, buvo mažai tikimybės, kad ji lems reikšmingą pirkimų vietos mastu apimties padidėjimą. Komisija taip pat pažymėjo, kad STV skirtos paslaugos yra tik dalis paklausos, skirtos pradinės grandies tiekėjams.

- 400 Taigi tuo remiantis reikia daryti išvadą, kad Komisija atsižvelgė į šios rūšies paslaugų vietos pobūdį. Atsižvelgiant į Komisijos analizės apskritai ir į visų išreikštų susirūpinimų dėl su tinklu susijusių paslaugų analizės detales, Komisijai negalima priekaištauti, kad jos tyrimas yra nepakankamas. Iš tikrųjų ieškovė Komisijai priekaištuoja veikiau dėl to, kad remdamasi turima informacija ir įrodymais ji nepadarė kitų išvadų.
- 401 Taigi, pasak ieškovės, Komisija turėjo nuspręsti, pirma, kad E.ON gaus didesnes kainas ir palankesnes sąlygas, antra, kad didmeniniai elektros energijos tiekėjai prisitaikys prie E.ON poreikių, trečia, kad paslaugų teikėjai pirmiausia aptarnaus E.ON, ir, ketvirta, kad konkurentai nesugebės suteikti reikiamų paramos paslaugų. Tačiau visi ieškovės nuogastavimai yra tik paprasčiausios spekuliacijos. Ieškovė nepateikia jokie svaraus požymio, kad tokie scenarijai yra tikėtini, ir kaip tie scenarijai gali lemti itin reikšmingą veiksmingos konkurencijos ribojimą.
- 402 Tokiomis aplinkybėmis reikia atmesti ieškovės argumentą dėl antikonkurencinio pranašumo, kurį E.ON turėtų įsigydama su tinklu susijusias paslaugas.
- 403 Trečia, ieškovė teigia, kad Komisija nepakankamai ištyrė ir neteisingai įvertino teisių naudoti linijas tinklams statyti ir eksploatuoti koncesiją.
- 404 Šiuo klausimu ginčijamo sprendimo 224–236 punktuose Komisija išanalizavo tam tikrą skaičių hipotetinių scenarijų, kuriais koncentracija galėtų daryti žalą dujų ir elektros energijos vartotojams, įskaitant konkurencijos sumažėjimą per konkursus dėl koncesijos. Neginčytina, kad Vokietijoje savivaldybės skirstymo tinklų eksploataciją organizuoja konkurso tvarka, STV vidutiniškai nuo 15 iki 20 metų laikotarpiu suteikdamos koncesijas jų teritorijoje įrengti ir eksploatuoti dujų ir elektros energijos skirstymo tinklus (ginčijamo sprendimo 224 ir 225 punktai).
- 405 Ieškovė pateikia kelis argumentus dėl koncentracijos antikonkurencinio poveikio toms koncesijoms.
- 406 Iš pradžių ieškovė teigia, kad Komisija turėjo numatyti 20 metų analizės laikotarpį iki koncentracijos, kad galėtų teisingai išanalizuoti koncentracijos poveikį koncesijų srityje.
- 407 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad ginčijamo sprendimo 224 punkte Komisija pripažįsta, jog vidutinė koncesijų sutarčių trukmė yra nuo 15 iki 20 metų. Vis dėlto Komisija nusprendė, kad jos analizei pakanka išanalizuoti per penkerių metų laikotarpį iki koncentracijos suteiktas koncesijas. Pasirinkusi tokį laikotarpį Komisija galėjo susipažinti su daugiau kaip 1 000 koncesijų suteikimo procedūromis. Taip pat reikia pažymėti, kad laikui bėgant duomenys netenka vertės, kiek tai susiję su esamomis ir būsimomis rinkos sąlygomis. Taigi sutraukdama analizę iki maždaug 5 metų iki koncentracijos laikotarpio Komisija pakankamai išanalizavo konkurenciją dėl koncesijų ir dėl to nepadarė akivaizdžios vertinimo klaidos.
- 408 Ieškovė tvirtina, kad gali būti, jog dėl turimos finansinės galios, patirties ir galimo sinergijos poveikio E.ON pateiks geriausius pasiūlymus dėl teisių koncesijos,
- 409 Šiuo klausimu ginčijamo sprendimo 231 punkte Komisija konstatavo, kad koncentracijos šalys daugiausia pralaimėjo konkursus savivaldybių įmonių naudai. Ne mažiau kaip 90 % elektros energijos koncesijų, kurių neteko E.ON, buvo priskirtos valstybės ar pusiau valstybės įmonėms, o ne mažiau kaip 80 % tokių koncesijų, kurių neteko *innogy*, perėjo savivaldybių įmonėms. Komisija pažymėjo, kad padėtis dėl dujų buvo panaši.

- 410 Be to, dėl galimo padidėjusios masto ekonomijos teikiamo pranašumo ginčijamo sprendimo 235 punkte Komisija konstatavo, kad koncentracijos šalys iki tos koncentracijos buvo gerokai didesnės nei dauguma konkuruojančių įmonių, būtent savivaldybių įmonių. Reikia pažymėti, kad koncentracijos šalims dažniausiai pavykdavo laimėti konkursus, kai jos jau turėjo įsitvirtinusio operatoriaus statusą, tačiau joms mažiau sekėsi įgyti naujas koncesijas.
- 411 Tokiomis aplinkybėmis, atsižvelgiant į tai, kad Komisija neturėjo jokios informacijos, kad savivaldybių įmonės pralaimėdavo naujas koncesijas didelėms šalims, buvo pagrįsta nuspręsti, kad nėra pakankamai duomenų, rodančių, jog galima masto ekonomija ar su tokiais konkursais susijusi ankstesnė patirtis po koncentracijos suteiktų E.ON antikonkurencinį pranašumą.
- 412 Šiuo klausimu ieškovė pateikia hipotetinius scenarijus, tačiau nepateikia įrodymų, egzistavusių ginčijamo sprendimo priėmimo momentu. Argumentus ieškovė grindžia BET studija. Tačiau dėl šio sprendimo 205 punkte nurodytų priežasčių šio tyrimo reikšmė ir įrodomoji vertė yra nedidelė vertinant konkurencijos padėtį ginčijamo sprendimo priėmimo momentu. Beje, ieškovė daro nuorodą į tos studijos 48 ir paskesnius puslapius ir ieškinyje aiškiai pamini 39, 42 ir 44–47b klausimus. Atsakydami į 39 klausimą 80 % ir 87 respondentų nurodė, kad tarp koncentracijos šalių galėtų būti sinergija. Tačiau nėra jokio požymio, kad į BET studiją atsakiusios įmonės būtų teigusios, jog dėl tos sinergijos gali būti itin ribojama konkurencija. 42 klausimo formuluotėje kaip atspirties taškas išdėstyta mintis, kad sinergija gali lemti aukštesnius veiksmingumo reikalavimus. Vis dėlto studijoje nepateikta jokių to įrodymų. Tuo pagrindu galima teigti, jog 71 % respondentų supranta, kad negalės įvykdyti tų reikalavimų. Tačiau studijoje aiškiai nenurodyta, kad žinoma, ar tie reikalavimai bus įgyvendinti. Pakanka pažymėti, kad iš viso daugiau nei du trečdaliai respondentų, atsakydami į 43 klausimą, patvirtina, kad jiems skėtų koncesijų E.ON arba *innogy* neginčijo. Tai patvirtina Komisijos išvadą, kad koncentracijos šalių konkurencija dėl koncesijų yra nedidelė.
- 413 Taigi ieškovė nepateikė jokios pakankamai reikšmingos informacijos, kuria remiantis būtų galima įrodyti, kad Komisija padarė akivaizdžią vertinimo klaidą, taip pat leidžiančios teigti, kad po koncentracijos E.ON galės pateikti geresnius koncesijų pasiūlymus, ir juo labiau kad net jei taip nutiktų, tai prieštarautų konkurencijai. Visiškai priešingai – jei koncentracija suteiktų galimybę E.ON teikti geriausius pasiūlymus, tai galėtų pasirodyti naudinga konkurencijai. Konkurencijai žalingas poveikis teoriškai galėtų būti daromas tik tuo atveju, jei ilgesniu laikotarpiu koncentracijos šalys gebėtų monopolizuoti rinką ir jei nė vienas konkurentas negalėtų prilygti šalių sąnaudų sandarai, kaip ginčijamo sprendimo 234 punkte teisingai priminė Komisija.
- 414 Ieškovė taip pat teigia, kad koncentracijos šalys buvo artimos konkurentės, nes nuo 2010 m. iki 2015 m. konkuravo dėl daugiau kaip 100 koncesijų. Šiuo klausimu pakanka konstatuoti, kad išnagrinėjusi daugiau nei 1 000 koncesijos procedūrų, vykusių 2013–2017 m., Komisija ginčijamo sprendimo 228 ir 229 punktuose konstatavo, kad koncentracijos šalys nebuvo artimos konkurentės, nes tuose pačiuose konkursuose dalyvavo mažiau nei 5 % atvejų. Remiantis ginčijamo sprendimo 244 išnaša taip pat galima teigti, kad Komisija išanalizavo, ar koncentracijos šalys dalyvavo tokiose procedūrose tarpininkaujant įmonėms, kuriose jos turėjo mažumos akcijų. Komisija pakankamai įrodė, kad koncentracijos šalių dalyvavimas skirtingose koncesijų procedūrose sutampa nereikšmingai.
- 415 Dėl E.ON vykdomos veiklos visoje nacionalinėje Vokietijos teritorijoje, kuri galėtų suteikti pranašumą E.ON plėstis į kaimyninius regionus, esančius šalia tų regionų, kur ji jau vykdo veiklą, ginčijamo sprendimo 230 punkte Komisija konstatavo, kad konkursai, kuriuose koncentracijos šalys dalyvavo nuo 2013 m. iki 2017 m., vyko ne kažkuriame viename konkrečiame regione ir net

nebuvo šalia E.ON ir *innogy* STV zonų ribų. Šio sprendimo 409 punkte minėtame ginčijamo sprendimo 231 punkte Komisija taip pat konstatavo savivaldybių įmonių daromą didelį konkurencinį spaudimą. Remiantis tuo, kas išdėstyta, darytina išvada, kad Komisija pakankamai išanalizavo koncentracijos šalių konkurencinį artumą ir savivaldybių įmonių daromą konkurencinį spaudimą.

- 416 Taip pat reikia pažymėti, kad šalys neneigia, jog yra veiklos grąžinimo savivaldybėms tendencija. Remiantis ginčijamo sprendimo 232 ir 233 punktais darytina išvada, kad koncentracijos šalys ir daugelis pirmojo rinkos tyrimo respondentų konstatavo tinklų grąžinimo savivaldybių žiniai tendenciją. Tačiau ieškovė nurodo, jog kyla rizika, kad ta tendencija artimiausioje ateityje gali susilpnėti dėl galimų E.ON taikomų tikslinių atgrasymo strategijų. Šiuo klausimu ginčijamo sprendimo 236 punkte Komisija išanalizavo galimas teisminių procesų taktikas, kuriomis siekiama sąmoningai vilkinti koncesijų, kurių koncentracijos šalys neteko, perleidimą (*sham litigation*).
- 417 Dėl šio aspekto reikia priminti, kad Bendrasis Teismas jau turėjo progos nurodyti, kad ieškinys kartais gali būti laikomas piktnaudžiavimu dominuojančia padėtimi. Šiuo tikslu turi būti tenkinamos dvi kumuliacinės sąlygos. Pirma, reikia, kad ieškinys negalėtų būti pagrįstai laikomas siekiu apginti suinteresuotosios įmonės teises ir dėl to galėtų būti vertintinas kaip priekabiavimas prie kitos šalies. Antra, ieškinys turi būti pareikštas kaip plano panaikinti konkurenciją dalis (žr. 2012 m. rugsėjo 13 d. Sprendimo *Protégé International / Komisija*, T-119/09, nepaskelbtas Rink., EU:T:2012:421, 49 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 418 Šiuo klausimu ginčijamo sprendimo 236 punkte Komisija pagrįstai nusprendė, kad ši taktika negali būti susijusi su koncentracija, nes koncentracija negali padidinti koncentracijos šalių paskatų taikyti tokios rūšies strategijas. Dėl šio aspekto reikia pažymėti, kad net jeigu paaiškėtų, kad tokios taktikos taikomos, ieškovė nepaaiškina, kaip koncentracijos šalių paskatos imtis tokių taktikų po tos koncentracijos išaugtų; taigi ieškovė neįrodė, jog Komisija padarė akivaizdžią vertinimo klaidą.
- 419 Ieškovė taip pat ginčija savivaldybių turimą diskreciją teisių koncesijos srityje. Per administracinę procedūrą E.ON iš tiesų nurodė, kad savivaldybės turi plačią diskreciją atrinkti, pasverti ir nustatyti sutarties sudarymo kriterijus, ypač kiek tai susiję su atsižvelgimu į savivaldybės interesus (ginčijamo sprendimo 226 punktas). Šiuo klausimu neginčijama, kad savivaldybė nustato sutarties sudarymo kriterijus. Atvirkščiai, ieškovė ginčija aplinkybę, jog savivaldybė turi diskreciją atrinkti, pasverti ir nustatyti sutarties sudarymo kriterijus. Vis dėlto, net jeigu, kaip teigia ieškovė, būtų tiesa, kad savivaldybės neturi jokios veiksmų laisvės vykdant atranką ir kad koncentracijos šalys yra veiksmingesnės ir pasinaudoja turima finansine galia, masto ekonomija ir sukaupta patirtimi koncesijų srityje, koncentracijos šalys jau turėtų būti laimėjusios daug konkursų dėl koncesijos prieš mažesnius konkurentus, tačiau, kaip iš esmės buvo patvirtinta šio sprendimo 411 punkte, taip nenutiko. Bet kuriuo atveju, atsižvelgiant į tai, kad nėra konkrečių ieškovės pateiktų duomenų, ir į tai, kad koncesijos procedūros veikia tinkamai, nėra tikėtina, jog savivaldybės neturėtų pakankamos veiksmų laisvės, ir juo labiau kad tam tikri kriterijai, į kuriuos turi būti atsižvelgta, būtų subjektyvūs. Taigi, kaip ginčijamo sprendimo 232 punkte konstatuoja Komisija, neseniai pakeitus konkursams dėl koncesijų taikomas teisės aktų nuostatas, kurios buvo įgyvendintos 2017 m., „atsižvelgimas į savivaldybės interesus“ buvo įvestas kaip teisėtas konkursų dėl koncesijų kriterijus.
- 420 Atsižvelgiant į tai, kad išdėstyta, reikia konstatuoti, kad Komisija išanalizavo visus ieškovės nuogastavimus ir nepadarė akivaizdžios koncesijų vertinimo klaidos.

- 421 Dėl galimybės teikti susietuosius pasiūlymus kaip STV reikia pažymėti, kad ieškovė nepagrindžia savo teiginių ir nenurodo požymių, leidžiančių daryti išvadą, jog po koncentracijos E.ON galimybės teikti susietuosius pasiūlymus padidės. Tai yra tik spekuliacijos apie hipotetinius scenarijus. Konkrečiai kalbant, ieškovė nepaaiškina, kodėl koncentracijos šalys jau dabar neturi tokių pajėgumų, nors jau yra tinklo operatorės, veikiančios visoje vertės grandinėje, ir kodėl konkurentai taip pat negalėtų teikti tokių pasiūlymų ir, jei taikytina, kokio antikonkurencinio poveikio būtų galima tikėtis.
- 422 Dėl galimybės teikti susietuosius pasiūlymus atsiliepime į ieškinį Komisija nurodo, kad dėl teisės aktuose nustatytų reikalavimų tinklo eksploatacija iš tiesų yra nepriklausoma nuo kitų energija aprūpinančių įmonių veiklos sričių. Bet kuriuo atveju E.ON jau iki koncentracijos turėjo finansinę galią ir jau būtų galėjusi teikti susietuosius pasiūlymus, taigi toks elgesys negali būti laikomas nulemtu koncentracijos.
- 423 Galiausiai ieškovė teigia, kad Komisija neatsižvelgė į sąveikas dėl pakeitimo poveikio, grandininio poveikio ir domino efekto geografiškai apribotose kaimyninėse rinkose, tačiau niekaip nepagrindžia tokių savo teiginių. Ieškovė nepaaiškina, kodėl šie veiksniai yra reikšmingi ir kaip jie gali itin riboti veiksmingą konkurenciją.
- 424 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, reikia atmesti antrąjį priekaištą, siejamą su klaidingu poveikio elektros energijos ir dujų skirstymo rinkoms vertinimu.

c) Dėl trečiojo priekaišto, siejamo su klaidingu poveikio matavimo paslaugų ir elektromobilumo rinkoms vertinimu

- 425 Ieškovė iš esmės teigia, kad Komisija nepakankamai ir neteisingai įvertino koncentracijos poveikį matavimo paslaugų ir elektromobilumo rinkoms.
- 426 Komisija ginčija ieškovių argumentus.

1) Dėl matavimo paslaugų rinkų

- 427 Dėl koncentracijos poveikio matavimo paslaugų rinkai reikia pažymėti, kad ginčijamo sprendimo 355 punkte Komisija konstatavo, jog *nGPC* elektros energijos ir dujų matavimo paslaugų rinka ir potencialios subrinkos atsižvelgiant į matuojamą produktą taip pat buvo monopolinės tinklo zonos lygmeniu, nes tinklo operatorius buvo vienintelis įgaliotasis matavimo taško operatorius. Be to, ginčijamo sprendimo 356 punkte Komisija nurodė, kad *cGPC* elektros energijos ir dujų matavimo paslaugų rinka Vokietijoje buvo auganti rinka ir kad koncentracijos šalių bendra rinkos dalis Vokietijoje buvo mažesnė nei 5 %, net dar labiau suskaidžius subrinkas. Tuo remdamasi Komisija padarė išvadą, kad šioms rinkoms koncentracija nepadarė poveikio.
- 428 Ieškovė pateikia kelis argumentus dėl koncentracijos antikonkurencinio poveikio matavimo paslaugų rinkoms.
- 429 Iš pradžių ieškovės argumentą, siejamą su pakeitimo grandininio ir domino poveikiu, kurį E.ON, kaip *nGPC*, padėtis galėtų sukelti savivaldybėse, kuriose jai priklauso elektros energijos ir dujų skirstymo tinklo eksploatacijos koncesija, reikia atmesti dėl tų pačių priežasčių, kurios išdėstytos šio sprendimo 423 punkte.

- 430 Bet kuriuo atveju ginčijamo sprendimo 406–409 punktuose Komisija nurodė, kad koncentracija ne itin riboja veiksmingos konkurencijos veikimą dėl nekoordinuoto poveikio, kurį darė vertikalūs ryšiai tarp STV eksploatuojamų dujų ir elektros energijos skirstymo tinklų pirminės grandies rinkų ir *cGPC* matavimo paslaugų antrinės grandies rinkų Vokietijoje. Ji pažymėjo, kad koncentracija nekeičia E.ON pajėgumo išstumti iš rinkos *cGPC* konkurentus, nes STV buvo vietos monopoliai prieš ir po koncentracijos. Ji taip pat nusprendė, kad paskatos išstumti iš rinkos buvo mažos ir dėl koncentracijos didėjo menkai, nes, pirma, koncentracijos šalių bendra Vokietijos rinkos dalis kylančioje *cGPC* elektros energijos ir dujų matavimo rinkoje buvo mažiau nei 5 %, antra, rinka dar tik kūrėsi ir jos plėtra apskritai buvo labai menka, trečia, naujų rinkos dalyvių taip pat buvo iš kitų sektorių, ir, ketvirta, teisės aktuose STV buvo įpareigoti užtikrinti nediskriminuojantį prijungimą prie tinklo ir to tinklo naudojimą. Tuo remiantis darytina išvada, kad, priešingai, nei teigia ieškovė, Komisija išanalizavo vertikalų poveikį tarp šių dviejų rinkų.
- 431 Ieškovė teigia, kad po koncentracijos E.ON taps pirmuoju konkurentu, turinčiu 41 % skaitiklių nuskaitymo taškų kaip *nGPC* ir turės ne mažesnę kaip 44,14 % rinkos dalį, atsižvelgiant į tinklo ilgį, arba – daugiau 50 %, atsižvelgiant į aptarnaujamų savivaldybių skaičių.
- 432 Šiuo klausimu reikia priminti, kad Komisija nepadarė akivaizdžios vertinimo klaidos apibrėždama matavimo paslaugų rinką, kaip nustatyta šio sprendimo 337 punkte. Dėl tos priežasties koncentracijos šalių, kaip *nGPC*, rinkos dalys neturi reikšmės analizuojant *cGPC* elektros energijos ir dujų matavimo paslaugų rinką.
- 433 Bet kuriuo atveju reikia konstatuoti, kad ieškovė naudoja tik savo duomenis ir nepaiškina priežasčių, dėl kurių Komisijos naudoti duomenys yra neteisingi.
- 434 Vis dėlto tam, kad galėtų įrodyti Komisijos padarytą akivaizdžią vertinimo klaidą nepateikdama konkrečių duomenų, įrodančių, jog ginčijamame sprendime atsižvelgdama į duomenis Komisija padarė akivaizdžią vertinimo klaidą, ieškovei nepakanka naudoti kitus duomenis, nei ginčijamame sprendime naudojo Komisija (šiuo klausimu žr. 2013 m. birželio 7 d. Sprendimo *Spar Österreichische Warenhandels / Komisija*, T-405/08, nepaskelbtas Rink., EU:T:2013:306, 156 punktą).
- 435 Remiantis tuo, kas išdėstyta, darytina išvada, kad ieškovė neįrodė, jog Komisijos naudoti ir skaičiuojant rinkos dalis reikšmingi duomenys yra neteisingi. Taigi ieškovė neįrodė, kad Komisija padarė akivaizdžią vertinimo klaidą, kai nusprendė, jog koncentracija nepadarė poveikio su *nGPC* ir *cGPC* susijusioms rinkoms.
- 436 Dėl reikiamo veiklos pajėgumo siekiant patenkinti reikalavimus, susijusius su žmogiškaisiais ir techniniais ištekliais teikiant matavimo paslaugas, ir dėl E.ON veiklos nacionaliniu mastu Bendrasis Teismas konstatuoja, kad Komisija atliko kelis paslaugų be prekės ženklo teikėjų, kurie yra pasirengę užtikrinti matavimo stočių valdymą, veiklos vertinimus.
- 437 Dėl galimo rinkos apibrėžimo ginčijamo sprendimo 358 punkte Komisija nusprendė, kad dėl koncentracijos neatsiranda paveikta rinka paslaugoms be prekių ženklo arba galimos subrinkos. Šiuo klausimu remiantis ginčijamo sprendimo 180 išnaša galima teigti, kad Komisija nusprendė, jog buvo labiau tikėtina, kad paslaugos be prekių ženklo bent ginčijamo sprendimo priėmimo momentu ir artimiausioje ateityje atliks vaidmenį rinkose, kuriose yra pareiga teikti tam tikras paslaugas, kurias vėliau gali būti pavesta vykdyti tuo tikslu samdomiems nepriklausomiems subjektams. Taigi dujų ir elektros energijos matavimo paslaugų be prekių ženklo rinkos Komisija nevertino kaip *cGPC* rinkos, nes *cGPC* rinka dar tik kūrėsi ir tą veiklą vykdyti galimybes turėjo tik

tie rinkos dalyviai, kurie turėjo nuosavus pajėgumus. Ginčijamo sprendimo 178 punkte ir 186 išnašoje Komisija nurodė mananti, kad paslaugos be prekių ženklo, kurios tiekiamos *nGPC* ir *cGPC*, galėjo būti nacionalinio masto, nes dauguma, o gal net visi, *nGPC* ir *cGPC* dar turėjo vietinį monopolį, ir tam, kad būtų galima turėti tam tikro dydžio klientų bazę, reikėjo platesnės geografinės apimties. Be to, ginčijamo sprendimo 359 punkte Komisija konstatavo, kad koncentracijos šalių bendra rinkos dalis neviršijo 5 % potencialioje elektros energijos ir dujų matavimo paslaugų be prekių ženklo subrinkoje.

- 438 Ginčijamo sprendimo 414–417 punktuose Komisija taip pat įvertino vertikalųjų poveikį tarp *nGPC* antrinės grandies rinkos ir paslaugų be prekių ženklo pirminės grandies rinkos. Viena vertus, jis padarė išvadą, kad koncentracija ne itin riboja veiksmingos konkurencijos veikimą dėl nekoordinuoto poveikio, kylančio dėl šių dviejų rinkų santykio, nes antrinės grandies rinkoje *nGPC* turėjo vietos monopolį, todėl nebuvo konkurencijos, o koncentracijos šalių turima paslaugų be prekių ženklo rinkos dalis buvo mažesnė nei 5 %. Kita vertus, pirminės grandies rinkoje koncentracija nekeitė nei pajėgumo iš rinkos išstumti paslaugų be prekių ženklo tiekėjus, nes *nGPC* jau turėjo vietos monopolį, nei paskatų trukdyti patekti į rinką, kurios didėjo nežymiai, atsižvelgiant į labai nedidelę koncentracijos šalių užimamą vietą pirminės grandies paslaugų be prekių ženklo rinkoje ir į minimalų padidėjimą dėl koncentracijos.
- 439 Ginčijamo sprendimo 178 ir 407 punktuose Komisija konstatavo, kad į rinką atėjo nauji dalyviai ir nebuvo kliūčių į ją ateiti. Taigi jokia suvokiama kliūtis neriboja tų paslaugų pasiūlos tam tikrame regione, nes dauguma *nGPC* ir *cGPC* taip pat teikė tokias paslaugas be prekių ženklo, o nauji rinkos dalyviai, kaip antai *Telefónica* ar *Deutsche Telekom*, kurie nepriklausė šiam sektoriui, atėjo į nacionalinę rinką.
- 440 Šiuo klausimu ieškovė nepateikia jokio įrodymo, kad sukeltų abejonių dėl Komisijos išvadų dėl paslaugų be prekių ženklo teikėjų, kurie, pasak Komisijos, yra pasirengę tenkinti *nGPC* ir *cGPC*, neturinčių tinkamam skaitiklių veikimui užtikrinti reikalingų pajėgumų, poreikius.
- 441 Dėl aplinkybės, jog dėl turimo statuso ar Vokietijos vietos savivaldos teisės aktų tam tikri potencialūs savivaldos lygmens konkurentai gali veikti tik vietos lygmeniu, Komisija pagrįstai nusprendė, kad tai vis dėlto turi tik antrinės reikšmės konkurencijai, nes tik kelioms retoms įmonėms buvo taikomi tokie absoliutūs draudimai.
- 442 Galiausiai dėl galimo pranašumo, įgyto dėl masto ekonomijos ir perkamosios galios turint *nGPC* statusą, ginčijamo sprendimo 362 ir 363 punktuose Komisija konstatavo, kad tam tikros prielaidos, ypač susijusios su E.ON ir *innogy* bei kitų rinkos dalyvių sąnaudomis ir masto ekonomija, buvo nepagrįstos. Siekdama pagrįsti šią žalos teoriją ieškovė daro nuorodą į LBD ir BET studijas.
- 443 LBD studijos 17 puslapyje esančiame 7 grafike, į kurį ieškovė daro nuorodą, parodyti *innogy* prekių ženklo tarifai *LSW Energie GmbH & Co. KG* bazinėje zonoje, tačiau ieškovė nepaaiškina, kaip tas grafikas gali pagrįsti turimą pranašumą dėl masto ekonomijos ir perkamosios galios po koncentracijos.
- 444 Remdamasi BET studija ieškovė teigia, kad tyrimo respondentai tikisi, jog rinka bus užverta naujiems dalyviams. Tačiau dėl šio sprendimo 205 punkte nurodytų priežasčių šio tyrimo reikšmė ir įrodomoji vertė yra nedidelė vertinant konkurencijos padėtį ginčijamo sprendimo

priėmimo momentu. Be to, atsakymai į 62, 63, 65 ir 71 klausimus negali paneigti šio sprendimo 439 punkte išdėstytų Komisijos konstatavimų, kiek tai susiję su kliūčių naujiems konkurentams ateiti į rinką nebuvimu.

445 Bet kuriuo atveju ieškovė nepaaiškina, kaip LBD ir BET studijos gali paneigti Komisijos išvadas dėl neigiamos įtakos matavimo paslaugų rinkoms nebuvimo ir ypač dėl su masto ekonomija susijusių teiginių neįtikimumo. Iš tiesų ginčijamo sprendimo 363 punkte Komisija užginčijamo teiginį, kad tik keli didieji rinkos dalyviai turi galimybių pelningai teikti išmaniųjų skaitiklių eksploatacijos paslaugas. Šiuo klausimu Komisija konstatavo, kad tokia galimybė mažai tikėtina, nes, pirma, išmaniesiems skaitikliams skirtą sietuvų įrangą ir reikiamą infrastruktūrą tiekė keli nepriklausomi tiekėjai, antra, komercinė eksploatacija buvo įmanoma turint nuo 100 000 iki 300 000 išmaniųjų skaitiklių, o tai yra maža proporcinė dalis nuo bendro skaitiklių skaičiaus, be to, mažiau skaitiklių turintys tiekėjai visada galėjo kooperuotis, kad pasiektų didesnius mastus; galiausiai didelių su energetikos sektoriumi nesusijusių rinkos dalyvių atėjimas į rinką rodo, kad į ją patekti ir taip konkuruoti buvo įmanoma.

446 Taigi ieškovės argumentus dėl matavimo paslaugų rinkos reikia atmesti.

2) Dėl elektromobilumo rinkos

447 Pirma, kalbėdama apie elektromobilumo rinką ieškovė priekaištauja Komisijai dėl to, kad ši klaidingai įvertino konkurencinę padėtį ne prie automagistralių vietos lygmeniu.

448 Šiuo klausimu Bendrasis Teismas iš pradžių pažymi, kad ginčijamo sprendimo 381 punkte Komisija konstatavo, jog koncentracijos šalių bendra ne prie automagistralių esančių elektromobilių įkrovimo vietų rinkos dalis Vokietijoje buvo mažesnė nei 20 %, net jeigu įprasto įkrovimo stotelių ir greitojo įkrovimo stotelių rinkos būtų laikomos atskiriomis. Paskui ginčijamo sprendimo 384 punkte Komisija konstatavo, kad koncentracijos šalys eksploatavo labai mažai viešųjų itin greito įkrovimo aikštelių ne prie automagistralių ir kad daug didelių konkurentų, kaip antai *Allego*, *EnBW* ar *Ionity*, turėjo ypač greito įkrovimo stotelių plėtros planų, kurių užimama rinkos dalis būtų panašaus dydžio ar didesnė už koncentracijos šalių. Be to, ginčijamo sprendimo 385 punkte Komisija konstatavo, kad nacionaliniu mastu buvo daug esamų ir būsimų konkurentų, kaip antai *Deutsche Telekom* ar *Volkswagen*, ir kad pastaroji bendrovė taip pat pranešė ketinanti ateiti į elektromobilumo rinką ir planuoja statyti viešąsias elektromobilių įkrovimo stoteles 4 000 automobilių atstovybių ir degalinių partnerių teritorijoje Europoje. Galiausiai ginčijamo sprendimo 386 punkte Komisija konstatavo, kad net 16 ne prie automagistralių jos nustatytų vietos zonų, kuriose koncentracijos šalių bendra rinkos dalis buvo didesnė nei 25 % arba Herfindalio-Hiršmano indekso delta buvo 150, koncentracija negalėjo itin riboti konkurencijos dėl to, kad, pirma, jose veikė kiti konkurentai, įskaitant elektromobilumo srityje besispecializuojančius rinkos dalyvius ir savivaldybių įmones, antra, tam tikruose iš tų regionų konkurentai buvo paskelbę apie plėtros planus, trečia, su koncentracija susijusių pajėgumų didėjimas dažniausiai buvo mažiau nei 10 % rinkos dalių, ir, ketvirta, tam tikros prie pat didelių miestų ar kitų savivaldybių esančios zonos dėl tos priežasties patyrė konkurencinį spaudimą.

449 Tuo remiantis darytina išvada, kad Komisija atliko nuoseklią ir išsamią konkurencijos aspektų, taip pat ne prie automagistralių, analizę iš pačios mažiausios įmanomos rinkos požiūrio taško, atsižvelgdama, be kita ko, į koncentracijos šalių rinkos dalį, konkurencinį artumą, rinkos sandarą ir kliūtis patekti į rinką.

- 450 Antra, ieškovė pateikia kelis argumentus dėl koncentracijos antikonkurencinio poveikio elektromobilumo rinkoms. Taigi remdamasi BET studija ieškovė iš esmės teigia, pirma, jog mažieji tiekėjai negalės nacionaliniu mastu plėtoti įkrovimo tinklo, antra, kad dėl koncentracijos E.ON pasiekta masto ekonomija darys išstūmimo iš rinkos poveikį, ir, trečia, jog *innogy* išnykimas panaikins didžiąją dalį konkurencijos.
- 451 Šiuo klausimu Komisija nusprendė, kad būtent dėl šio sprendimo 448 punkte nurodytų priežasčių koncentracija ne itin ribos veiksmingą konkurenciją dėl nekoordinuoto horizontalaus poveikio, kylancio iš sutampančios koncentracijos šalių veiklos Vokietijos įkrovimo stotelių įrengimo ir eksploatacijos ne prie automagistralių rinkoje.
- 452 Dėl BET studija grindžiamų ieškovės konstatavimų, susijusių su šios studijos nedidele reikšme ir įrodomąja verte (žr. šio sprendimo 205 punktą), reikia pažymėti, kad toje studijoje nepakankamai reprezentuojama konkurencijos padėtis elektromobilumo rinkoje, nes dalyviai yra tik energijos tiekimo įmonės ir STV, nors tame sektoriuje veikia iš kitų sektorių atėjusios įmonės, kaip antai *Deutsche Telekom, Volkswagen, Ionity, Shell* ar BP, taip pat elektromobilumo srityje besispecializuojančios įmonės, kaip antai *Fastned, eLoaded, ChargePoint* ar *Allego*.
- 453 Ieškovė taip pat nurodo, kad, remiantis prezentacijos, kurioje pateikta 2019 m. sausio 9 d. *LBD Beratungsgesellschaft* padėtis rinkoje, 19 puslapiu, E.ON rinkos dalis po koncentracijos nuo šiol yra 33 %. Remiantis ta prezentacija galima teigti, kad bendra E.ON ir *innogy* rinkos dalis yra veikiau 21,2 %. Tačiau ieškovė nepaaiškina, iš kur atsiranda tas 12 % skirtumas. Be to, ši ieškovės prezentacija taip pat rodo, kad rinkoje veikia daug konkurentų, kurie užima nemažas rinkos dalis, kaip antai [konfidencialu]. Šios procentinės dalys neperžengia paklaidos ribų ir atitinka Komisijos išvada, kad E.ON rinkos dalys po koncentracijos neviršys 20 % ir kad rinkoje yra daug konkurentų.
- 454 Bet kuriuo atveju ieškovė naudoja tik savo duomenis ir nepaaiškina priežasčių, dėl kurių Komisijos naudoti duomenys yra neteisingi. Tačiau, kaip buvo priminta šio sprendimo 434 punkte, tam, kad galėtų įrodyti Komisijos padarytą akivaizdžią vertinimo klaidą nepateikdama konkrečių duomenų, įrodančių, jog ginčijamame sprendime atsižvelgiant į duomenis buvo padaryta akivaizdi vertinimo klaida, ieškovei nepakanka naudoti kitus duomenis, nei ginčijamame sprendime naudojo Komisija. Remiantis tuo, kas išdėstyta, darytina išvada, jog ieškovė neįrodė, kad Komisijos naudoti duomenys buvo neteisingi.
- 455 Ieškovė nurodo, kad 2019 m. septintojoje sektorinėje ataskaitoje dėl energetikos *Monopolkommission* (Monopolių komisija, Vokietija) atskleidė nerimą keliančias regionines koncentracijas ir konkurencijos vietas lygmeniu nebuvimą. Reikia pažymėti, kad dėl to, jog ta ataskaita parengta po ginčijamo sprendimo priėmimo, Komisija negalėjo jos turėti, todėl ji neturi reikšmės vertinant ginčijamo sprendimo teisėtumą, kaip tai suprantama remiantis šio sprendimo 194 punkte nurodyta jurisprudencija. Bet kuriuo atveju toje ataskaitoje pateiktas bendras rinkos vaizdas niekaip nepaneigia šio sprendimo 448 punkte išdėstytos vietos veiksmų analizės. Bendrasis Teismas pažymi, kad remiantis šios ataskaitos 96 ir paskesniais puslapiais darytina išvada, jog elektromobilumo rinka yra kylanti rinka. Konkrečiai kalbant, remiantis tos ataskaitos 244 punktu galima teigti, kad, kaip ginčijamame sprendime konstatavo Komisija, „iš tikro neįmanoma numatyti elektromobilumo raidos ateityje“. Bet kuriuo atveju ieškovė nenurodo, kurie konkrečiai šio įrodymo aspektai gali įrodyti, jog padaryta akivaizdi Komisijai priskirtina klaida.

456 Taigi ieškovė neįrodė, kad Komisija padarė akivaizdžią vertinimo klaidą, kiek tai susiję su elektromobilumo rinka.

457 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad trečiąjį priekaištą, siejamą su klaidingu poveikio matavimo paslaugų ir elektromobilumo rinkoms vertinimu, reikia atmesti.

d) Dėl ketvirtojo priekaišto, siejamo su klaidingu klientų duomenimis grindžiamų sprendimų klientams poveikio vertinimu

458 Ieškovė teigia, kad ginčijamo sprendimo 428–432 punktuose Komisija tik labai glaustai aptarė duomenimis grindžiamus sprendimus klientams energetikos srityje, ypač kiek tai susiję su dideliais duomenų kiekiais ir inovatyvių produktų paketais.

459 Pirma, kiek tai susiję su dideliais duomenų kiekiais, pagerėjusios galimybės susipažinti su kuo įvairiausiai duomenimis būtent daugėjant išmaniųjų skaitiklių skaičiui ir kuriantis *cGPC* skirtai rinkai, yra esminis konkurencingumo veiksnys, nes tie duomenys leidžia lengviau sužinoti vartotojų poreikius ir geriau pritaikyti produktus bei paslaugas klientams. Tokiu atveju E.ON yra geriau susipažinusi su namų ūkiais ir mažaisiais komerciniais klientais, įkrovimo infrastruktūros naudotojų veiksmais ja naudojantis ir matavimo stočių konkurencingu valdymu. Pasak ieškovės, Komisija nepakankamai išnagrinėjo šiuos punktus.

460 Antra, E.ON turi konkurencinį pranašumą, kiek tai susiję su inovatyviais sprendimais ir pasiūlymų paketais.

461 Trečia, ieškovė teigia, kad aktyvus koncentracijos šalių veikimas rinkoje po koncentracijos sudarys palankesnes sąlygas kryžminiams pardavimams.

462 Komisija, palaikoma E.ON, teigia, kad pakankamai išnagrinėjo klientų duomenimis grindžiamus sprendimus klientams ir nepadarė vertinimo klaidos.

463 Reikia konstatuoti, kad ginčijamo sprendimo 7.4 skirsnyje Komisija išanalizavo kitas žalos teorijas. Ginčijamame sprendime Komisija, be kita ko, išanalizavo žalos teorijas, susijusias su galimybe susipažinti su klientų duomenimis (422–427 punktai) ir su paslaugų, susijusių su energetika, pasiūlymų paketais (428–435 punktai).

464 Pirma, ginčijamo sprendimo 423 punkte dėl galimybės susipažinti su duomenimis Komisija konstatavo, kad po koncentracijos E.ON neturės galimybės susipažinti su įvairesnėmis duomenų rūšimis, nei kiekviena šalis iki koncentracijos jau galėjo susipažinti, tačiau turės daugiau tos pačios rūšies informacijos. Tuo remdamasi Komisija padarė išvadą, kad turimas didesnis kiekis tos pačios rūšies informacijos nebūtinai pridės vertės, o masto ekonomija, kurią ji gali suteikti, sumažės. Ginčijamo sprendimo 424 ir 425 punktuose Komisija taip pat konstatavo, kad remiantis pirmuoju rinkos tyrimo lieka labai neaišku, kokio minimalaus kiekio ir kokios rūšies duomenų reikia naujiems energetikos sprendimams kurti. Be to, Komisija išanalizavo išstūmimo iš rinkos riziką ir konstatavo, kad remiantis pirmuoju rinkos tyrimu galima teigti, jog daug konkurentų, taip pat savivaldybių įmonių, vieni ar bendradarbiaudami su kitais rinkos dalyviais, jau siūlė ar kūrė įvairius duomenimis pagrįstus sprendimus. Pirmasis rinkos tyrimas ir koncentracijos šalių vidaus dokumentai taip pat rodo, kad didžiosios įmonės, kaip antai *Google*, *Amazon*, *Samsung*, *Bosch*, *Phillips*, jau siūlė, taip pat ir bendradarbiaudamos su mažaisiais energijos mažmenininkais, paslaugas ir produktus, susijusius su išmaniaisiais namais ir duomenimis, arba planavo tai daryti.

Beje, ginčijamo sprendimo 427 punkte Komisija pažymėjo, kad duomenų rinkimą ir naudojimą reglamentuojantys teisės aktai turėtų sumažinti pavojų, kad vertikaliai integruotos įmonės piktnaudžiaus arba imsis diskriminacinių veiksmų.

465 Šiuo klausimu ieškovė teigia, kad Komisija nepakankamai išanalizavo galimybę susipažinti su klientų duomenimis, tačiau nepateikia jokie įrodymo, kad E.ON gebės veikti kitaip po koncentracijos nei prieš ją, atsižvelgiant į jau turimas plačias galimybes susipažinti su klientų duomenimis. Ieškovė juo labiau nepateikia įrodymų dėl konkrečios žalos, kuri galėtų atsirasti dėl klientams geriau pritaikytų pasiūlymų. Be to, geriau pritaikytų pasiūlymų teikimas gali būti savaime naudingas vartotojams, jei tai nelemia rinkos monopolizavimo išstumiant konkurentus iš rinkos. Taigi, nesant galimo išstūmimo iš rinkos poveikio įrodymų, ieškovė neįrodė, kad Komisija padarė akivaizdžią vertinimo klaidą.

466 Antra, dėl inovatyvių sprendimų ir pasiūlymų paketų ginčijamo sprendimo 432–435 punktuose Komisija pažymėjo, kad daug konkurentų, įskaitant kai kuriuos mažuosius, jau šiandien siūlo ar kuria pasiūlymų paketus, nes produktų jungimas į paketus šiame sektoriuje nėra naujiena. Ji nurodė, kad jos konkurentai tuos pasiūlymus teikia vieni ar kooperuodamiesi, kad tam tikras skaičius daugianacionalinių rinkos dalyvių domisi pasiūlymų paketais ir energetikos platformomis ir kad tikėtina, jog jie turi kryžminio pardavimo galimybių ir panašių finansinių išteklių, kokius turi koncentracijos šalys. Galiausiai ji pažymėjo, kad kai kurios iš tų įmonių buvo didžiosios finansiškai stiprios bendrovės, jau veikiančios vadinamosiose „verslas klientui“ (B2C) rinkose, t. y. įmonės, besitaikančios į konkrečius individualius klientus kitose rinkose, ir kad dėl to jos jau turi didelę klientų bazę, kuriai gali siūlyti kryžminį pardavimą.

467 Šiuo klausimu ieškovė nepateikia jokių požymių, susijusių su informacija, kurią Komisija turėjo iki ginčijamo sprendimo priėmimo ir kuri leido galvoti, jog E.ON finansinė galia, susietieji arba kryžminiai pardavimai ar apskritai koncentracijos nulemti inovatyvūs pasiūlymai gali turėti antikoncepcinį poveikį. Ieškovė taip pat nepateikia jokių įrodymų, kurie paneigtų, kad rinkoje yra arba ateina konkurentų, galinčių daryti konkurencinį spaudimą koncentracijos šalims, arba kad nėra kliūčių ateiti į rinką ir plėstis įrodymų. Ieškovė nepateikia jokie įrodymo, kad pagrįstų teiginį, jog po koncentracijos E.ON portfelis padidės dėl iki tol neturėtų pajėgumų įsigijimo. Atvirkščiai, iki koncentracijos E.ON ir *innogy* portfeliai vienas kitą geografiškai papildė, todėl po tos koncentracijos E.ON turės tuos pačius pajėgumus, tačiau didesniame skaičiuje vietovių. Tuo remiantis darytina išvada, kad ieškovės teiginiai yra nepagrįstos prielaidos, netenkinančios reikalaujamo įrodymų lygio.

468 Atsižvelgiant į visus išdėstytus argumentus, ketvirtąjį priekaištą, siejamą su klaidingu klientų duomenimis grindžiamų sprendimų klientams poveikio vertinimu, reikia atmesti.

e) Dėl jo priekaišto, siejamo su RWE ir E.ON sutartu elektros energijos rinkų padalijimu

469 Ieškovė iš esmės teigia, kad E.ON ir RWE atliktas elektros energijos sektoriaus vertės grandinės etapų pasidalijimas yra draudžiamas konkurencijos ribojimas, prieštaraujantis SESV 101 straipsniui.

470 Komisija, palaikoma RWE, teigia, kad neturėjo jokių duomenų apie SESV 101 straipsnio 1 dalies pažeidimą.

- 471 Dėl įtariamo elektros energijos rinkos pasidalijimo po bendros operacijos ieškovė iš esmės teigia, kad tuo sandoriu RWE ir E.ON visiškai pasidalijo elektros energijos rinką, o tai yra konkurencijos ribojimas pažeidžiant SESV 101 straipsnį.
- 472 Reikia pažymėti, kad, kaip nustatyta Reglamento Nr. 139/2004 21 straipsnio 1 dalyje, tik šis reglamentas taikomas jo 3 straipsnyje apibrėžtoms koncentracijoms, kurioms 2002 m. gruodžio 16 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1/2003 dėl konkurencijos taisyklių, nustatytų [SESV 101] ir [102] straipsniuose, įgyvendinimo (OL L 1, 2003, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 8 sk., 2 t., p. 205) iš principo nėra taikomas. Atvirkščiai, pastarasis reglamentas taikomas įmonių, kurios, nors ir neįvykdžiusios koncentracijos operacijos, kaip ji suprantama pagal Reglamentą Nr. 139/2004, vis dėlto gali tarpusavyje derinti veiksmus pažeisdamos SESV 101 straipsnį ir kurioms dėl šios priežasties taikoma Komisijos arba nacionalinių konkurencijos institucijų kontrolė, veiksams (2017 m. rugsėjo 7 d. Sprendimo *Austria Asphalt*, C-248/16, EU:C:2017:643, 32 ir 33 punktai).
- 473 Tai, kad ginčijamo sprendimo dalykas susijęs su koncentracijos operacija, nėra ginčijama. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, prieštaravimas dėl SESV 101 straipsnio pažeidimo yra nereikšmingas.

f) Dėl šeštojo priekaišto, siejamo su klaidingu įsipareigojimų poveikio vertinimu

- 474 Ieškovė teigia, kad E.ON pasiūlyti ir Komisijai juos patvirtinus tapę privalomi įsipareigojimais taikomi, kiek tai susiję su Vokietija, tik šildymui ir elektromobilių įkrovimo stotelėms prie automagistralių naudojamos elektros energijos rinkoms ir kad tie įsipareigojimai negali išsklaidyti esamų abejonių dėl konkurencijos.
- 475 Pirma, šildymui naudojamos elektros energijos rinkoje esančių maždaug 260 000 klientų perleidimas susijęs su rinka, kuri skiriasi nuo elektros energijos mažmeninio tiekimo namų ūkiams ir mažiesiems komerciniams vartotojams rinkos, kurioje koncentracija gali padaryti žalos konkurencijai.
- 476 Antra, atsisakymas eksploatuoti 34 iš 11 000 iki koncentracijos E.ON turėtų įkrovimo stotelių prie automagistralių neturi jokio konkurencijos apsaugos poveikio.
- 477 Komisija teigia, kad tas priekaištas yra nepriimtinas dėl to, kad ieškovė nepatikslina, kokie įsipareigojimai buvo būtini. Subsidiariai Komisija teigia, kad papildomi įsipareigojimai nebuvo reikalingi.
- 478 Reikia išanalizuoti Komisijos iškeltą nepriimtino pagrindą, kuriuo remiantis tas priekaištas būtų nepriimtinas dėl to, kad ieškovė nenurodo, kokie įsipareigojimai turėjo būti priimti.
- 479 Šiuo klausimu reikia priminti, kad ieškovė turi įrodyti, kodėl ginčijamame sprendime pateikti vertinimai yra klaidingi (šiuo klausimu žr. 2022 m. gegužės 18 d. Sprendimo *Wieland-Werke / Komisija*, T-251/19, nepaskelbtas Rink., EU:T:2022:296, 438 punktą).
- 480 Taip pat reikia priminti, kad, remiantis Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 21 straipsniu ir Bendrojo Teismo procedūros reglamento 76 straipsnio d punktu, ieškinyje turi būti pateikta pagrindų, kuriais remiamasi, santrauka. Jie turi būti pakankamai aiškūs ir tikslūs, kad atsakovas galėtų pasirengti gynybai, o Bendrasis Teismas – priimti sprendimą dėl ieškinio, prireikus – be jokios kitos papildomos informacijos, kuria būtų galima pasiremti. Taigi, ieškinyje

turi būti išsamiai išplėtotas pagrindas, kuriuo grindžiamas ieškinys, todėl abstraktus išdėstymas neatitinka Procedūros reglamento reikalavimų. Analogiškai reikalavimai taikomi tada, kai grindžiant ieškinio pagrindą pateikiamas priekaištas (žr. 2022 m. gegužės 18 d. Sprendimo *Wieland-Werke / Komisija*, T-251/19, nepaskelbtas Rink., EU:T:2022:296, 59 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

- 481 Šiuo atveju ieškovė apsiriboja teiginiu, kad įsipareigojimai neišsprendžia konkurencijos problemų, tačiau nepaaiškina, kodėl taip yra, ir nepateikia jokių įrodymų, kad įsipareigojimai yra netinkami tiesiogiai ir pakankamai išspręsti problemas, nustatytas per koncentracijos kontrolės procedūrą, nesant reikalo teikti pranešimą dėl prieštaravimų.
- 482 Šiomis aplinkybėmis reikia pripažinti, kad ieškovė nepateikė jokio argumento, įrodančio, kad Komisija padarė akivaizdžią vertinimo klaidą, kai nusprendė, jog dėl E.ON pasiūlytų įsipareigojimų koncentracija galėjo tapti suderinama su vidaus rinka. Taigi ji nesudarė galimybės Komisijai tinkamai pasirengti gynybai, o Bendrajam Teismui – priimti sprendimo dėl klausimo, ar analizuodama E.ON pasiūlytus įsipareigojimus Komisija padarė akivaizdžią vertinimo klaidą.
- 483 Vadinas, reikia pripažinti, kad šis prieštaravimas yra nepriimtinas.

g) Išvada dėl penktojo pagrindo trečios dalies

- 484 Kadangi reikia atmesti visus priekaištus, turi būti atmesta visa penktojo pagrindo trečia dalis.

6. Išvada

- 485 Atsižvelgiant į visus išdėstytus argumentus, reikia daryti išvadą, kad, priešingai, nei teigia ieškovė, Komisija nepadarė akivaizdžių vertinimo klaidų, kai nusprendė, kad, jei laikomasi galutinių įsipareigojimų, koncentracija nekelia didelių abejonių dėl suderinamumo su vidaus rinka, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 139/2004 8 straipsnio 2 dalį.
- 486 Tuo remiantis reikia atmesti visą penktąjį pagrindą.

[*Praleista*]

Remdamasis šiais motyvais,

BENDRASIS TEISMAS (penktoji išplėstinė kolegija)

nusprendžia:

1. Atmesti ieškinį.

2. *EVH GmbH* padengia savo ir Europos Komisijos, E.ON SE bei RWE AG patirtas bylinėjimosi išlaidas.

van der Woude

Svenningsen

Mac Eochaidh

Martín y Pérez de Nanclares

Stancu

Paskelbta 2023 m. gruodžio 20 d. viešame teismo posėdyje Liuksemburge.

Parašai.